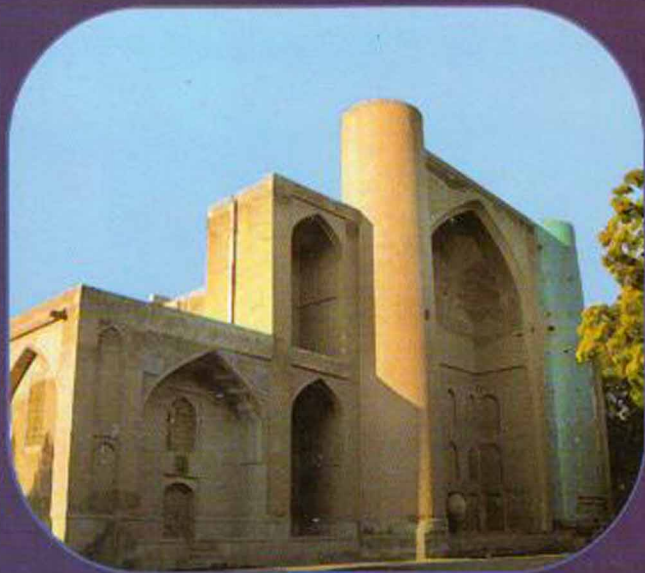
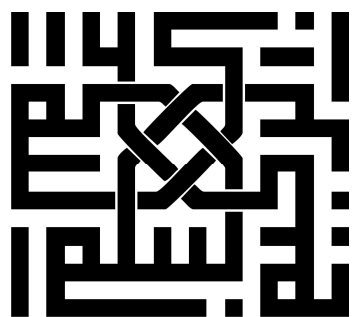

بیر قوجاق سنوگی

(قاراداغ شاعرلری تذکرهسی)

توپلایان:
حسین دوستی

بیر قوجاق سئوگی

توپلایان:

حسین دوستی

سرشناسه: دوستی، حسین، 1338 -

عنوان و نام پدیدآور: بیر قوجاق سئوگی / تألیف حسین دوستی.

مشخصات نشر: تهران: تکدرخت، 1388.

مشخصات ظاهری: 318ص. شابک: 2-26-5559-600-978

وضعیت فهرست نویسی: فیپا، یادداشت: ترکی.

موضوع: شاعران ایرانی -- آذربایجان -- سرگذشتنامه

موضوع: شاعران ترک (فارسی زبان)

موضوع: شعر ترکی -- ایران -- مجموعه‌ها

رده بندی کنگره: 1388PIR8484 9ب86د/

رده بندی دیویی: فا009/18

شماره کتابشناسی ملی: 5838971

بیر قوجاق سئوگی

تألیف: حسین دوستی

تاریخ نشر: 1388 / محل نشر: تهران / نوبت چاپ: اول / شمارگان: 2000 نسخه

آماده سازی: مؤسسه غیر تجاری دانش سهند و سبلان / تلفن: 66725559

شابک: 2-26-5559-600-978

فہرست

8.....	باش سوڑ
11.....	عاشیق قوریانی
16.....	ساری عاشیق
21.....	نباتی، سید ابوالقاسم
28.....	عاشیق علی کلئیرلی
34.....	قاصر اہری
37.....	سرشار
41.....	نریمان
43.....	قاراداغی
46.....	عندلیب قرہجہ داغی
51.....	ھیجری
54.....	سالک
58.....	عاشیق حسین جاوان
63.....	صراف
64.....	بارز
69.....	ہریسی
72.....	عاشیق عزیز شہنازی
77.....	خوش خبر
81.....	خاور
86.....	ممدلی

90.....	ستار
94.....	دوزگون
101.....	رشادتی
104.....	ابوالفتح
109.....	محرم قاراداغلی
115.....	عاشیق غفار ابراهیمی
119.....	ذوالفقار
124.....	رحیم
128.....	داوران
133.....	آغیارلی
138.....	آیاز ائل اوغلو
143.....	هریزیلی
150.....	اهری
155.....	ائل اوغلو
159.....	سئودا
162.....	انباز
168.....	انصار قاراداغلی
173.....	سئل اوغلو
178.....	عندلیب اهری
188.....	اقبالی
194.....	جلال
199.....	خسروخان
209.....	سلطانی
218.....	فرزانه
223.....	لوائی

228.....	جوادپور
233.....	گولمهز
237.....	اسلامی
243.....	یورغون
248.....	آراز
253.....	عزیزپور
258.....	تورک قیزی

باش سۆز

گۆزەللىكلر يوردو، قوچاقلىقلار بئشىگى اولان، مقدس تورباغيميز آذربايجان، ائلهجهده هنر و ادبيات اوجاغى اولموشدور. اينجه خيالى، دهرين دوشونجهلى و عموم بشریت اوچون سعادت آرزىلى شاعيرلر بئجرميشدير.

قره داغ ماحالى، آذربايجانين بير محتشم بؤلگهسى ديركى اونودولماز شخصيتلر بئجرديب و آذربايجانين شعر و موسيقى اوجاقلاريندان ساييلير.

قره داغ، وطنيميزين چيرپينان اورهگى، گۆرهن گۆزودور. اونون صفالى سيرا داغلارى، گۆزهل هاواسى، ياشيل مئشه لرى، دره لر بويو شاققيلى ايله آخان سولارى، باش – باشا وئريب، قره داغلى لاركيمى دوشونجهلى انسانلار، هنرمندلر بۇيوتموشدور. سايسيز قالالار و مقدس آبيده لرين قره داغدا يئرله شمه سى، تصادفى حال دگيلدير. قره داغلى لارين ايللر بويو يابانجى لار اؤنونه داينيب، آزادلىق يولوندا موباريزه آپارماقلارى، اذعاميزى ثبوت ائدير. اؤناگۆره ده سنگرلر ده بوى اتان آزادلىق سئوهن بير ميللت، سازسيز و سؤز سوز ياشايا بيلمه زدى. قره داغ، آشيقلار و شاعيرلر مسكنى دير. هله اونون آشيقلارى، شاعيرديرلر. قره داغدا آنادان اولان اوشاقلار، ائله بيل شاعير دونيايا گليرلر. آنالارين لايلاسيلان بوى آتيب، آشيقلارين سازى ايله توى ائله ييب، ننه لرين آغى لارى و اوخشامالارى ايله ده تورباغا گئديرلر!

قره داغ شاعیرلری، ووقارلی، کونلوتوخ انسانلاردیلار. اولار شهرت ایچون شعر یازمایبلار، ادعاسیز شعر یازیب، گتجه گوندوز اثرلر یارادیب، ادبیاتیمیزا بویوک خیدمتلر ائدیبلر. اولارین شعرلری، خالقین اوره گینده یئر توتوب، دیلدن دیله آخیب، شهر به شهر یول آچیب، قولالاردا قالب. کیتابسیز، دفترسیز، بیر بؤیوک دیوان یارادیبلار.

قره داغ شعرینده، ایستهرسه کلاسیک فورمالاردا، ایستهرسه سربست شعرده، وطن دوغوسو، خالقا باغلیلیق، سئوگی محبتی، دینی - عرفانی ایدیالار، طبیعت وورغونلوغو، . . . دالغاووروب، اوخویانی - ائشیده نی واله ائدیر.

قره داغ بؤلگه سینی مختلف ماحاللار تشکیل ائدیر. بو شعر آنتولوژی سیندا - قره داغین 18 ماحالینین شاعیرلریندن سوز آچیلیب. آلی گوللو یایلاقلاردان، دومانلاردا گیزلنن قایالقلاردان، داغلارین آراسیندان، شوش قایالارین باشیندان، عطیرلی چیچکلرین اوایلانغیندان، محبتلی - سئوینجلی ائولرین اوتاغیندان، بوتون کندلردن، اوبالاردان، شههرلردن، شاعیرلرین سوراغینا گئدیپ، اولاردان شعرلر گتیرمیشیک: اهر، کلئیر، خودافرین، هریس، ورزقان، خاروانا، هوراند، . . . شاعیرلرین ده آدی، یاشاییش تاریخی اساسیندا یازیلیب و ردیف لینیبدی.

بورادا دئمه لییم کی بو شعر آنتولوژی سینین وجوده گلمه یی، بویوک ادبیات اوستادی، پرفسور دکتر حسین محمدزاده صدیق اشاره سی و تشبثی ایله اوز وئریب. بویوک ادیب، بیزه یول گوئستریب و بو آنتولوژی نین بیناسینی قویدوروب. تشکرلر ائدیپ و میتتدارلیغیمی بیلدیریریم.

شعرلرین بیر حیصه سین شاعیرلر اوزلری، محبتله منیم اختیاریمدا قویوبلار. ساغ اولسونلار. بیر حیصه سی ده قازئتلردن، کیتابالاردان گوئورولوب. شاعیرلهرینه

الیمیز چاتماییب و یا این که گنجمیش عصیرلرین شاعیرلری ایمیش لر. بئله لیکله بو شعر آنتولوژی سی، قره داغین شاعر و آشیق لاریندان اؤرنک لر اولموش و اونا - «بیر قوجاق سؤگی» آد قویموشوق. اومودوم وارکی اوخوجولار بگه نیب و اونو آلقیشلا سینلار. آلاهدان قیسمت اولسا، گله جکده، قره داغین بیر آیری شاعیرلریندن ده، شعرلریغیب و ایکینجی مجموعهنی، ترتیب ائده جه بییک!¹

¹ بو باش سؤزده، محترم ادیب لریمیز: هاشم ترلان و اتل اوغلونون سؤزلریندن فایدالانمیشام.

عاشیق قوربانى

ساز و سۆز اوستادى - عاشیق قوربانى - شاه اسماعیل ختائى (صفوى) نین، معاصرى اولوب و اونون تولد تاریخین 1477- نجى میلادى ایلینه تخمین ووروللار. قوربانى نین آنادان اولان یئرى، آراز قیراغیندا، قاراداغین خداآفرین ماحالینین، «دیبرى» کندى دى.

قوربانى، بو کنده بویا باشا چاتمیش، بورادا تحصیل و بوتأ ألمیشدیر و بیر بویوک عاشیق و شاعیر مقامین تاپمیشدیر. دفعه لرله شاه اسماعیل ختائى نین گوروشوب و اونا شعرلر یازیب.

بنؤشه نى

باشینا دؤندویوم، آى قشنگ پرى
عادت دیر دره لیر یاز بنؤشه نى.
آغ نازیک اللره در، دسته باغلا
تر بوخاق آلتیندا دوز بنؤشه نى.

تانرى سنى خوش جمالا - یئتیرمیش
سنی گؤرن عاشیق عاغلین ایتیرمیش
ملک لرمى درمیش، گؤى دن گتیرمیش
حیئیف کى دریلر، آز بنؤشه نى

باشینا دؤندویوم باغا گل باغا

اوگۆزل حوسنوندن باغا نوریغا
 دسته – دسته دریب تاخار بوخاغا
 بنۆشه قیز ای لر، قیز بنۆشه نی
 * * *

سحر اولجاق شئیدا بولبول اوخوشدو
 حکم اولوندو سلیمانلار یئریشدی
 سرت قیش گلدی، گولون واختی سوووشدو
 داها ایله میریک بیز بنۆشه نی.
 * * *

«قوربانی» دثر: کونلوم بوندان ساییری دیر
 نه ائتمیشم یاریم

مندن آیری دیر؟
 آیریلیق می چکیب بوینو آیری دیر؟
 هئج یرده گورمه دیم دوز بنۆشه نی!

منیم

مورشود کامیلیم، شیخ اوغلو شاهیم
 بیر عرضیم وار قوللوغونا، شاه! منیم
 عزیز باشین اوچون اوخویازیمی
 آگاه اول حالیمدان، قبیله گاه منیم.
 * * *

درین – درین دریالاری بویلا دی
 خنجر آلیب قارا باغریم پشیلدی

اوغلو اولموش وزیر قضا ائیلدی
گئتمز داماغیمدان دود – آه منیم.
* * *

شاعیر اولان درسین آلاز پیریندن
باش آچمادیم سئیراغیبین سیریندن
قولوباغلی کئچدیم خودافریندن
اوزوم گولمز، هئج آچیلماز، آه منیم!
* * *

«قوربانی» دئر: باهار اولور گلیر یاز
گؤلرده اوزوشور اوردک ایله غاز
سریم تولی دیر، اوزوم پای انداز
یوخدی بوندان غیری بیر ماتاه منیم!

گوله – گوله

گیردیم یارین باغچاسینا
دئدیم دردیم گوله – گوله
من اونا ائله موشتاقام
نئجه بولبول گوله – گوله
* * *

ناشی باغبان ساتما گولو
حرامدی آغچاسی – پولو
کوسدوردون شیئدا بولبولو
داها گلمز گوله – گوله
* * *

«قوربانی» ام اثرمیشم
 یار قصرینه گیرمیشم
 بئله جلااد گورمیشم
 آلدی جانیم گوله - گوله!

اولا

فلک سنلن ووروشماغا بیر قابیل مئیدان اولا
 توت الیمی، فرصت سنین، کاش بئله احسان اولا
 گنتمیش ایدیم مورشودومه، دردیمه دوا قیلا
 من نه بیلیم، من گلینجه خاک ایله یکسان اولا.
 * * *

او شاهین کلمه - کلامین ذکر ائتمک گرهک
 تابوتو سرو آغاجیندان، کفنی یارپاق گرهک
 تئز یویون، تئز گوتورون کی، مزارا چاتماق گرهک
 بار الاهییم، نئجه قییدین بیر بئله جوان اوله!؟
 * * *

ای کونلوم، گئیگیلن قارانی، خندان ائیلمه
 بار الاهی، بؤیوک خاندانی ویران ائیلمه!
 حق تعالی دان صدا گلدی: قوربانی، چوخ غم یئمه!
 هئچ اولاییلمز خاندانی - شاهی ویران اول!

دلبر

دوروب دولانیم باشینا
 عاشیقیندن کوسه ن دلبر!

گۆزلرینی دیک گۆزومه

نه من دینیم، نه سن دلبر!

اوجا قددین زبرجددی

نه دئسن جانه مئتدی

ائل کۆچوب اولکه خلوتدی

آل جانیمی بوتن، دلبر.

ایتیرمیشم مارالیمی

بیر سینه سی یارالیمی

گونوز صبر و قرالیمی

گئجه یوخوم کسن دلبر.

«قوربانی» اؤزونه بی دی

یار حسرتی قددین آیدی

نه دئدیم خَطَرینه دیدی؟

بو من دیلبر، بو سن دلبر!

«آیریلیق»

دوران داغلار، سیزله همدرد اولمارام

داغلار! اسیر گه دیز قاری دا مندن!

سئیراغبیین طعنه — طعنه سؤزلری

ووردو، جودا سالدی یاری دا مندن.

بو کؤینگین بو یاخاسی، بو باغی

بو سینه‌مین بو دویونو، بو داغی

باغبان ایدییم، من بجهردییم بو باغی

باغبان اسیر گه‌دی ناری دا مندن.

بو دنیا دئدییین بیر بوش ال‌کدی

حقیقین مین بیر آدی، دیلده گره‌کدی

«قوربانی» دئر: چرخ‌ی دؤنموش فلک‌دی

جبرایله آیریلدی پری‌ده مندن!

ساری عاشیق

«بایاتی» استاد‌ی بؤیوک عاشیق و شاعیر، میلادی 17 اینجی عصر (قمری ایلی -

نین 12 اینجی عصری - صفوی لر حکومتی زمانیندا) اهرین یاخینیندا بیر کتده، دنیا‌یه

گلیب. بو «حاق» عاشیقی» آذربایجان ادبیاتینین گورکملی شخصیتلریندن اولوب و

چوخلی شاعر و بایاتی یازانلار اوندان، الهام آلیب‌لار.

ساری عاشیقی آذربایجان ادبیاتیندا، عاشق علسگرله مقایسه ائله‌مک اولار. نئجه -

کی عاشیق علسگر، قوشما شعرین نماینده‌سی تانینیر، ساری عاشیق‌دا، «بایاتی»

قالیبینین، باشچیس‌ی اولور.

ساری عاشیغین، بایاتیلاری، اوقدەر، گوزهل، معنالی، آخیجی، اوره که یاتاندی کی، ایللر بویی دیلرلر ازبری اولوب تویدا، یاسدا، چیخیشلاردا و . . . او بایاتی لار مجلس لرین یاراشیغی اولموشلار.

ساری عاشیغین، بایاتیدان سورا، «قوشما» لاری دا شعر عالمینده بؤیوک یئری وار. بو حق عاشیغینین، قبری زنگه زور محالیندا، «گوله بورت» کندینده واقع اولوب. ساری عاشیغین بایاتی و شعرلری، اوره ک سئوگیسی «یاخشی» أدلی بیر قیزا یازیلیب. ساری عاشیغین اثرلریندن نمونه:

1- بایاتی لار

گوزهل الله گول الله
قول بنده نه گول الله
من کی حاق عاشیغی یام
لا اله الا الله
* * *

من عاشیق یاسمن سیز
باغلاریز یاسمن سیز
من اولدوم گوله حسرت
گولشنسیز، یاسمن سیز
* * *

من عاشیق قالا یئری
بورج اوستو، قالا یئری
قیامت اوگون اولار
یار گنده، قالا یئری
* * *

عاشیق باشینا باغلار

زولفون باشینا باغلار
بولبول اولدی گول سولدو
قالدی باشینا باغلار
* * *

عاشیق ترسینه قویون
یویون ترسینه قویون
«یاخشی» نین قیبله سینه
منی ترسینه قویون
* * *

من عاشیغام وار دردیم
یوخ درمانیم وار دردیم
گول اکه نلر گول دردی
من گول اکدیم خار دردیم

2- جیناس بایاتی لار

عاشیغام سالماسادا
خویادا سالماسادا
یار دردین گیزلینده چک
عالمه سالما صاد
* * *

عاشیق دی بیر یارقانا
سالدی من یار قانا
لاچین قوغموش بیر قوشام
سیغینمیشام یار قانا

* * *

من عاشیق گولوستانا
 یار چکر گولوستانا
 قورخورام یاغیش یاغا
 قوینوندا گول ایسلانا
 * * *

من عاشیغام گول گوله
 گول آچیلا گول گوله
 یاخاوا گول تاخیسان
 یاپیشییدی گول گوله
 * * *

عاشیق دی ییر اویانمیر
 یار غفلتدن اویانمیر
 ایکیمیزده اؤدداییق
 من یانیرام، او یانمیر
 * * *

گورونن یار داغی دی
 سینه مده یار داغی دی
 غم لشکرین اوستومدهن
 داغیتسا، یار داغیدی

3- قوشما

آیاخشى

شیکار ائدیب توتدوم بیر شاه ترلان

سن اتدین عاغلیمی زایل، آیاخشی
 سنی سئوہن کئچر جان و سریندن
 اولار جامالینا مایل، آیاخشی!
 * * *

محبتی اولان ایستر سازینی
 من چکرم هر دم سنین نازینی
 شمس و قمر کیمی گؤرکز اوزونو
 گون تکی عالمه یاییل، آیاخشی!
 * * *

قاشلارین بیر اوخدو، کیپیریگین آلاماز
 هارامدان اوخلاسان، اورام ساغالماز
 گندر بو گوزه للیک سنهده قالماز
 اگر چی سرخوشسان آییل، آیاخشی!
 * * *

منی سنه عاشیق اتدی یارادان
 سیراغبیی حاق گوتورسون آرادان
 ایسته بیرسن خبر توتگیل سارادان
 یوللاریندا منم ییل، آیاخشی!

گلمه دین

وعده وئریب منه گللم دئمیشدین
 گوزوم قالدی انتظاردا گلمه دین
 سنسیز منیم آغلاماقدی مونسیم
 منصور کیمی قالدیم داردا، گلمه دین

الیف قدیم آیدی هجران ملالی
 نجه خم ائيله میس قاشین هیلالی
 سالدی منی غمه زولفون خیالی
 منی قویدون اشکباردا، گلمه دین

من ائله عاشیقهم، ای وعده خیلاف
 نیزیه آهیمدان چرخ اولار شیکاف
 بئله اولار، آی بی موروت، نانصاف؟
 گئتدی دن ایختیاردا، گلمه دین

نباتی، سید ابوالقاسم

سید ابوالقاسم، «خان چوبان» و «مجنونشاه» لقبی له مشهور اولان بؤیوک شاعر، 1215 هـق (1179 ش / 1800 م) تاریخینده قارداغین «اوشتبون» کندینده آنادان اولوب و 1262 هـق (1230 ش / 1852 م) تاریخینده همان یرده وفات ایدی و اورادا دفن اولونوبدور.

نباتی تورکجه، عربجه و فارسی شعرلر یازیب و اونون شعرلری اوره کلرده نفوذ ایدی، خلقالی دیلی نین ازبری اولموش.

سید ابوالقاسیم نباتی، آذربایجان تورکلرینین «خواجه شمس الدین حافیظی» و «شمس تبریزی» سی و بعضی مقاملاردا «مولانا جلال الدین مولوی» سی دی. نباتی بیر بؤیوک شاعر و عارف کیمی، آذربایجان ادبیاتیندا، اوزونه بؤیوک یئر آچیدیر. اونون

دیوانینی مکمل شکیلده اوستادیمیز دکتر ح. م. صدیق نشر اتمیشلر. بیز آشاغیداکی شعرلری بو چاپدان سئچمیشیک:

نباتی شعریندن نمونه لر:

1- غزل

(1)

نیسبت سنه ای شوخ! زولیا اولایلمز،
 بو عیشوده، بو غمزده، لیلا اولایلمز!
 آهوی ختن سندن آلیب طرز نیگاهی،
 گولبرگ لبین تک گول حمرا اولایلمز.
 اتمم گوزونو نرگیز شهلایه برابر،
 زولف سیهین تک شب یلدا اولایلمز.
 جان نقدینه بیر بوسه کرم قیل سنی تانری،
 داهی دئمه: «آل چک کی بو سئودا اولایلمز!»
 مندن سنه عجز ائله مک اولسون گئجه – گوندوز،
 سندن منه هی نازکی: «حاشا! اولایلمز!»
 بس کی منی گورچک، منه وحشی کیمی باخدین،
 ایندی داهی مجنون منه همتا اولایلمز.
 چوخ عشقه دوشن عاشق بیچاره نی گوردوم
 هئچ بیر «نباتی» کیمی سئیدا اولایلمز.

(2)

اولدو کؤلوم یئنه بیر زولف چلیپا دلیمی،
 دوشدو زنجیره نه خوش یئرده بو سئودا دلیمی.
 عوروعوریان، باش آچیق، اوز چئویریپ دریایه،

قویدو مجنونو یاری یولدا بو صحرا دلیسی.
 عاشیق سوخته دیر، بولبول شئیداکی دگیل
 کی اولوبدور دئیہ سن بیر گول حمرا دلیسی!
 ربُّ ارنی دی یه نین ذکر ی دونوب موسایه،
 دشت ایمنده اولوب نور تجلی دلیسی.
 دئمہ فرهادیلہ مجنون دلیدیر، بیر بری باخ،
 بیر ی شیرین دلیدیر، بیر ی لیلا دلیسی!
 کونج وحدتده تباہ اولدو عزیز عؤمروم، حیف!
 اولمادی یار منہ بیر بوت زیبا دلیسی.
 خوشلا بییدیر گۆره سن هانسی مزارستانی،
 دئیین اول زاهیده: ای بیر کۆکه حالوا دلیسی.
 باشینی آز یئره دؤی، دنگ صیفت، ای حیوان!
 آلمادی جنتی بیر آریایا مولا دلیسی
 گول آیاغیندا سحر واختی ییخلمیشدیم مست،
 بیر ی سسلندی کی: ای بیر گول رعنا دلیسی!
 بیر آییل، گۆر کی «نباتی» نئجه اوراد ائیلر؟
 نه یاتیبسان بئله؟ ای بیر گۆزو شهلا دلیسی!

2- قوشما

صبا مندن سؤیله او گۆلعداره:
 بولبول گولوستانا گل سین، گل مہ سین؟
 بو ہجران دوشگونو، ایلر خستہ سی،
 قاپینا درمانا گل سین، گل مہ سین؟

من قوریانی اولوم عنبر تئلرین
 غنچه دوداقلارین، پوسته دیلرین
 او لاله روخسارین، مشکین خالارین
 اودونا پروانه گلسین، گلمه سین.
 * * *

گوزوم چوخ حسرتدیر خومار گؤزونو،
 گونش جمالینا، شکر سؤزونو
 اوتانیزام، نئجه دیئیم اوزونو،
 دردین خسته جانا گلسین، گلمه سین؟
 * * *

دولاشدیر بوینوما شمشاد قولونو،
 قوجاقلاییم، قوجوم اینجه بئلینی.
 لعل لبین آمیم، سوروم دیلینی،
 ایستر آلی جانا گلسین، گلمه سین!
 * * *

«نباتی» ایستمز سنسیز دونیانی،
 عزتی، حورمتی، شوکتی، شانی،
 بیر زادا قالماییب داها گومانی،
 بوباش، او مئیدانا گلسین، گلمه سین؟

3- بنشلیک

گئت دولانگیلن، خامسن هنوز،
 پوخته اولماغا چوخ سفر گرک.
 مرغ قاف ایله همزبان اولوب،

دؤوره وورماغا بال و پر گرک.
* * *

کوه عشقه گل، گتتمه بی دلیل،
غول دنگ تک دوشمه چؤلره.
تاکی سالیکه رهنمون اول،
خیضر ره کیمی راهبر گرک.
* * *

یوخ، یالان دئدیم، هرزه سؤیله دیم
واضحین دئییم، دوغرو سؤیله بییم:
حقّه عارفی و اصیل ائتمگه،
بیر دوداقلاری گول شکر گرک.
* * *

زولفی عنبرین، خالی نازنین
غنچه تک دهان، قاشی جان سیتان
شاه گولروخان، ماه بی قرین
نسترن کیمی سیمبر گرک.
* * *

لاله تک اوزو آل یاناق اول،
تازه گول کیمی تر بوخاق اول.
آغ آیاز اوزو آیدان آغ اول،
قاشلاری اونا هم سپر گرک.
* * *

همعنان اولا مهر و مار ایله
همزبان اولا نور و نار ایله

زولفو بحث ائده شاهمار ایله
گنج سینهنه سی پرگووهر گرک.

حقّه آشینا، خلقدن جدا،
ائیله‌میش اولان نفی ماسوا.
ترک ائده بوتون یاردان ادا
اول مسیح تک بی‌پدر گرک.

قویگیلن قدم دیره لاجرم،
نقش بوتدا گور سر وحدتی
بو چگونه‌دن واقیف اولماغا،
بیر جنون حق، مرد آر گرک.

آز دانیشگیلن، اولگیلن خموش،
ائتمه عالمه سر عشقی فاش.
بوردا دورما چوخ، کنج بو ورطه‌دن،
بو مقوله سوز، مختصر گرک.

منع قیلمایین چوخ‌دا زاهیدی،
عذری وار اونون، عاشیق اولماییب.
او عبث یئرّه خلق اولونماییب،
باغبانا بیر کله خر گرک.

جدّ و جهد قیل، عارف اول، گوزوم،

علم عشقندن اولما بی نصیب.
 جوم بو بحری بیر، تاپ او گوؤهری،
 «عاشیقم» دئین ترک سر گرک.
 * * *

راه پرخطر، بخت واژگون،
 زولف یار تک شب سیاهگون.
 ایندی غیثدن خان چوبانییه،
 نخل طوردان بیر شرر گرک.
 * * *

هر خسیسه گل، ائتمه التجاء
 اولماز اؤزگه دن حاجتین روا
 موشکول آچماغا شاه لافتی
 عنتر اولدورن شیر نر گرک
 * * *

بو جواهیرین یوخدو قیمتی
 آچگیلن گوزوم، یاخشی سئیرقیل
 هر بیرى ده یر چین خراجینا
 موفته وئرمرم، سیم وزر گرک.
 * * *

بیر گوزل جوان ایسترم، همان
 کیم بو سؤزلری ایئلہ سین روان
 هاردادیر دئسین بیر شکر زبان
 کیم بو سؤز منه عامی تر گرک
 * * *

ساقی! گل منی جام عشقندن
 بیر کرم قیلیب اؤیله مست قیل
 تا دئسینه خلق: لال اوتورماغا
 بو «نباتی» تک بخته ور گرک.

4- روباعی

ساقی بو قدم خیالداں حاصل نه؟
 بو رنج غم و ملالداں حاصل نه؟
 دور، باده گتیر گردش، بیر جام یئرت
 بو بیهده قیل و قالدان حاصل نه؟
 * * *

ساقی! ایشیمیز ناله و افغان اولدو
 زولفون کیمی حالیمیز پریشان اولدو
 قویدون یئره جامی، بیزدهن اوز دؤندر دین
 بیر بوسه دیک وئر بیزه سن، قان اولدو!

عاشیق علی کلئیرلی

عاشیق علی کلئیرلی، بعضاده مۇللا علی کلئیری بعضاده عاشق علی آهرلی و یا قاراجاداغی، قره داغین «کلئیر» ماحالیندا دونیا یا گۆز آچدی. سونرالار «شوشا» شههه-رینه گئدیر و اورادا ساکین اولور. گۆزکملی شاعیر، «موللا پناه واقف» ایله هم عصر اولوب و اونلان موناظیره لر ائدیب.

عاشیق علی نین، گۆزهل غزل، قوشما، گرایلی و مستزادلاری وار و بیر نچه داستان اونون آدینا باغلانیب: «علی ورافی ناغیلی»، «علی و لیلی خانیم ناغیلی».

پایین وار

باشینا دولانیم گئدەن سلاطین
 گوزەللیکده امهیین وار، سایین وار.
 صوراحی گردهنین، گوزەل قامتین
 اینانمیرام گوزللیکده تایین وار.

* * *

سنه قوربان اولوم چئشمی پیاله
 منی سالدین فیکره - ذیکره - خیاله
 لبین شەهد و شکر، یاناغین لاله
 خودام وئریب، گوزەللیکده پایین وار.

* * *

من عاشیق «علی» یم باغیندا بولبول
 دریب سوسن لرین، سرئیدیم سونبول
 قویما کوسسون بولبولوندن قیزیل گول
 صدان دوشوب بو جاھاندا هایین وار.

ساغ یئری

بو یو بستمه، لبی قونچه سلاطین
 قوینون ایچی، جنت یئری، باغ یئری
 بیر عیشوه ائیلەدین آلدین جانیمی
 هئچ قویمادین جسدیمده ساغ یئری

* * *

خاللارین گوزەل دیر یاقوت، یمندن
 بیر نئچه خیاللار گئچیددی مند
 ترلان قوش تک قیناق وورام مەمند

قانی قاچار مودام قالار آغ یئری
* * *

عاشیق اولان بیلر عاشیق حالینی
قیسمت اولا، قوجام اینجه بئلینی
آزجایاندير «کئئیرلی علی» نی
بئله چکمه اوره ییمه داغ یئری.

نه دانلار بئله

ایقبالیم کج اولوب، باختیم یاتیبدی
یار منیم اوزومو، نه دانلار بئله؟
ایندی بیلدیم عؤمروم باشا چاتیبدی
چون همدمیم اولوب نادانلار بئله!
* * *

منی قضا توتوب، ایئلمه توهمت
عقلیم باشدان چاشیب، ائتمه مذمت
بورج عقرب دهیم، گردیشیم ظولمت
آچیلیم اوزومه، نه دان لار بئله.
* * *

«علی» یم آرتیبدی غم — آه و زاریم
کناردان دولانیر یاخین دوستلاریم
آخیر اوز دوندردی وفالی یاریم
منیم بو دردیمی نه ده آنلار بئله!

هجران غمی

باد صبا مندن یازا دیبهر سن

اۆلدوم، بیل دردینی پونهان چکمکدهن
 زولفون کیمی، وارہ - وارہ اینجهلدیم
 گنجه - گوندوز، آه - فغان چکمکدهن
 * * *

گل سنده، منیله دانیش حسابی
 هن دهن، یوخدان، سؤیله دوغرو جاوابی
 بوندان آرتیق وئرمه منه عذابی
 تابیم یوخدور غم هجران چکمکدهن
 * * *

«علی» دئییر: بو ایشلره قوی مَحَل
 من دئسه م دردیمی داغلار اولار حل
 اؤلونجه یاخاننان، گو تورمه ره م آل
 اولوم بیئیدی بو هیجری جان چکمکدهن

اولموشام

نه ساعاتدا گلدیم دونیا ائینه
 شوم سیتاره، باختی باغلی اولموشام.
 طالعیم بد، گونوم قارا، جفاکش
 هجران ائولی، درد اوطاغلی اولموشام.
 * * *

فلک قویمادی کی، بیرجه یاریبام
 گو زوم آچدیم، گوردوم اوزو قاریبام
 درد - موخت، هجران - غم، سرداری بام
 بو دونیادا درد سیغناغلی اولموشام

* * *

«علی» یم چوخ چکدیم درد و بلادان
 غم آل گۆتورمه دی من موبتلادان
 عالمی - ارواحدان، قالدو بلادان
 خون جیبهرلی، قاراداغلی اولموشام.

یاردان آیریلانین

آی آغالار نئجه اولور
 حالی، یاردان آیریلانین؟
 آخیر دونور یاشیل اولور
 آلی یاردان آیریلانین.
 * * *

سوت آغزی، قایماق دوداغی
 آممه یه لبین قایماغی
 داغیلیر اولوس - اویمانغی
 ائلی، یاردان آیریلانین.
 * * *

سوسن سوبنولوم آیلیر
 توتونوم عرشه چه کیلیر
 اون دورد یاشیندا بوکولور
 بئلی، یاردان آیریلانین.
 * * *

بو بیر باده دیر ایچیلمز
 مردی نامرده ن سئچیلمز

لال اولار، هرگیز آچیلماز
دیلی، یاردان آیریلانین.

سفر «علی» بولار ایملش
پیمانهمیز دولار ایملش
قونچه ایکن سولار ایملش
گولی، یاردان آیریلانین.
موسئزاد

ای سروسهپی، سن گله لی سئیرله باغی

باش چکمه دی عرعر

چوخ عالی نسب لر اؤزونو سالدی آیاغه

قول اولدو صنوبر

بیر خالین اوچون، زولفونه چوخلار دولانیب دیر

تکجه منی بیلمه

بیر دانه اوچون، چوخ قوش اوزون سالدی دوزاغه

دام اولدو موسئخر

سونبول اؤزونو، زولفونه بنزه تدی نیگاریم

گوردوکی، خطادیر

داغلاردا یاتار، اوزوقارا، باشی آشاغه

قایغولو، موکدّر

سن تک پری نین منزلی ویرانه گرکدیر

یا چشمه لر اوستو

کؤنلوم کیمی ویرانه، گؤزوم کیمی بولاغه

گل ای پری پیکر!

دونیادان اگر گتسه «علی» دار فنایه
 زولفون هوسینده
 رحمت یاغیشی تورپاغی نین اوستونه یاغه
 قبری اولا عنبر

قاصر اهری

آناسی سلیم آخوندزاده، اهردهن، ایشله مک ایچون، قافقازا گئدیر و میرزا اسماعیل 1805 م ایله، «آغ داش» ولایتینده اولان «لکی» کندینده آنادان اولور. اسماعیل آنادان اولاندان سونرا، آتاسیلا بیرلیکده «شاماخی» یا، سورا آتا - باباسی نین وطنی اولان «اهر»ه مسافرت ائدیر. میرزا اسماعیل ایلك تحصیلاتینی «اهر»ده و مکمل تحصیلاتینی «تبریز»ده بیتیریب، و «لنکران»دا، شاعرلر مجلسی «فوج الفصحا»نی 1850 م تشکیل وئریب و اونون باشچیسی اولوبدیر.

قاصر اهری، آذربایجان طنزینین، پایه‌گذارلارینداندی و ادبی اینقلاب باشچی‌لاریندان ساییلر. اونون آثاری: غزل، قصیده، رباعی، قوشما، قطعه و دها ارزشلی لری همان، طنزلر و هزل لر دیلر.

میرزا اسماعیل بی قاصر اهری 1900 م. ایلینده لنکران دا وفات ائدیب.

قاره پول

حلال مشکلات جهان اولدو قاره پول
 ایئر ایکی دقیقه‌ده، مین درده چاره پول . . .
 گاه نار اهلین ایسته‌سه نور اهلی ایئله‌یر
 گه نور اهلینی سالی بیردمده ناره پول . . .
 مکه یولوندا صرف اولونور، گاه مدینه‌ده

گاهی شرابه خرج اولونور، گه قوماره پول . . .
 بیر عیبی وارکی، چوخ متکبردی بعضی تک
 داییم اوزون چکر فقردان کناره پول . . .
 گه لنکرانده حاجی نصیره نصیب اؤلوب
 زیده وئریب حصیر، سالییدی حصاره پول . . .
 گه بچه رعیتی ائلر او، کنده کدخدا
 گه گونده ربی اوغونو هر گون بی یاره پول . . .

اسکیناس

ای بوت رعناى جهان اسکیناس
 شاهید زیبای جهان اسکیناس
 جیسملره روح و روان اسکیناس
 راحت دل بهجت جان اسکیناس
 وصفین ائدر شرح و بیان اسکیناس
 * * *

نرم بدن، شوخ دل آرامسان
 سرخ رخ و سبز و سیه فامسان
 مکر زمان، فتنه ایامسان
 حکمی روان صاحب احکامسان
 * * *

جمله کونرلر قوشونا دامسان
 بیزله یوخ اوزگه لره رامسان
 گاه نریمان، گهی سامسان
 مرهم هر درد نهان اسکیناس

آراسیندا

گۆردوم یئنه جانانیمی جانان آراسیندا
 گویاکی، دوروب حوری غیلمان آراسیندا
 هر کیم گۆره اوّل قامتِ موزونی، دی یر کیم
 بیر سرو خوراماندی، گولوستان آراسیندا
 اوخ تک قدِ دلجویی اولوب جانیم پپوند
 نی نی بیر الیف دیر یازیلیب جان آراسیندا
 گۆردوم گۆزونو، زولف سیاهیله، دئدیم بس
 نرگیز آچیلیب سونبول و ریحان آراسیندا!
 بیر ذره جامالیندان اولوب لیلی ده ظاهر
 مجنون یئری وار قالسا بیابان آراسیندا
 معناده اؤنا جیلوه ائدیب عشق زولیخا
 قویدو نئچه ایل یوسفی زیندان آراسیندا!
 حوسن ایله سنه یوسف اولا بلکه برابر
 وصف ایثله ییب اللاه اونی قورآن آراسیندا.
 هر لاف ووران کیمسه نه، عاشیق اولایلمز
 عاشیق اودوکی جان وئره مئیدان آراسیندا
 ای کاش اولا بو «قاصر» بیچاره مقصّر
 محبوس اولا اول چاه زرخندان آراسیندا

سرشار

کاظم خان قره‌داغی نین اوغلی، نجفقلی خان قره‌داغی (قراجه‌داغی) آهرین حاکیمی مصطفی قلی خانین، قارداش ایدی. نجفقلی خان، اؤزی بؤیوک سردارلاردان ساییلارمیش و عاغلل صاحبی و سخاوت اولگوسی ایمیش – صیدق و صفا و ادیب-لیک و شجاعت و مردومدارلیق اونون صیفاتیندان ایمیش.

قارداشی مصطفی قلی خان، اؤنا حسادت ائدی، نجفقلی خان، «شوشا» قلعه-سینده – ابراهیم خلیل خان جوانشیرین ایله زیندانا سالیر و نجفقلی خان «قرا داغ» دان، «قرا باغ» سورگون ائدیر. مصطفی قلی خان اؤلندن سورا، قره‌باغ حبسیندن آزاد اولور «مراغه» ده دوباره دن زیندانا سالینیر و «احمدخان مقدم»، مراغه حاکیمی، نجفقلی-خانین گؤزونه میل چکیب، ایشیق دونیاسین قارائلیق ائدیر. سونرالار قاجار ولیعهدی عباس میرزا، اونا محبتلر گؤستریب مواجیب تعیین ایدیر و 1234 هق 19 – 1818 م، نجف اشرفده وفات ایدیر.

نجفقلی خان، شعرده «سرشار» تخلص ایدیب و یاخشی غزل لر، مثنوی لر، رباعی لر، ترجیع بندلر، ترکیب بندلر و قصیده لر تورکی، فارسی و عرب دیلینده یازیر. تأسفلر اولسون کی سرشارین دیوانی، هنوز ایشیق اوزی گورمیوب و تبریزین میلی کیتابخاناسینین ال یازمالار قسمتینده ساخلانیر.

سورگونلوک گونلری

قرا باغ ایچره ایستر لاله کؤنلوم بس قرا داغی
 چه کهر بو حسرهت اودی سینمه هر دم قرا داغی
 بو گولشن اوزه خار اولدی قرا گونلو کؤنول قوشی
 قاچان بولبول گؤزه ر آغ گون اگر اولسا قرا باغی
 نه غم دوستا غلیغیمدان، شیر ایچون زنجیر عیب اولماز
 قه‌فه سده بولبول وطوطینی ساخلار لار، نه کیم زاغی

قه‌دهم باس سن بو گولذاره، سوراغ ائتمه منیم قبریم
 ائندنه رشکِ موشک و عنبرو اَشهَب بوتورپاغی
 سرشگ لاله گوندان قصدیم آر گولزارلیق اولسا
 ائدهر باغ اِرهه رَشکی، گوْزوم بیر لحظه‌ده داغی
 اگر دوشمانلاریم طاغی اولوبسا سهلیدور بالله
 منه دوستلار بیلِم نچون یارب اولوب یاغی؟
 بو «سرشار» ین مزارینده بیتنه لاله‌لرین جانا
 قراباغی ائدهر ظاهر، بو بیکس دور قراداغی!

گوْزهل قیز

بو قیز، گوْیچکلینده بی قرین دیر
 تتلی موشکین و خالی عنبرین دیر
 منور ماه دور یا مهر انور
 هیلالی قاشیله زوهره جبین دیر
 اوزی گول، زولف سونبول، گوْزلری مُل
 تنی نسرین و عطری یاسمیندیر
 دیشی دور دیر، دهانی غنچه میلی
 ولی شکر دوداغی انگیندیر
 لب و پستان و دست و پای، کوچک
 قالان اعضا و اندامی، سمیندیر
 گه‌زنده چتر آچان طاووس جنت
 دینه‌نده بولبول خلد بریندیر
 وجاهتده اونا انسان یئتیشمز
 فرشته یا پری یا حور عیندیر!
 زولیخا یوسفیله میثل مجنون

او لیلی خرمینه خوشه چیندیر
 گۆزهل گۆیچک بو صورتده نیگارہ
 ثنا جان آفریندن، آفریندیر
 نییه چون ایلتفات ائتمز او ظالمیم
 بو تقریبه دل شادیم غمین دیر.
 نه یالقوز، مدحینی «سرشار» ایئرلر
 که وصافِ روخی بل عالمین دیر
 فلک لرده، ملک لر هم دییلر
 تعالی الله عجایب نازنین دیر.

غریب

ای قاشئین یایینه قوربان، من کیمی یوزمین غریب
 سالمادین گر، من غریبی یاده سن، دیندیر غریب
 سن حبیبیم رحم قیل، من بینوا دوستاغینام
 قالمیشام زندان آرا بی غمگسار و بی حبیب
 بیله درد بی دوانی من کیمه ایظهار ائدیم
 کیم من بیماره درمان قیلمادی سن تک طیب
 حسره تیم قالماز داخی ای حسره تیم گورمک سنی
 اولسا گرم من بی نصیبه بیرده دیدارین نصیب
 قالمادی هجران غمیندن، اینتظار وصلیدن
 گۆزده تاب و، دلده طاقت، جاندا ای جانیم، شکیب
 گاه و گه لوطفِ نهانون آشکارا ایلیسن
 رحمہ راغیب سن ولی گر قویسا او ظالمیم رقیب
 ائتمه خار غم عزیزیم چوخ که هرگز اولمییب

گولشن عشقینده «سرشار» حزین تک عندلیب

آهو - صیّاد

سالما دین یاده غربیی، گورنه بیداد ائیلهدین
 آشنانی ائیلهدین گر یاد بیداد ائیلهدین
 گوزلرین آهوسینه صئید اولدی آهو گوزلور
 طورفه جادودور بوکیم، آهونی صیّاد ائیلهدین
 اشکدن گر خانّه مردوم خراب اولدی نه باک
 گنج غمدن چوخ دل ویرانی آباد ائیلهدین
 لیلری مُل، عارضی گول، زولفی سونبول، دیشی دور
 آغزی غنچه، خالی عنبر، قدّی شمشاد ائیلهدین
 ائیلهدین «سرشار»، عوشاقی بو دردهن دربر
 بسکه دادوناله و افغان و فریاد ائیلهدین!

منی‌ده سای!

ای آیاغین تورپاغینا، عرش اعظم جبهه سای
 نقش کفشین یئر اوزونده، عرشه نقش جبهه، سای
 آی و گون گویا اوزوندور کیم آی و گون، گون به گون
 اوز آیاغینا دوشه‌رلر، گیجه گوندوز، ایل و آی
 پایلاسان حوسین زکاتین پایینی قوی باشیمه
 اهل استحقاق آرا بس دور منیم چون، بونجه پای!
 ائیلهدیم هر آی، هر آی، سن آی، هر ایه یئتمدین
 بو هر آی اول وجهندور آیه کیم یئتمز هر آی
 خواهش بزم اِرم نظمین منیمچون دور عبّث
 کیم گوروبدور اولدوقونی هم‌نشین شاهه گدای!

سن سن اول یکتای گوهر، کیم فلک دریاسینه
 تپمادی غواص فیکریم نه صدفده سنه تایی
 سایماسان عاشیقلر ایچره، سالما باری سایی دهن
 خئیل خوددام ده ریندن بیرده بو «سرشار» ی سایی

نریمان

نریمان خان اجلال نظام، رستم خان اوغلو، قاجار حکومتینین آخیرلرینده، قره داغین
 «حاج علیلو» ائلینین، باشچیسئی ایدی. بو ائلین حکومت و اوتوراق یئر، ووزقان
 ماحالینین «اُووُخارا» کندئی ایمیش. نریمان خان، ادیب و ادب سئوهر بیر خوش طبع
 انسان ایمیش. آذری موسیقی سیندن یاخشی معلوماتی واریمیش و اؤزی، قوپوز
 چالارمیش.

اونون یاخشی کتابخاناسی واریمیش و عارفانه - عاشقانه شعر یازارمیش.
 نریمان خان 1317 - نجی قمری ایلی، «تازه کند مسقران» کندینده وفات ایدیر و
 جنازه سی مقدس «قم» شهرینده دفن اولور.

نیقابین چکدی

نیقابین چکدی روینندن، او ترسا، ماه تابان تک
 اودمده موج ائدیب عشقیم، اوزونده بحر عومان تک
 دئدیم ترساقیزی ترسا! چیخارتدین دین و مذهب دن
 عجب ائتدین منی روسوا، جاهاندا شیخ صنعان تک
 ایا ترسا قیزی، یولسوز! منی یولدان کنار ائتمه
 دوتار آهیم سنی بالله، یانارسان نار نئیران تک
 او خال و زولف و ابرولر، شب یلدایه چؤخ بنزه
 قاشین آی دیر، گوژون شهلا، اوزون مهر درخشان تک

گره ک ترک ائيله يم مسجد، دو تام معبد کليسانی
 بو آخر عؤمرومو ائتدين عجب مردود شیطان تک
 دئسه م انسان غلط سؤزدور، دئسه م حوری بئله اولماز
 اولور وحشی قاچیرمندن، باخیر هر دم او جئیران تک
 جمالین شوقونو گؤرسه، اگر چرخ چاهارومدن
 باخیب هر دم دئیه ر عیسی، اولایدیم کاش انسان تک!
 کؤچه م یئر اوزره بیر ساعت، اولام هم صوحبت و هم دوش
 سالام بیر تخت زرینه، چو بلقیس سلیمان تک
 «نباتا» شگرا، آی قیز! بولاردان چوخ داشیرین سن
 بدن گزدیر لیباس ایچره، چو مشهور صفاهان تک
 منیم بیر توحفه لایق، سنه یوخدور یقینیمدور
 باشیم گل که س قاباقیندا اولوم مقبول، قوریان تک!
 واریمدور بیرجه شیء آما، اونون وصفینده مبهوتم
 شبیه پسته خندان اولان دانه نمایان تک
 گلیب بو پیر فرتوتی، قبول ایله سنی تاری
 خریدارون هزار اولسا، بیری اولماز «نریمان» تک

سارالیدیقا

قارا گؤزلولره مُعتاد اولور کؤنلوم قوجالیدیقا
 بلی، افزون اولور تاب حرارت، اود قارالیدیقا
 گزه ر ترلان خیالیم کوه و صحراده، مه‌ئهل دیر بو:

¹ - نابات: «خداآفرین، محالینین وینه» کندینده بیر گؤزل اثرمه‌نی قیزایمیش که نریمان اونو سؤمیش

توله ک ترلان، شیکارین آرتیرار داییم اوجالدیقجا
 صنوبر قددینه ماییل اولان کؤنلوم، نه غافیلسن؟
 دوشور صحرايه مجنون تک، اوره ک گؤز یاره سالدیقجا
 بو داغیندا سنین ای سرو قد، نورسته لیمو وار
 لطافت گؤسته ریر شاخینده لیمولر سارالدیقجا

قاراداغی

حسن علی خان قاراداغی، 1847-نجی میلادی ایل (1263-نجی قمری) قاراداغ
 ماحالیندا آنادان اولوب. او، آنادان اولمامیش کن، آتاسی اولوب، باباسی شوشایا
 کؤچموشدور. حسن علی خان، شوشادا دولت مدرسه سی نی بیتیرمیشدیر، تحصیلاتینی،
 قورتاریب، شخصی مطالعه یولو ایله عرب، فارس دیل لرینی ده مکمل اویره نیشدیر.
 حسن علی خان قاراداغی، 1868 دن، 1922-یه قدره معلم لیک ائدیر، شوشادا
 ایلك دفعه، یازی تاختاسیندان و میز صندل دن، استفاده ائتمیشدیر. او، شوشادا، «مجلس
 فراموشان» ین فعال عضولرین دن اولوب. حسن علی خان ین، بدیعی ارثی، غزل،
 قصیده، مثنوی، تمثیل، مستزاد و ده یرلی کیتاب «قاراداغ شاعر لری نین
 تذکیره سی دیر». قاراداغی 1929 م. (1348 هـ ق) ده دونیادان گوز یوموب. روس
 کیتاب لاریندا، «خان قاراداغسکی» دن منظور، همین حسن علی خان قاراداغی دیر.

نه بیلیم

فله یین بیر بئله دؤورو اوْلاجامیش، نه بیلیم
 سارالیب باغ و گولوستان سولاجامیش، نه بیلیم
 اوره گیم پاره له نیب، سینه مه داغلار چکیلیب
 گوزومه قان سیزیلیب، یاش دولاجامیش نه بیلیم

بیتیریب باغ سالیب، بیر نئچه گولریتتیدیم
 اوزادیب دست قضا کیم، یولاجامیش، نه بیلیم
 ال چکیب ناکس دن، چرخ ائله ناکس دن ایمیش
 منه تک جوروجفالار قالاجامیش، نه بیلیم
 بسله دیم زولف، دئدیم باشیما سالسین سایه
 دولانیب بوینا ایلان تک چالاجامیش، نه بیلیم
 سلطنت روتبه سینی خوار توتاردیم شاه ایکن
 منی باشدان آیاغا، غم سالاجامیش نه بیلیم
 روزگارین دولانیب حالتی بیر اؤزگه حالا
 ای «قارداغی» منه غم قالاجامیش نه بیلیم

سبزیلدار نی کیمی . . .

تَرَحَّم لِي تَكَلَّمْ يَا غَزَالَه
 اوجالتما چرخه بونجاه آه و ناله
 گلیب گفتاره شکرریز اولماق
 یاراشیب سن کیمی طوطی مقاله
 ائله دیر مه اوزونده زولف گویا
 ووروب مه دؤوره سینده ابر هاله
 گوؤتور اؤزدن نیقابین آچ جامالین
 ضیا کسب ائیله نیر اوندان هیلاله
 بنفشه واردیر؛ باشیم دیزیمده
 دوشوب عشقینده یوز فیکروخیاله
 ووصالین حاصیلی شهید مصفا
 فراقین حاصیلی دیر آه و ناله

یئتیشیمیش باشه عؤمروم ایندی هجران
 نوازش ائیله ییب، دؤنموش ووصاله
 ایاغ تک دؤشموشم باشدان ایاغه
 الیم توت، ساقییا، دولدور پیاله
 پریشان ائیلیین فیکر و خیالین
 پریشان زولفدور، موشکین کلاله
 سیزیلدار نی کیمی کؤنلوم دمام
 دوشوب یؤز پیچ و تاب زولفه چاله
 کونول وئردیم او زولفه ال گؤتوردوم
 بوگوندن کیم او یوبدور خط و خاله
 ندیر باعث، قاراداغی، جاهاندا
 اولوبسان غم لره بونجا حواله

سن سیز

گؤرؤنور گؤزلریمه خار بوگؤلشن سن سیز
 ائیلهره صوبحه کیمی ناله و شیون، سن سیز
 ائیلهدی درد و غمیم سنده فراغت حاصل
 آغلادی قان منیم احوالیم دوشمن، سن سیز
 بونجا هجرانینا، ای گؤل دخی بیرتابیم یوخ
 ائیلهدیم بیر دئمه دیم شام و سحر من سن سیز
 عشق دیوانه سیم خلق بیلیر، مجنون وار
 کوه و صحرادی منه منزل و مسکن، سن سیز
 ای «قاراداغی» یئتیر عرضیمی یاره، سؤیله
 نئیلرم عؤمر اولایوز مین ایل اگر من، سن سیز؟!

عندلیب قره‌جه داغی

ملاعلی عندلیب قره‌جه داغی 19 اینجی میلادی (13 هـ. ق) عصبرین احساسلی و بویوک شاعرلریندندی. بو محتشم شاعر، قاراداغین کورسوسو اولان «اهر» شهرینده آنادان اولوب، بویا باشا چاتان زمان، 14 یاشیندا اهرده بیر گوزل قیزا وورغون اولور. «للیلی و مجنون» آدلی بیر منظومه یار ادیب و اوز احوالاتین بو منظومه‌ده، قید ایلییر. عندلیب، بو عشق ماجراسیندا، شیکست ایله اوز به اوز اولوب - جلائی وطن ائدیب، تبریزه و سونرا «اردوباد» و «تفلیس» و «ایروان» شهرلرینه گئدیر. اولاردا «میرزه‌لیک» له گوذران ائدیب و غوربتده، ناکاملیقلا یاشاییر.

عندلیب مختلف قالیبلرده شعر یازیب: غزل، رباعی، بشلیک، یدّی‌لیک، اولنلق، قوشما، گرایلی، حیدری و ...

ملاعلی عندلیب قره‌جه داغی، حقیقتاً آذربایجانین تورک شعرینین، سرشناس و عظمتلی شاعرلریندندی. او، بیرینجی شاعردی که «حیدری» یا همان «قایتاری» قالیبینه شعر یازیب و ائشیده‌نی واله و حیران ائدیر.

عندلیب قره‌جه داغی نین شعرلریندن نمونه:

1- قوشما

دء، دانیش

دولانیم باشینا، اولوم قوربانین،
 آلا گۆزلو، گۆزهل یاریم، دئی، دانیش.
 باللاه سنه قوربان اولماقدان سووای،
 یوخومدو بیر اوزگه کاریم، دئی، دانیش.

چم - خمین، سویونماغین، یاتماغین،
 هردن گوزون قییب، قاشین آتماغین،
 شیرین - شیرین ناز و عیشوه ساتماغین،
 الدن آلیب ایختیاریم، دئی، دانیش.
 * * *

ای کان ملاحت، معدن هونر،
 شمع و جهین سالیب جانیم شرر.
 بس کی، عشق آتشی اولوب شعله ور،
 نه صبریم وار، نه قراریم، دئی، دانیش.
 * * *

ظولمت هیجرینده کتچمیشم جانان،
 دؤنمه رم سنین تک نور جهانان،
 سن مندن کم لوظف اولان زامانان،
 قاره کتچیر روزگاریم، دئی، دانیش.
 * * *

بیر بولبول اوخوردو گول بوداغیندا،
 گرک صبر ائله مک یار فراغیندا،
 «عندلییم» قیشین بئله چاغیندا،
 سنسن منیم گولعداریم، دئی، دانیش.

2- غزل

سرگشته کؤنلومون گئنه یوز مودعاسی وار،
 غوغالی باشیمین نه بلالی بلالی وار.
 هر دم شیکسته کؤنلوم آچیلماز، سبب ندیر؟

گل گۆر زمانه‌نین گئنه بیر ماجراسی وار.
 نامهربانی گۆر، گئدیپ اغیاریلن گزیر،
 یارب، کیمین بو طرزایله بیر بی‌وفاسی وار؟
 صراف عقل، لعل لبین مشتریسیدیر،
 جان نقدینی نثار قیلیبدیر، بهاسی وار.
 وهم ائيله، ترک قیل بئله سئودانی ای کؤنول،
 کیم، بیر خبرلی مزد ایله‌دیر، چوخ جفاسی وار.
 تنها بیلیب وجودیمه قصد ائتمه، ای فلک!
 یوزمین بلا و درد کیمی آشیناسی وار.
 ای «عندلیب» ناله بی‌جادن ال گۆتور،
 گل گۆر بو گولشنین نه عجب بیر صفاسی وار.

3- حیدریه

گول اوسته

صونع قودرتدن سیاه خالالارین
 عاریضینده نه زیندانه دوشوبدور؟
 بیرسی حبشدیر، بیرسی هیندو
 بد عملر خوش مکانه دوشوبدور
 عزیزیم نه مکانی،
 دهقانین نه دوکانی؟
 عشقین آواره‌سینین،
 نه یثری، نه مکانی؟
 عاشیقیندن اولدن -
 یئدیگین نمک، هانی؟

* * *

پرتو جمالین اولدو منور
 تعجب ائيله رم، الله اكبر!
 مهر روخساریندن خورشید انور،
 بیر ذره دیر آسمانه دوشویدور.
 عزیزیم، آسمانه
 زولفو اوزدن آسما، یا نه
 وئرمز فلک حریفی،
 شاه جنت عاصی منه
 حسرتیندن فغانیم،
 چولقاشیب آسمانه.

* * *

قاشلارین فتنه دیر، گوزلرین جادو
 خدنگ موژگانین منه توتدو رو
 گلیب جان آماغا کافر بدخو
 وئر نصیحت، بد گومانه دوشویدور

* * *

عزیزیم بو گومانی،
 درس اوخو، بگو معنی.
 فراقینا کؤنلومون،
 یوخ ایدی بو گومانی.
 چکمز حوسنون صورتین،
 گلسه اگر بوگون مانی.

* * *

حرامی گوزلرین سالیبیدیر جنگی،
 یای قاشلارین مزگان اولوب خدنگی،
 چاپدی اینگیسی، رومی، فیرنگی،
 ایندی فیکری ایرهوانه دوشوبدور.

عزیزیم ایرهوانی
 حجدن ایره و آنی
 نه ظولم اولدی گورمه‌دین
 عاشیقه ایروانی
 آر قالیب گوزوم یاشی،
 ییخا، گل، ایرهوانی
 * * *

شعلۀ آهیمنن توتوشدو عالم
 نه سبیدن سنه یتمه‌دی ناله‌م؟
 «عندلیبیم» شوکر ائیلره‌م دمادم،
 حسرت گوزوم گولوستانه دوشوبدور.
 عزیزیم گولوستانی،
 اوخودوم «گولوستان» - ی
 گولشن حوسنون گوره‌ن،
 ایستمز گولوستانی.
 سنده اولان لطافت،
 باخ گور، گول اؤسته هانی؟

هیجری

میرزه محمد هیجری، 1266 - نجی گونش ایلی (1306 هـ . ق) «هریس»ین «آبدالو» محله سینده دونیایه گوز آچدی. هیجری بیر یوخسول عایله ده، بویا - باشا چاتیب، بیر مدّت مکتبه گئتدی. سونرا یوخسوللوق اثرینده، تحصیلدن ال چکیب، آزاد شغلده چالیشدی. اوتوز یاشیندا «تبریزه» کۆچوب، کۆمورچولر کروانسراسیندا، «میرزه» لیک اتندی. سورالیق دا، تبریزده اؤزی بیر دوکان قویوب و اورادا تبریز شاعیرلرین، شعر مجلسی قوروب. هیجری 1318 ده دوغما یوردی، «هریس» شهرینه قایدیب، 1334 ده فانی دنیا یا گۆز یوموب. اونون تورکی و فارسی شعرلریندن، موباریزه و ظالم لر اؤنونده دایانماق یاغیر!

بلالر آماجی

حق سنی آی کیشی گۆر کیملره موحتاج ائله دی؟
 سینه وی تیر جفایه بوتون آماج ائله دی
 دوغروسو آنلامیسان، یا کی اولوب لال دیلین؟
 بیلمیسن کیمدی ایشیق گوندوزووی داج ائله دی؟
 فورستی گۆر کیمه وئردی فلک شعبده باز!
 منی بیر پخمه قومار باز، سنی لیلاج ائله دی!
 مسئله چوخلارا معلومدی، بیرین من یازیرام
 گولشن کارگری، اربابی تاراج ائله دی.
 قورخ او گوندن دوشه سن سنده بوروقچی الینه
 دئییه سن وای منی ده اخته بو قلاچ ائله دی!
 «هیجری» یا! سهم وئربیدیر سنه، خلاق جهان
 چونکه حق پامبیغینی آتماغا حلاج ائله دی.

اولسون

سن یاخشی دولان، اوزگه سی هر جور اولور اولسون
 هر کس آج اولور، چیلپاق اولور، عور اولور اولسون
 سن تازه لباسیله گزیب، کوچه ده پوز وئر
 یوخسول کیشی انظارده منفور اولور اولسون
 سن اؤز گونونی ایسته ایشیق، اؤزگه گؤزونده
 دونیا ایشیقی گر شب ديجور اولور اولسون
 غمخانه یه یول وئرمه، اگر الدهه وارین وار
 یوخسول قولاغی کار و گۆزی کور اولور اولسون
 بانکا تاپشیر صاندیقووی، جیب لری دولور
 کؤنلون پولونان ایندیکی مسرور اولور اولسون
 قوخما یاریم ارشین کیمی، کسگین پیچاغین وار
 خلقین ده ریسین سؤی نه قده زور اولور اولسون
 احسان قازانین آس، قوناغین وارلی لار اولسون
 اوغلان! ابوی، هر جوره مغفور اولور اولسون
 یاغلی پیلووون اوستونه قوی جوجئه بریان
 باس قازنووا، عیران کاسیبا شور اولور اولسون
 هر نه کی اکهرسن، اونو آخیرده بیچرسن
 سؤزلرکی دئدیم هر نتیجه منظور اولور اولسون
 «هیجری، دوزوسن سؤزلری سن ریشته نطمه
 قورخوتما اؤزون، میغمیغا زنبور اولور اولسون

نادان کیشی!

ای بوغلارین جهالت الیله بوران کیشی!
 نفسین سؤزیله، خانه عقلی بیخان کیشی!
 چوخدور سنین کیمی فقرانین قانین سوران
 آخیرده قان قوسار بیلیسن قان سوران، کیشی!
 بیر یئرده باتسا پالچیغا ائششک، گلن سَفَر
 بیرده عوبور ایله مز اوردان، نادان کیشی!
 یادوزدا واردی باغلادیلار جومله قول قولا
 سیندیردیلار باشوزدا نتچه کارواشان کیشی؟!
 میسکین لرین قانیله دولان شیشه لر سینار
 اولماز دوروست، عدل الیله سینان، کیشی!

وطن

ای منیم جانیم وطن، مأوای جانانیم وطن
 گر قبول اتتسهن سنه، قورباندی بو جانیم وطن
 گرچه جان قوربانین ائتماق کسر شأنیندیر سنین
 نقد جانان باشقا نئیلیم یوخدور ایمکانیم وطن

بی همزبان

دونیاده هر طویورو ووحوشون مکانی وار
 یوخدور منیم کیمی، بیر بیخانمان اولان!
 سینهم دولوبدی دردیله، نئی تک سیزیلدا بیر
 گزدیم، تاپانمادیم، اوزومه همزبان اولان
 ناشی طیبیلر مرض اوسته، مرض قویور
 ای چاره سازه درد دل، ای موستعان اولان

گلدی پاشا . . .

گلدی پاشا اُوزادکی، گلمزدی خیاله
 گوردوم گوزوم ایله کاسانی اولدی پیاله
 پیغامیمی کیمدی یئتیره روستم زاله
 روستملری سالدی فلک پیر، چووواله!
 * * *

«هیجری نین قبیر داشیندا یازیلان شعر»
 فرهاد کوهکن گر اولئیدی موعاصیریم
 اولفت دوتاردی «هیجری» شیرین کلامیله

سالک

اصغر اکبرزاده - شعر و ادب دونیاسیندا - «سالک» تخلص ائدن شاعر، 1271
 نجی گونش ایلی «آهر» ده دونیایه گۆز آجدی. اوشاقلیق چاغلارین «آهر» ده
 گنجچیریب، گنج چاغلاریندا «تبریزه» کۆچوب، اورادا «دوخانیات» ایداره سینده
 ایستیخدا اولدی.

سالیک، ایکی دیلده، تورکجه و فارسجه گۆزل و آخیجی شعرلر قوشوب. دئمکه
 اولار او طنزده مهارتلی، مرثیهدده باجاریقلی و لیریک شعرده گورکملی بیر شاعیر
 ایدی. سالیک 1358/9/21 - ده «تبریز» شهرینده وفات ائدیپ و اوردا تورپاغا
 تاپشیریلیب.

بیر نیگاه ایله

عالم دولوبدو مفسده و افتیضاح ایله
 آما منیمده سینئه محزونیم آه ایله
 جانانه، مین قارا تئلی، مخمور گۆزلری

قارشى انديب منى بئله روز سپاه ايله
 گول دور نگاريمين اوزى، خطى ياشيل گياه
 باغلارلا دسته لرى باغدا، گياه ايله
 دونيانى دولدورويدو گوژهل، منده يالقيزام
 يوخدور گوجوم كى آرخالانام بو سپاه ايله
 مجهول دور جماعته، مكنون خاطريريم
 من آغلاديقجا، خلق گولور قاه - قاه ايله
 يازديم بو نامه نى وورغون «هريسى 1» يه
 قويسون تفاوت عاشقينه خاك راه ايله
 اوستاد شعردير، اونا مندن سلام اولاي
 گون دور، كسيلمى يندى موماشاتى ماه ايله
 «هيجرى 2» يانينداير اونا همدم «هريس» ده
 وار ايرتيباطى شاه اولالى پادشاه ايله
 «ساليك» هميشه شهيد لبين آرزو ائدهر
 قلبين اونون گتير آله يورغون نيگاه ايله

1329 هـ . ش

ميوه فيشار

من بو هامى فيشار ايله ميوه فيشارى نئيليرهم!
 ميوه فيشاردن گلن، آب انارى نئيليرهم!
 آب اناردن دئيم، صوحت يار ايلن بئله
 آج يالاواج، يواون ياشيل، صوحت يارى نئيليرهم

1 - اوستاد موسى هريسى نژاد، هريس شاعرلريندن.

2 - ميرزا محمد هيجرى، هريس شاعرلريندن.

قد بوکولوبدی نون کیمی، باش آغاریبیدی یون کیمی
 قاشی کامان گۆزهل لری، چشم خوماری نئیلیره م!
 بئل لری اینجه قیزلارین، نازینی چکمک ایسته م
 دام بلای جان اولان، زولف نیگاری نئیلیره م
 چشم خومارده اولان، عشویه، یوخدو طاقتم
 غمزه سی جان آلان گۆزهل قیز بالالاری نئیلیره م
 غمزه یاردن دئمه، نغمه تار ایلن بئله
 غمزه یاری نئیلیره م، نغمه تاری نئیلیره م
 باغ و بهار عؤمرومو، سئیل خزان، خراب ائدیب
 هئیوانی ناری نئیلیره م، باغچانی باری نئیلیره م
 ناز و عیتاب یاردن، باغیریم اولوبدو قان منیم
 سئیر چمنده یوخ گۆزوم، باغ و باهاری نئیلیره م
 «سالیک» ین آز قالیب چیخا جانی، فیشار دهردن
 من بو فیشار ایلن عمو، میوه فیشاری نئیلیره م!؟

1339 هـ . ش

آرزی لار

دؤرد بیر طرفدن ائتمیش ایحاطه بلا منی
 ائتسین گؤروم خیلاص، شه کربلا منی
 ایلحاح ایلن دئدیم سنه ای زایر حرم
 آستان کعبه دن دوتوب ائيله دوعا منی
 مشمول بلکه ائيله یه جانان وصالینا
 مسکین سنی، فقیر سنی، بینوا منی
 گئتدین قاییتدین اولمادی حاصیل بو موددعا
 بیلدیم یالانچی، ائيله میوبسن دوعا منی!

چونکی دوعا ایجاتبه اوردا، یقین یئتهر
 ائیلهردی کامکار، کرم ایلن خودا منی
 ائدیم تووسول، اصغرین عطشان دوداقینه
 ائتمیشدی چونکی غوصه لی بو ماجرا منی
 تاکی قویوم اوزومو، حسین(ع) آستانینه
 مرهون لولطف ائده شه گولگون قبا منی
 اکبر مزارینی ائلیوم شوق ایله طواف
 ائتسین خودا او توربت پاکه فدا منی
 عباس، قبر پاکینه ده ایلیتجا ائدیم
 قیلسین قبول خیدمته، اول باوفا منی
 اصحاب جان نیثار حسینه، سلام ائدیم
 بیلسین له تاکی اؤزلرینه، آشینا منی
 سؤنرا گئدیم نجفده، علی(ع) خاک پایینه
 مشمول ایلتیفات ائله سین مورتضا منی.
 بو آریزو، اؤزون بیلی سن ده لدی قلبیمی
 ناییل ائله بو آرزویه، ای خودا منی
 «سالیک» بو آرزویه یئتیشمک یقین اولور
 گر ایسته سه حضوره امام رضا(ع) منی!

عاشیق حسین جاوان

گونش ایلی 1295 ده (1981 م) قاراداغین گرمادوز ماحالی نین «اوتو کندی» ینده آنادان اولوب. 11 یاشیندا، عاشیق علسگرین قارداشی اوغلو، عاشیق موسی یا شاگیردلیک ائدیپ و هابئله عاشیق علسگرین قارداشی محمد، قارداشی اوغلو نجف و اوغلو طالب، حسین جاوانین، عاشیق صنعتینده اوجالانماغا چوخ تأثیرلری اولوب. سونرالار عاشیق حسین جاوان ایرانا گلیب و بویوک مجلسلر قوروب. او، ایلك شعرلینده «فرمان»، سونکی اثرلرده «جاوان» تخلوصوندن استفاده ائدیپ. حسین جاواندان نئجه کیتابلار چاپ اولونوب: «دانش تئلی سازیم»، «بهار کیمی»، «شعرلر»، «قوشلار اویانیر». عاشیق حسین جاوان، 1365-نجی ایله گنجه شهرینین «قاسیم اسماعیل اوو» رایونوندا ابدیلیک حیاتا گۆز یومدی.

دونیادا

چیرپینما اوره گیم، دؤیونمه قلبیم
کیچیلمه دوشمانا، آیلمه یادا.
اودلار اؤلکه سینین اوجالیب باشی
دئییلیر شوهره تی بوتون دونیادا.

آه چکمه، غم یئم، چوخ باخما یولا
آغلاما، سیزلایما، ائیلهمه نالا
چوخ چکمهز یئته رسن یئنه وصالا
دردین آرتیب اولوب حددن زیادا.

پارچالانما اوره ک، یارانما سن
تزه بوتؤولندین، پارالانما سن

وفالی دوستوندان آرالانما سن
 دولان آرخاسینجا، دولان پیادا.
 * * *

چتیندیر اؤلومدن، یامان آیریلیق
 ایئلدی قددیمی کامان آیریلیق
 سیخسادا «حسینی» زامان، آیریلیق
 دوستوندان ال چکمهز، دؤنمز نبادا.

سۆز قیمتلی دیر

یاقوتدان، آلماسدان، دوردن، گووهردن
 آنلایان یانیندا سۆز قیمتلی دیر.
 مخننن تیرمه سیندن، شالیندان
 مردلرین گئییدیگی، بئز قیمتلی دیر.
 * * *

یالانچیلار دئیگیندن اوتانسا
 حقیقی سۆزلرین معناسین قانسا
 عشق اودونا عاشیق سراسر یانسا
 محبت اهلینه کۆز قیمتلی دیر.
 * * *

«جاوان حسین» سئوهر آتی، توفنگی
 دؤیوش میدانیندا ائیله یر جنگی
 محک زری تانیر، گۆرسه محنگی
 صرافلار بانیندا، گۆز قیمتلی دیر

قاراداغ

دو نیا قرار توتوب ساکین اولاندان
 چوخ بلالر چکیب باشین، قاراداغ.
 آلینداکی هر ایز بیر قرینه دیر
 بیلنمیر تاریخین، یاشین قاراداغ.
 * * *

اوره کدن چکدیگین فریاددی، آهدی
 دیله بین - ایسته بین خالقا آگاهدی
 هر قایان دؤیوشده بیر قرارگاهدی
 سؤیله بیر تورپاغین، داشین قاراداغ.
 * * *

تبریز بیر آنادیر سنده اوغوسان
 ائل بیلیر اوره کدن اونا باغلیسان
 ستارخان کؤچه لی سینه داغلیسان
 اودورکی آغاریب باشین قاراداغ
 * * *

گولر هر بیر داشین، هر بیر اوبلاغین
 سردارلار یتیرهر آنا تورپاغین
 «جاوان حسین» الدهه توتار یاراغین
 قورخماز دنیا اولسون قوشون، قاراداغ.

قیز

گوزلرینی اوخشادیرام یانان شوخ چیراغه قیز
 یاناقلارین طعنه قیلیر عرش اوزونده آیه قیز
 حسرتیندن جاوان جانیم خسته دوشوب اوزولور

حکیم سنسن درمان ائيله يارام گلسين سايه قيز.
* * *

آرى كيمي سيزيلدارام بال آلام دوداقدان
باهار واختى آچان گوللر حيا ائيلر ياناقدان
آغ پاميقلاڭ خجالتدير گۆزهل، مرمر بوخاقدان
بیر جوت نوبار سينهنده وار وئر بیر کیمسایه قیز.
* * *

«جاوان حسين» عاشيق اولوب سنين خط – خالينا
آخسام – سحر حسرت چکیر باخسين گول جمالينا
باعث اولما ناحق يئرہ ائلين قيل و قالينا
ايتيرمه گل زحمتيمي، يئتيرمه گل زايه، قيز.

(گرایلی)

دیل وای ائیلر

محبّت سارایی اوچسا

قلب آليشار، دیل وای ائیلر.

کۆنول پروازلانيب اوچسا

گزه يارینی

وفادارینی

اؤز ديلدارینی

تاپانماسا دیل وای ائیلر.

* * *

عاشيق يارینی گۆرمهسه

سیاه ساچلارین هۆرمهسه

آچیلان گولون دهرمهسه
 گول تۆكولر
 اغیار گولر
 بئل بوکولر
 جیغا آغلار، تئل وای ایئلر.
 * * *

اووچو ایتیرسه مارالی
 کسیلر صبری - قراری
 داغدان - داشدان خبر آلی
 اوره گی یانار
 یارینی آنار
 دردلی قانار
 چمن سیزلار، چؤل وای ائیلر.
 * * *

محبین طامی بالسا
 عاشیقین آغرینی آلسا
 یار یارینا حسرت قالسا
 سازدا آغلار
 سؤزده آغلار
 گۆزده آغلار
 گۆزده آخان، سئل وای ائیلر.
 * * *

هجران یاشی دهرین گلسه
 محبتی ایکی بولسه

«جاوان حسین» ناکام اؤلسه
چایلار آغلار
دوست سوراغلار
یاری آغلار
حییف دئییب، دیل وای ائیلر.

صرّاف

مهدی صرّافنیای اهری 1298 – نجی گونش ایلی «اھر» ده آنادان اولوب. بویا – باشا چاتارکن آتاسی له «تبریزه» کؤچوب، ایلك تحصیلاتی آلیب، سونرا آتاسی ایله بیرلیکده، بزّالیق شغلونه باخدی. بزّالیق ایشینین کنارینده درسین باشا وئریب 1333 نجی ایله دولت قولوقچوسو اولدی. 1360 نجی ایله تبریزین بهداری اداره سینده تقاعده نایل اولدی و 1361 ده فانی دونیادان گۆز یومدی.

صرّاف اؤز زنگین اثرلرینده، انسانی انسانلیق ذیروه سینه چاتدیرماغا چالیشیب، صداقت و محبتی نمایش ائتدیریردی.

«آدام اول»

بیر آییل یوخلاما چوخ، فوت اولو فورصت آدام اول
قالما ییب، قالما یاجاق بیر بئله عیزت، آدام اول.
اولما مغرورکی، وارمنده مقام و مکت
خیلی آساندی الیندن گئده نعمت، آدام اول.
ائله سن خلقیله رفتارینی خوش، خلقه کؤمک
ضرری یوخدی سنه، ائتگیله خیدمت، آدام اول.
احترام ائتمه یی، یالتاخلیغا قاطی ائله مه

بیر اوتان، ائیله داها نفسی سلامت، آدم اول.
 طمعین کس هامیدان، ائتمه تملق «صراف»
 خاطر آسوده اؤتور، ائیله قناعت، آدم اول.

اؤلماز

گردیش دوور – زامان ثابت و یکسان اؤلماز
 عاقیل انسانلارین احوالی، پریشان اؤلماز
 کئچه جک هر نئجه توتسان، بو دنی دنیانی
 هئچ کسین عزیزتی دنیاده، کماکان اؤلماز
 خیدمت ائت نوعینه، هر قدر الیندن کی، گلیر
 بیر زامانی یئتیشهر خیدمته ایمكان اؤلماز.
 دوز دانیش، ائیله مه تزویر، اگر انسانان
 حوققابازلیق کی داها شیوه مردان اؤلماز!؟
 گئجه – گوندوز دؤلانیر، صحنه اولورتئر – تئر عوض
 فورستی فوته وئرهندن سؤرا، جویران اؤلماز.
 نه قویوب آختاریسان، یورما اؤزون ای «صراف»
 چوخلو نادان گورورم، سن کیمی نادان اؤلماز.

بارز

شیخ الاسلام، میرزا جعفر اسلامی اوغلو «بارز» تخلصلو، عباس اسلامی گونش
 ایلرینین 1298 – نجی ایلینده (1919 . م) اهر شهرستانین آی پیرزان (یخفروزان)
 کندیده آنادان اولموشدور.

اوستاد بارز، 1340 نجی ایلده معلم لیک پشه‌سینه مشغول و 1370 – نجی ایلده تقاعدلیگه نایل اولوب. «بارز» ایندییه‌دهک بئش کتاب، چاپا یئتییریپ و قاراداغین، بویوک و محتشم شاعری تانییدی. «ائل دایاغینا سلام»، «یاسلی ساوالان» بارزین دیلدرده ازیر اولان کتابلاری دیر. بارزین یازدیغی شعرلر، محتوالی، مضمونلو و احساسلی دیر و بیر حیصّه‌سینده درین فلسفی معنالر یئر توتوب.

گنجهلر

تنگ اولور باشیما تک لیک ساری عالم گنجهلر
 بیر نفر اولمادی منله اولا همدم گنجهلر
 عشقه بیگانه اولانلار نه بیلیر کیم نه چکیر
 چکمه‌سین من چکهنی اهل جهنم گنجهلر
 بیر منم – بیر بوقلم، بیرده بو ویرانه کؤنول
 او چوموزده گلیریک ناله‌یه با هم گنجهلر
 کیمسه بیلمز اوره‌گیم سیریرینی دونیاده منیم
 یاز قلم دورماکی، سنسن منه محرم گنجهلر
 یارالی کؤنلومه گوندوز وورولان یاره‌لره
 مهربان یار الی ایستیر قویا مرهم گنجهلر
 نه وئرر گوندوزو موهلت منه هجران سیتمی
 نه قویار باش یئرہ بیر لحظه قویام غم گنجهلر!
 عشقینه صادیق اولان جهدیله همّت کمرین
 درد و غم چکمه‌گه باغلار بئله محکم گنجهلر
 منده مجنون کیمی زنجیریده گؤررم اؤزومی
 اونداک ی زولفون اولار گؤزده مجسم گنجهلر
 من چکن غم یو کونی بیر گنجہ چرخین بئلینه
 قویسالار، پشت فلک غمدن اولار خم گنجهلر

پرده‌لی قویدی سۆزون «بارز»ه فاش ائيلمه‌دی
سیرلر اۆرتوگو بو قورخولو موبهم گنجهلر

وطنیم

جیسمیمده منیم تاب و توانیم وطنیمدیر
قانیم - ایلگیگیم - روح و روانیم وطنیمدیر
آرزیم - دیله‌ییم - کعبه‌ آمال و امیدیم
شأنیم - شرفیم - نام و نشانیم وطنیمدیر
قورباندی وطن تورپاغینا باشیله جانیم
بو جان ایشه گلمز - منه جانیم وطنیمدیر
بیر لحظه وطنسیز دۆزه بیلمز دل زاریم
کۆنلوم قوشونا، طرفه مکانیم وطنیمدیر
حفظیم‌دی وطن کلمه‌سی اول دیل آچاندان
ذیکریم وطنیم، نطق و بیانیم وطنیمدیر
جان اوسته یئنه عشق - ی وطندن دئییرهم من
اۆلسمده یئنه ویرد زبانیم وطنیمدیر
جانان یئرینه منده وطن مولکونو سؤدیم
گیزلین هدفیم - عشق نهانیم وطنیمدیر
عۆمرومده - حیاتیمد - دیاریمدا - ائلیمده
بیر زاده اگر گلسه گومانیم وطنیمدیر

محبت ماهنی‌سی

عۆمرو باشا چاتدی سازاقلی قیشین
حسرتلر دۆندردی چرخین گردیشین
منده دویدوقجا یازین گلشین

جاوان طبیعتین الین سیخیرام.
* * *

آل – الوان لاله لر گول آچدی داغدا
بولبولون جه جهی اوجالدى باغدا
بو یئنی دؤوراندا بو گۆزهل چاغدا
عشقین – محبتین الین سیخیرام.
* * *

آرزیمدی خلقیمیز بختیار اولسون
یوردومون هریانی لاله زار اولسون
او گون کی ایسته دی قیش باهار اولسون
معنوی قودرتین الین سیخیرام.
* * *

شنلیک چوخالدیقجا ائلده – اوبادا
دوشر کئچمیشلریم بیربه بیر یادا
اینجه لیک گۆردوکجه من بو دونیادا
دؤقین – ظرافتین الین سیخیرام.
* * *

عاشیق اوخویاندا یانیق کرمی
بیر اؤلسا کۆنلومون مین اولار غمی
مهربان سئوگیلی – قانان همدمی
گۆرنده اولفتین الین سیخیرام.
* * *

گئجه، گوندوز اؤلور، گوندوزده گئجه
بو موبهم گردیشه توولانیم نئجه

بیر نازلی دیلبرین اوزون گۆرونجه
مین دردین - حسرتین الین سیخیرام.
* * *

قوروماز هئج زامان گۆزومون یاشی
دائیم غوغالی دیر بختیمین باشی
گۆرنده داغ - داشدا چوبان قارداشی
صیدقین - صداقتین الین سیخیرام.
* * *

«بارز» من وورغونام اؤز سئوگیلیمه
اصیل فرهنگیمه، آنا دیلیمه
آلندا بیر دوستون الین الیمه
سانکی بیر میلّتین الین سیخیرام!

یاواش - یاواش
گۆسترمه گول اوزون، گۆسترسن اولور،
گۆزومده گۆز یاشی قان، یاواش - یاواش.
هر دؤنوب باخدیقجا یورغون مارال تک،
بدندن آیریلیر جان، یاواش - یاواش.
* * *

گونش تک بللی دیر حوسن - ی جمالین
عالمه شمس اولوب عقلین - کمالین
دئمه بیلنمیره نه دیر خیالین
کۆنلومون ایسته بین آن، یاواش - یاواش.
* * *

عاشیق یاتانمازدی اوزون گنجهلر
 وئجه گلمز ایشی آلاہ وئج ائلر
 «بارز» علاج ائدہن باخ گؤر نئج ائلر
 اوفوقدن باش وئریردان، یاواش – یاواش.

هریسی

اوستاد موسی هریسی نژاد 1304 – نجی گونش ایلی «هریس» ده آنادان اولوب.
 ایلك تحصیلاتینی اسکی مکتبلرده اوخویاندان سونرا، 1317 – نجی ایلده تبریزه
 گندیب، تحصیلاتین تکمیل لندیریب. ایلر بویى معلم لیک ایدیب 1359 – ده تقاعد
 مقامینا چاتیب.

هریسی، 16 یاشیندان شعر یازیب و حماسی – عرفانی غزلر، قصیده لر قوشمالار
 یارادیب. هریسی دن نئجه جیلد کیتاب چاپا بوراخیلیب که اوجمله دن «هریس
 تاریخی» دیر.

حیات جاودان

پریشان کؤنلومو شان – شان ائدن اوز دیلسیتانیمدیر
 او گیزلین دردیمه شاهید بو چشم خون فیشانیمدیر
 خیالدا آرزى، غم قلبیمده، حسره ت گؤزده، شورباشدا
 سارالماق – سیزلاماق نی تک نصیب خسته جانیمدیر
 واریمدی سلسیله بوینومدا، دوشمانلار سئوینمز لر
 خبردار اولسالار اونلارکی حوریت نشانیمدیر
 مکانیم حوکم یار ایله اولان گوندن قه فہس کونجی
 هامی محبسدن آزادم، قه فہس دار الامانیمدیر

انالحق سؤیلهسه منصور تک فرهاد اولان کؤلوم
 چکیلسه داره، باعث، دیلبر شیرین زبانیمدیر
 یوخومدور نقش خیلقتده اولومدن ذرهجه قورخو
 اولوم مقصددی - مقصودوم حیات جاودانیمدیر
 «هریسی» سؤزلریم شکر دی، کیلکیم نی شکر، شکر -
 شکن دیر طوطی طبعیم، وطن هندوستانیمدیر

حیرهت چؤللی

نی تک سیز یلدارام گنجهلر تا گوره سنی
 سرمنزله سلوک تمنا گوره سنی
 وئر میر امان گوزوم یاشی، تا گوز اچام ائدم
 الواح کایناته تماشا گوره سنی
 طرز تفکورومدی سلوکیمده یول کسهن
 قویمور کی مقتضای تقاضا گوره سنی
 اوج خیالدا، دالغالانیر، دورر شاهوار
 تا قطره، کل کثرتی، دریا گوره سنی
 دل گوز گوسونده، توز توره دیدیر تعینات
 حاشاکی توز سیلینمهسه پیدا گوره سنی
 حیرهت چؤلونده ذیکر جلی اولدی هو، وهو
 تا موقتدای سیر سؤیدا گوره سنی
 آماده اول کؤلونل ائله بیل کاروان کؤچور
 چوخ شایقم کی طور تجلاً گوره سنی
 گول لنمه دی «هریسی» عؤمور گولسیتانی تا
 گول چارداغیندا بولبول شئیدا گوره سنی

قه‌فه‌سیم

بولبولم، گول سوراغیندا، اوجالیب باغدا سه‌سیم
 بسکی چوخ قیشقیریرام، تنگه دوشوبدور نفه‌سیم
 من خزاندا خزان، باغدا شیکایت یازیرام
 دوشمانیم یول کسه‌نیم، یول کسه‌نیم دادرسیم
 نه ائدیم؟ وار نه گونوم، وار نه هارا ییمه چاتان
 بانلامیر، بان بئجه‌سی، گلمیری صوت جَرَه سیم
 چیرپیناردیم، داریخاردیم، قه‌فه‌سی سئومزیدیم
 ایندی آما دئییرم: آی سنه رحمت قه‌فه‌سیم!
 اؤل اولسامدا «هریسی» او مسیحای زامان
 نفه‌سیمدیر، نفه‌سیمدیر، نفه‌سیمدیر، نفه‌سیم!

اعجازه بنزهره‌م

چه – چه ووران قناره‌ده، آوازه بنزهره‌م
 ائلر گۆزونده سۆزلو اولان سازه بنزهره‌م
 هئی قیش گلیب – گندیب، گله‌جکدیر دالینجا یاز
 من یایدا، گۆز سازاگی گۆره‌ن، یازه بنزهره‌م
 ساتقین کی، وزن و قافیه، سبکی دیدیشدیریب
 بو پیر تداشیقدا، قافیه پردازه بنزهره‌م
 داغلاردا وار تغزوله بول غمزله مارال
 آخسار، ده‌نیزدن آیری دوشهن غازه بنزهره‌م
 وحشی تبریز اولماز ائلچین، دیله‌نچی‌یم
 نه سعدی‌یه، نه اهلی شیرازه بنزهره‌م
 «موسی هریمی» بوغماغا فیرعونو، گۆلچه‌ده
 موسا کلیم، گۆسته‌ره‌ن اعجازه بنزهره‌م!

عاشیق عزیز شهنازی

ساز - سۆز صنعتکاری، اوستاد شهنازی 1308 - نجی گونه ش ایلینده «گنجه» شهرینده آنادان اولوب، ئبش ایل درس اوخویوب، 1317 - جی ایله آتاسیله بیرلیکده، آنایوردونا قییدیب، نچه ایل «اهر» ده ساکین اولدی. بو موددته «موللا میرزا ابراهیم»ین مکتیبینده درس اوخویوب - سونرا «مزرعه جهانگیر» کندینه گنذب اورادا ساکین اولوب. او، 17 یاشیندا عاشیقلیغا باشلاییب و ایلک ساز اوستادی «مزرعه» کندی نین اربابی «عبدول سولطانی» اولور.

اوستاد شهنازی 1345 - نجی ایله تبریزه کؤچوب و اورادا ساکین اولور. اونون آدی «عزیز رامیش» و «شهنازی» لقبینی، اونا، اونون حورمتلی ائلی وئرمیشدیر. اونون یازیلان اثرلری: «بو تورپاغلی یام»، «وطن اوغلو یام»، «شاهنامه فردوسی نین تورکجه سی»، ...

اوستاد شهنازی 1374 - نجی گونش ایلی نین تیر آییندا وفات ائتدی.

حوکمران اولسایدیم

حوکمران اولسایدیم ائل آراسیندا

من اوژ اوره گیمی ائله وئردیم

بیغاردیم وطنین، ائلین، خائنین

یازدا داشقین گلن سئله وئردیم.

هر کونجون گزه ردیم ائلین، اؤلکه نین

سوروشوب بیله ردیم کده رین، کینین

ایللر حسره ت چکه ن ایکی سئوگینین

بیر - بیریں نین الین، الہ وثرہ ردیم.
* * *

«عزیز» دئیر اورہ گیمده یارا وار
اودور بو دونیانی ائدن منه دار
یارادان وئرسئیدی منه ایختیار
تیکانین عؤمرونو، گوله وثرہ ردیم!

آغلاما اولندن سونرا

گؤزه لی سئونده اصلینی یوخلا
پشمان اولما، ائوه گلندن سورا
اخلاقدان بد اولسا، دیلدن زیادا
عؤمرون غارت اولار، آلاندان سورا
* * *

یار بد اولسا پوزار عؤمرون باغینی
گوردون کی ائیلهدی بد، اخلاقینی
اوشاغی اولمامیش وئر طلاقینی
بوشلایا بیلمزسن، اولاندان سورا.
* * *

«عزیز» ین یانینا گل ساغلیغیندا
بولبول دؤور ایله یر گول ساغلیغیندا
دوستلارین قدرینی بیل ساغلیغیندا
آغلاما، صید قاما، اولندن سورا

آغلارام

هجران خسته سی یم، غم بزیرگانی

همدم اولوب آه و زاریم آغلارام
 عؤمور کئچیب، باش آغاریب، دیش دوشوب
 بسدیر منیم بو آزاریم، آغلارام
 * * *

بیر زامان ائل منه وئرهردی قیمت
 قوجا - جاوان ائیله یردی محبت
 ایندی کئچن سؤزو ائندنه صوحبت
 باخیب گولور اوشاقلاریم، آغلارام
 * * *

بیلمه دیم زامانا بد گلدی هاردان؟
 فلک قیصاصینی آلدی عاشیقدان
 وفاسیز دوستلاریم باخیر کناردان
 کدهر اولوب وفاداریم آغلارام
 * * *

«عزیز»ین سؤزلرین عاریفلر قانار
 باغ پوزولدو، گول اوستونو آلدی قار
 نه بیر موصاحبیم، نه گردیشیم وار
 دوشمان اولوب، آیاقلاریم آغلارام

آنا

سن منیم عؤمرومده باهاریم، یازیم
 سوسنیم، سونبولوم، گولوم سن، آنا
 قلبیمین دیله یی، عشقیم، آوازیم
 آغزیمدا دانیشان دیلیم سن، آنا

* * *

دار گونده، سن آرخام، آدیم، سانیم سان
 بده نیمده سانکی آتیم - قانیم سان
 حیاتییم سان، وار لیغیم سان، جانیم سان
 ظلومتده ایشیقلی یولوم سان آنا

* * *

آغارسادا قارا تئلین طوره سی
 گتتمز قولاغیمدان لایلایین سه سی
 «شهنازی» عؤمورو شادلیق نغمه سی
 اولوسوم، اویماغیم، ائلییم سن آنا

اولماسا

قودره تین کره مین هاردان بیلیم من
 یارانیب دونیادا خیلقت اولماسا
 انسان بیر - بیرله دوست اولایلمز
 اگر اورتالیقدا اولقت اولماسا

* * *

آراییب - آختارسان یاخشی له - یامان
 قاضی دیر عدالت، حاکیم دیر ویجدان
 گووه رین قدرینی بیلمز هر نادان
 صراف لار ایچینده قیمت اولماسا

* * *

باهارین یاغیشی هر یانا یاغار
 باغدا گول بیتیره، شورانلیقدا خار

انسانلار، انسانین، خیلی فرقی وار
هر شئیدن اسگیک دیر، معرفت اولماسا

«عزیز» م گئیندیم هجراندان چوخا
مرد ایگیت ده اولار، عاز، غیرت، سخا
بیر گۆزه لین حوسنی اولسا زوللیخا
قارا پوللا ده یمهز، عیصمت اولماسا

«اجهل دهرک ائده جک منی»
روحوم قوشو پرواز ائدهر بو تندن
کناردان بویلا نیب، هارایلار منی
گزدیییم او یماقلار، دوردوغوم یئرلر
سس وئریب سه سیمه هارای لار منی

سؤروشسان هر یئرده بیر نیشانیم وار
دوستلار یاداسالیب، چه کهر انتظار
قورولاندا توی بساطی، آرزیلار
گزدیییم اوتاقلار، سارای لار، منی

آجل دهرک ائده جک، عؤمر اولساتامام
باشیم اوسته اولماز قارداش، ائل مودام
باش داشینا یازین «عزیز» منه نام
دوستلار گلیب اوخویار، هایلار منی

خوش خبر

کاظیم خوش خبر - عباسعلی اوغلو 1309 - نجی گونش ایلی «اهر» ده آنادان اؤلدو. ایلك تحصیلاتین اهرده، اورتا تحصیلینی ده «تبریز» ده باشا وئردی. خوش خبر اوتوز ایل آستارا، مرند و تبریزده، وطنداشلارین تربیه سینده، معلم جیلیک ائدیپ، چالیشدی و بو یولدا عومرون صرف ائتدی. خوش خبردن ایندی یه ده ک 3 جلید کیتاب، چاپدان بوراخیلیب و «شمشیر آتشین = اؤدلو قیلینج» اونون تورکجه و فارسجه شعرلرین احتوا ائدیر. خوش خبر، بو زمینه ده فضولی و صرافین داوامچیلاریندان سایا گلیر.

وطن عشقی

تشنه دیر گؤز لرینین غمزه سی چوخدان قانیما
 قصد ائدیر قاشلارین، ای آفت دووران، جانیما
 نئییه کم فورصت اولوبسان گؤزه لیم عاشیقینه؟
 دردی سندن چکیره م، قوی چاتیم اؤز درمانیما
 سوروشور سان کی: نه اندازه سنی من سئویره م؟
 نیگران سان کی وفا ائتمه ییم اؤز پیمانیم؟
 هانی بوتخانه لر ایچره صنما سن کیمی بوت؟
 بوت پرستلیکده چاتان یوخدو منیم ایمانیما
 آما وار عشقیده چوخ مرحله لر، مرتبه لر
 قاریشیب عشقلرین هر بیر ی بیر جور جانیما
 فی المثل عشق وطن، قلبیمی تسخیر ائله ییب
 گیره بیلمز وطن عشقینده بیر ی مئیدانیما
 جانان آر تیق سئویره م من سنی آما بونو بیل
 لازیم اولدوقدا، فدا اولمالیسان ایرانیما

یاشاسین دوغما مقدس، آنالار یوردو وطن
 وطن عاشیقلری قورباندی آذربایجانیمما
 بو فضا ده سنه من عشق و وفا بسله میشم
 دوز سوزوم دور بو منیم آند ایچره م ویجدانیمما
 دلبرین وئر جوابین «خوش خیر»، خوشلاماسا
 تانیمیر پس او سنی، سنده اونو هنج تانیمما

ناز - نیاز

چوخالدیقجا نیازیم، دیلبر طنّاز ناز ائیلهر
 وفاسین گون به گون ایظهار عشق ائتدیکجه، آز ائیلهر
 چالشدیم سیریمی پونهان ائدیم اغیاردن، آما
 سارالمیش رنگ روخساریم، یئنه ایفشای راز ائیلهر
 غم هجرانه قاتلاشدیم، جفا و جورونه دؤزدوم
 بو اومیده کی، آلا له یاریمی عاشیق نواز ائیلهر
 خالی بسم الا لها نوقطه، قاشی معبدلره محراب
 گو ره او طاق ابروسون، خلوصیله ناماز ائیلهر
 گولورمن آغلادیقجا، اینکیساریمدان اولور خوشحال
 ترخوم یوخدو قلبینده، گو زوم یاشین آراز ائیلهر
 موراعات ائیلهمز حال ضعیفی شهسوار عشق
 با جاردیقجا و وجودوم عرصه سینده تاخت و تاز ائیلهر
 چتین لیکله نیگارین دامنین سالسام اله بیر گون
 او یاندان روزگار دون، مو خالیف نغمه ساز ائیلهر
 گریبان فلک گر چنگیمه دوشسه، سو زوم چوخدور

کی هر نه بیزلره ائیلهر، بو چوخ حوققه باز ائیلهر
 یامان درده دوشوبسن «خوش خبر» آما ملول اولما
 کی هر درده دوا بیر گون، خودای چاره ساز ائیلهر

وقاریم وار!

آلوانیر اوره گیم، سینهده شراریم وار
 گل! ای گولوم، کی نه آرام و نه قراریم وار
 شیکایت ائیلهمیرم روزگاردن، آما
 یاریمدان آیریلالی، قاره روزگاریم وار
 بو حوققاباز فلکدن توقّوم یوخدور
 سنین عنایت و لطفوندن انتظاریم وار
 یشنه کؤچوبدو یاریم هیجرت ایختیار ائله ییب
 منیمده کؤچمک ایچون بوردان ایختیاریم وار
 فرحلنیر هامی، دونیاده جاه و شوکتینه
 فرح بودور منه کی مهربان نیگاریم وار
 اگر وصالینا لاییق یوخدومدو گولگون مئی
 فراق گونلرینه چشم اشکباریم وار
 جلال و جاه جهان سیزلرین، نیگار منیم
 نیگاریم اولماسا، جان و جهانندان عاریم وار
 صبا یئلی بو سؤزو یاریمه یئتیر مندن
 کی گر یولوندا فدا اولسام، ایفتیخاریم وار
 خومار گؤزلرینین نشئه سی چؤکوب جانیم
 نه خوم گره کدی، نه خمّار، نه خوماریم وار
 طریقت ایچره سولوک ائتدیییم محبت دیر

کی شہر عشقیدہ، میلیونار اعتباریم وار
یئرین - گویون غمی سالماز وجودیمہ رخنہ
سنین تکین کہ منیم یار غمگوساریم وار
منی شیکار ائدہ بیلمز هر اوینادان آتینی
بیلر کہ سن کیمی دونیادہ شہسواریم وار!
هنوزدا دئییلیم روزگاردان مایوس
بو قیش چیخارسا، قاباقد ا گۆزهل باھاریم وار
رقیبہ «خوش خبر»، سؤیلہ بو سؤزومندن
باش ایمہرہم سنہ من، داغ کیمی وقاریم وار!

بی وفا

من بیلیردیم قویا قادی منی سرگشته و حیران
او ساری تئلی، اوجابویلو، آلا گۆز، دہلی جئیران
او کامان قاشینا باخدی قجا دہ بیر سینہ مہ بیر اوخ
اولورام زولف پریشانینی گۆردوکجه پریشان
من جوانلیق کیمی سرمایہ اودوزدوم بو قوماردا
آما کیمدیر بو عملدن اولایر لحظہ پشیمان؟!
گۆز یاشی، نالہ سہسی، سینہ کۆزو اولدو نصیبیم
بئله یازمیشدی منیم سہمیمی اول آفت دوران
آختاریردیم او یوخ ایدی، گہ لہر اونداکی یوخام من
مئیدان اولدوقدا آت اولماز، آت اولدوقدا مئیدان
بی وفالیقدا عجب آد چیخاریب نازلی نیگاریم
دئییرہم بس کہ سینیب باغلادیغی عہد ایلہ پیمان
بیلیمیرم کیم آرائیق وورمادادیر «خوش خبر»، آما

قیسمت اولسا چاتارام وصلینه، قویسا نئچه شیطان!

خاور

شاعیره خانیم «خاور قهرمانی»، امیر اصلان قیزی، قارداغ ماحالیندان دیر. خاورین اوشاقلیغی نین ان شیرین خاطرهللی گونلری، آسلاندوز، اهر، کلیبر، ارؤشه، قالاکندی، قالالی، سورهر، موتاللیق و ... دا باشا چاتیپ. لکن دائیمی یاشاییش یئری، آسلاندوز اولوب. 1325 - انجی گونش ایلی (1946 م) عایله سیله باکی یاکوچوب ایلك تحصیلی و اورتا مکتبی اوردا آلیر و 1970 مده باکی اونیهه سیتته سیندن فیلولوگییا فاکولته سین بیتیریر. خاور اورتا مکتبه اوخویارکن، شعر یازماغا باشلیوب و قازه تکرده چاپا وئریب. خاور خانیمدان نئچه جیلد کیتاب یاییلب. اوجمله دهن: «دوینیا یاشیلارین دیر»، «تله س کاروانیم، تله س»، «ستارخانین نوه سی یم».

گۆزله ییر منی

وطن تورباغیندا، گوللر اکیشم
عطیرلی گوللریم، گۆزله ییر منی
ووصال حسرتینی، خئیلی چکمیشم
سونالی گۆل لریم، گۆزله ییر منی

داغلارمی، دوزلرمی، هئی یاشیل لاشان
آرزمی، سئوینج دهن، بو قدهر داشان
ای وطن، حوسنونه، نغمه لر قوشان
آزاد بولبوللریم، گۆزه له ییر منی

دردیمه مرحم دیر، او دوغما تورپاق

گزیدیم قوینونو، کاش اویماق – اویماق
 او یارپیز عطیرلی، نغمه لی بولاق
 او دوغما چوللریم، گۆزله بیر منی
 * * *

هر چمن باشینا، گولدهن، تاج قویور
 حوسنونو گۆرمکدهن، نه گۆزوم، دوپور
 نه ده سینهمده کی، اودوم سویویور
 آلولو ایلیریم – گۆزله بیر منی
 * * *

«خاور»ی گۆزله بیر، چیچکلی چمن
 نرگیزیم، بنؤوشم، ظریف یاسمن
 قلبیمین همدمی، سئوگیلیم وطن
 نیگران ائلیریم، گۆزله بیر منی

باغلی دیر

باهارین فصلینده، بولبولون عشقی
 گولشنه باغلی دیر، گوله باغلی دیر
 داغلارین گلینی، نازلی جئیرانی
 اوره بی چمنه، چۆله باغلی دیر
 * * *

آچیلسین باهاریم، قوی چیچک – چیچک
 اسمه سین یوردومدا، بیرده سرت کولک
 سینهمده چیرپینیپ، دؤیونن اوره ک
 وطنه باغلی دیر، ائله باغلی دیر

* * *

آزادلیق ای منیم، خوش گلجه ییم
 سنه قووشماسام، یانار اوره ییم
 «خاور» م هر آرزیم، عشقیم، دیله ییم
 سنین گلجه یین، ایله باغلی دیر

ستار خانین، نوه سی ییم
 سرت کولکلر، کهر آتیم
 پولاداندیر، قول قانادیم
 سوروشمایین، نه دیر آدیم
 یا کیم من، یانچی ییم
 آزادلیغین تشنه سی ییم
 ستار خانین، نوه سی ییم
 * * *

آزادلیغین جارچی سی یام
 حاق یولونون، یولچوسویام
 ایگیت لییین - جساره تین
 خوش نییه تین - سعادته تین
 آلو - ساچان، کوره سی ییم
 ستار خانین نوه سی ییم
 * * *

حاققیمیزی یادلار یئدی
 وطنین اول، ایگیدی
 بابام وئرن، بو او یودو

اونوتمارام بیر آن، بئله
 «خاور» دئیهر، دوغما ائله
 سون بورجومو، وئرہسییم
 ستارخانین نوهسییم

تلہسن کاروانیم تلہس
 زامان چاتیب، دوش یولا
 تلہس کاروانیم، تلہس.
 کیمسہدن قالما دالا
 تلہسن کاروانیم، تلہس.
 * * *

یولچو یولوندا، هر گون
 حسرت دیر، غم دیر یوکون
 تبریزه چاتماق ایچون
 تلہس کاروانیم، تلہس.
 * * *

تلہس یئتیش، تبریزه
 خوش موژده لر، وئر بیزه
 «خاور» قوربان دیر سیزه
 تلہس کاروانیم، تلہس.

قوناق کیمییم
 توخونما اینجی میش، سینیق کؤنلومه
 یاتاغیندان کوسموش بولاق کیمییم.

سنین فراقیندان، سنین غمیندن
تیتیره یین دیل کیمی، دوداق کیمی یم.
* * *

جسارت گوؤستریب، ائتسه ده عیناد
منزله چاتما ییب هر قارتال قاناد
عشقی می وعده سیز سؤلدوردو حیات
غنچه سی سارالمیش، بوداق کیمی یم.
* * *

هونر تکان وئره عقله، کمالا
عیصمت شعله ساچار حوسنه، جمالا
طالع منی سالیب هامیدان دالا
یول اوسته، تک بیت می ش قوواق کیمی یم.
* * *

جلادین کسدییی، قانان باش اولوب
اوره کلر آغلا ییب، گوؤزلر یاش اولوب
گلمه لر یوردومدا، وطنداش اولوب
من اوؤز وطنیمده قوناق کیمی یم.

بایاتیلار

من عاشیق دوزلریمه
دولان گل، دوزلریمه
تبریزه قدم قویسام
نور گلر گوؤزلریمه
* * *

من عاشیق آهریم وار
 آهرده ک، شه‌هریم وار
 اولسادا گنجهم اوزون
 گوندوزلو، سحریم وار
 * * *

کلئیرین داغلاری
 مئیه‌لیدیر باغلاری
 یاخین لاشیر او یئره
 ائلین، گۆزهل چاغلاری
 * * *

من عاشیغام ناچارام
 قوشده ک قاناد، آچارام
 اوچود سالار، یووامدان
 وطن، سنه اوچارام

مَمَدَلِی

اسماعیل محمد ثانی 1321 - نجی گونش ایلینده، «هریس» شهرینده بیر یوخسول عایله‌ده، دنیایه گلیب، دوققوز ایل هریس‌ده، اوچ ایل تبریزده، آخیرینجی دؤرد ایلده «تهران»دا حقوق دانشکده‌سینده درس آلیب اوتوز ایلهدهر عدلیه‌ده قاضی اولوب، ایندیسسه عدلیه وکیلی‌دیر.

محمد ثانی که شعرده «مَمَدَلِی» تخلص ایدیر، اورتا مکتبه اوخویاندان شعر یازیر، اونون شعرینده انسان سئوه‌رلیک، وطن‌پرورلیک و طبیعت‌ه وورغون‌لوق، اوجسوز، بوجاق‌سیزدیر.

«ممدلی» دهن ایندی به دهک نچه کیتاب چاپ اولوبدور: «دورنالار قاییداندا».

«ایکی کؤنول، بیر آرزو»، ...

بیرگه گول آچاق

سئوگیلیم! گل گۆزه ل بیر دونیا قوراق
 اورادا اولماسین غوصّه دن سوراق
 کینه نی، اینجینی، اوره کدن قوواق
 تیکانلی سیملری، سینیردان یولاق
 اؤلکه ده ن – اؤلکه یه آچیلسین یولاق
 ایکیمیز یول اوسته چیراق تک دوراق
 باغلاردان آخیداق، نغمه لی بولاق
 میوه سی شیب – شیرین آیلسین بوداق
 یازگونو، شئح کیمی، گول اوسته دوراق
 قیش دادا، ایکیمیز بیرگه بوز دوناق
 محبت هیکل لی، آبیده اولاق
 ال لرین الیمده، گۆی لره اوچاق
 گنده ک بیز اورادا گونشه چاتاق
 گونشده اوتوراق صبحه ده ک اویاق
 سئوگی دن باشقا سۆز، دئمه سین دوداق
 گل بیرگه گول آچاق، بیرگه ده، سولاق

اوشاقلیق چاغلاری

سه حهر اوفوقده ن بویلانان گونه ش
 «قاراباغ» داغلاری یادیم دوشوب.
 بو سویوق چادیردا «شوشا» نین قیشی

ایستی اوجاقلاری، یادیما دوشوب.
 ائولردهن – ائولره – عطری پایلانان
 چوره ک تاباقلاری، یادیما دوشوب.
 تارلادا یئل له نهن ساری سونبول لر
 شاماما تاغلاری، یادیما دوشوب.
 او قونشو قیزینین آلا گۆزلی
 لاله یاناقلاری، یادیما دوشوب.
 او منه سۆز وئریب دانیشان گون لر
 گول تک دوداقلاری، یادیما دوشوب.
 «ممدلی» سنی ده قوجالتدی حسره ت
 اوشاقلیق چاغلاری، یادیما دوشوب.

گل ای صاباح

گل ای صاباح!

قانادیندا سووغات گه تیردان اولدوزلو سهحه لرلی

ایشیقلا تسین بو یئرلی

چوخ زامان دیر یوللارینی ایزله بیرم،

الریله پایلاناجاق گوللرینی گۆزله بیرم ...

سن گلنده نه بومب اولار، نه ده فیشننگ،

قیز – گلین الر الده چلنگ،

ساچلارینی بوراجاقلار،

یول اوستونده دوراجاقلار ...

سن گلنده شورانلیقدا بیته چکدیر لاله – نرگیز

اولما یاجاق کیمسه یالقیز

نه کی واردیر قوندارمالار
 بینالاری داغیلاجاق یئر اوزوندن
 سئوینهجک انسان اوغلو
 بیر - بیرینین خوش سؤزوندن.
 گل ای صاباح!

گل ای صاباح!

من اولماسام دا

بولودلار کیشنهیب، یاغار چول لره
 گۆزباشین سه په لهر، قرنفیل لره
 آری لار قوناجاق یئنه گول لره
 ایلدیریم شاخاجاق، من اولماسام دا.
 * * *

تاخیل لار بوی آتیب، سونبول آچاجاق
 گویرچین، قارانقوش گویده اوچاجاق
 گونهد ده دونیا یا ایشیق ساچاجاق
 ظلومه تی یاخاجاق، من اولماسام دا.
 * * *

بولاقلار قایناییب، یئنه جوشاجاق
 کوکره ییب چایلارین، سویو داشاجاق
 داغلارین باشیندان دومان آشاجاق
 اولدوزلار آخاجاق، من اولماسام دا.
 * * *

دهر ده، یاما جدا، سورو گزه جک

اوتلارین یارپاغین، قیزیب، اوزه جک
چیچک لر، داغلارا ناخیش دوزه جک
«ممدلی» باخاجاق، من اولماسام دا.

ستار

ستار گول محمدی 1322 – جی گونش ایلی قارا داغ ماحالی نین «خودآفرین»
بو لگه سینه باغلی اولان «شوجئیلی» کندینده ایشیق دونیا یا گۆز آجیب. اورتا مکتبین
ایکینجی ایلینه قدر «اهر» و «تبریز» ده تحصیل آلیب، سونرا مادّی شرایطین
آغیرلیغینا گۆره، دوغولدوغو یئره قاییدارکن اکینچیلیک ایشلرینه باش قاتیب.
ستارین 1358 – جی ایل تبریزده «سنچیلیمیش اثرلر» ادلی کتابی ایشیق
اوزوگوردی. ستار بوتون شعرلرینده، حیاتا دریندن باخیب، یوکسک معنالی اثرلر یارادیر.
ایندی ستارین شعرلری، عاشیقلارین دلیل ازبری اولموش، غازت لرده و کاست لرده
تحفه آپاریلیر.

ستار گول محمدی نین شعرلریندن نمونه:

1- قوشما

گورمه میشم کی

ایللردیر وصلینه جان آتسام دامن
هله هتج اوزونو گورمه میشم کی.
درمان اوچون هجران ووران یاراما
باغیندان بیر چیچک درمه میشم کی.

فیرقتیندن دردییم چاتیب یوز – یوزه

قویما منی حسرتینده غم اوزه
 قارداش دییه بیر دایانیب اوز - اوزه
 قولومو بونونا هورمه میشم کی.
 * * *

آهیم توتار او تن عؤمرون جهدینی
 عاشیق اولان او نودارمی عهدینی؟
 دوداغیمللا وصال دملی شهیدینی
 شکر دوداغیندان سورمامیشام کی.
 * * *

«ستار» دؤزر قیش قهرینه یاز کیمی
 چاغلار عشقین سینهم اوسته ساز کیمی
 هله بو سینهمی پای انداز کیمی
 گلن یوللارینا سرمه میشم کی.

اورهیم من

کیملیییمی سوروشورسان
 سویا حسرت اوزه یم من
 درد الیندن، غم داغیندا
 خزان وورموش، چیچه یم من
 * * *

هر سینهمه داغیلیمیشام
 سانکی شیرین ناغیلیمیشام
 بیرواخت ایگید اوغولموشام
 ایندی قورو بزه یم من
 * * *

انتظارین دوزلرینده
 یاندیم هجران سۆزلرینده
 حسرت عشقین گۆزلرینده
 قالان آرزو، دیله ییم من
 * * *

اۆز گولومو دره - دره
 گوناھسیز دوشموشم شره
 ظولم ایله ایکی یئره
 بؤلونموش بیر اوره ییم من
 * * *

«ستار»ام کونلومون تئلی
 هر زامان اوخشاییب ائلی
 دوستا اسن سحر یئلی
 یادا چووگون کوله ییم من

کلبه جرسیز نه گزیرسن گنجده

کلبه جرلی شاعیر بهمن وطن اوغلونا

بو دنیانین آز گلی وار، چوخ گئدی
 گلن دوشر تله سینه آ بهمن
 بیزی یامان ایچیمیزدن قورد یئدی
 دۆز زامانین شله سینه آ بهمن
 * * *

عشقین بللی هر قوجایا، گنجده
 باش آ بیرهم سیننده کی گنجده

کلبه جر سیز نه گزیر سن گنجهده
 اویما واختین هله سینه آ بهمن
 * * *

گۆزوموزو کۆر یاراتدی یارادان
 چوخمو چکر بو ظولمتی یارادان
 من بو درددن، سن او کسگین یارادان
 یاناسی بیق سینه سینه آ بهمن
 * * *

اودو سؤنمز حاق آدینلی کوره مین
 حاقدا بیزدن اسیرگه دی کرمین
 الیم چاتمیر او داغلاردا کرمین
 قاردا قالان لله سینه آ بهمن.
 * * *

درد او جاقلی، غم شله لی او داغلار
 باخ بهمان سیز، شجاعت سیز او داغلار
 میر صیاف سیز سینه مده کی او داغلار
 مین داغ اولور بئله سینه آ بهمن.
 * * *

ائلر دیبه بوز بولاقلی گۆزه لر
 وصال یولون هئی ایلمه لر، گۆزه لر
 «ستار» یندا اوره ک قانین گۆز لر
 گۆز لر ینین گیله سینه آ بهمن.

انتظار لحظه لری

انتظارین نه بیلیم لحظه لری بیر ایل ایملش
هر او تن آنلاری قلب ایچره قیزارمیش میل ایملش
عشقیین هر دردینه دوزمانی چوخ آسان بیلدیم
دئمه بو دردلره تاب ائیله یین عاشیق فیل ایملش
عشق - ی شیرینیمه آندیردیم اوگون فرهادینام
دئدی فرهاد اوژی هر درده، غمه ماییل ایملش
دئدیم ای لیلی صیفت منده ده مجنون گوجو وار
دئدی مجنون اوره گی دردلره بیر ساحیل ایملش
اوخشادی زیل ده سازیم، خان کرمی سویله دی؛ یوخ
کرمین ناله لری زبلی سازیمدان زیل ایملش
دئدیم عشقه بئله قانونی یازان کیمدی؟ دیدی:
نه بیلیم هر کیم ایملش سه یامان آهن دیل ایملش!
دئدی قانسیز سنه وئرمز شرف عشق آبیده سی
سانما بو آبیده نی بیر اوووج الوان گیل ایملش
قانا دؤنموش هر اوره کدن یارانیب عالم - ی عشق
هر قاریش توریاغی بیر خاطره دن نیسگیل ایملش
احتیاطلا بو مکاندا گوٚتور آددیم «ستار»
هر او تن عاشیقه سانما بوراسون منزیل ایملش

دوزگون

حسین دوزگون (پرفسور دکتر حسین محمدزاده صدیق) 1324 - نجو گوش
ایلی تبریزین سرخاب محله سینده، قره داغدان واختیله تبریزه کوچ ائدن «آقا میرعلی

آقا» نین نوهسی اولاراق آنادان اولوب. او، اول ابتدایی کلاسینی دا «خدا آفرین» کندینده اوخویوب و 6 و 7 یاشلاریندا عائلهسی ایله یکی ایل بو کنده یاشامیشدیر. او 1346 – 1342 ایللی آراسیندا هریس ماحالیندا معلم لیک اتمیشدیر و بیزیم نظریمیزده حساب اولور قره داغلی بو نهنگ عالیمین ایندییه ده ک 12. شعر کتابی چاپدان بوراخیلیب و قره داغلی شاعیر «اثل اوغلو» اونون شعرلریندن «بیر بؤلوک دورنا» ادلی بیر مجموعه ده چاپ ائتدیریب. اونون «صمد بهرنگی منظومهسی» و «شیخ محمد خیابانی حماسهسی» ادلی معروف پوئمالاری دا نشر اولوب. اونون ایرانین دانشگاهلاریندا و ایراندان خارجه یونیورسیتهلر و آکادمیلرده چوخ تأثیری و احترامی واردی.

بوگون پرفسور صدیق بیر بؤیوک ادبیات اوستادی اولوب و یوزلرجه عالیم، یازیچی و شاعیر تربیه ائله ییب و ایران و آذربایجانا سایلماز خیدمتلر گؤستریب. یوزدن آرتیق کتاب، ساییسز کتابلارا باشلانیش یازماق، مختلف یونیورسیتهلرده اوستادلیق کورسوسونه دایانماق، چوخلو کنگره لر و ییغناقلاردا چیخیش اتمک، بیر تعداد نشریه نین باش مدیری اولماق و . . . پرفسور صدیقین پارلاق کارنامه سیندن بیر نچه صحیفه اولا بیلر.

دئمک اولار پرفسور صدیق ایندیلیک اوزو تکجه سینه بیر بؤیوک انسیکلوپدیا ساییلیر کی عمرونون هر گونونده یوزلر صحیفه آذربایجان و ایران علم و ادبیاتینا تزه دوشونجه لر آرتیریر.

اوستادین کتابلاریندان بیر نچه سی نین آدی بئله دیر:

«دیوان اشعار ترکی سید عمادالدین نسیمی»، «دیوان اشعار ترکی سید عظیم شیروانی»، «دیوان اشعار ترکی حکیم هیدجی»، «دیوان اشعار ترکی و فارسی ملامحمد فضولی»، «دیوان واقف قره باغی»، «دیوان اشعار ترکی بایرک قوشچو اوغلو»، «ترجمه ی دیوان لغات الترتک»، «محاكمة اللغتين»، «سه سنگیاد باستانی».

«قواعد زبان ترکی»، «سیری در رساله‌های موسیقایی»، «قوپوزنوازان دلسوخته‌ی آذربایجان»، «دو سهندیه» و ...

او قره‌داغ حقیقنده ده چوخلو مقاله‌لر و شعرلر صاحبی‌دیر. نباتی‌نین کنگره‌سینه هدیه‌انتدیگی یکی «دیوان ترکی نباتی» و «دیوان فارسی نباتی» چوخ مکمل بیر علمی تنقیدی تصحیح نمونه‌سیدیر و دفعه‌لر چاپ اولوب کی قره‌داغ اهلی ایچون بو‌یوک هدیه‌دیر.

پاشا، ستارخان!

سنده جانلانمیشدیر منیم آمالیم،
قاراداغلی گۆزهل ایگید قهرمان.
قانادلانندی یئنه ترلان خیالیم،
بودور، قوشدوم سنین شائینه داستان.

تراری - قاجاری سانجیردی سۆزون،
غضبله دولوردو هر ایکی گۆزون.
ظولمو - ایشکنجه‌نی گۆرموشدون اۆزون،
ایره‌لی گئدیردین هئج دایانمادان.

اثلرله بیرلیکده قیاما قالخدین،
آرزولار گۆیونده اولدوز تک آخدین.
شاهلارین کۆکسونه سونگوده تاخدین،
سندن نور آلیردی اؤلکه‌میز ایران.

سسیوه سس وئردی آذر اثللری،
دالییا آتیردی قارا ایللری.

کندلی نین فحلەنین پولاد آلری،
یارادماق ایستیردی یئنی بیر دؤوران.

سورولدون تهرانا چیراقلار سؤندو،
رضاخان دیرچلدی، قاجارلار یئندی.
گون اوؤتدو، ایل کئچدی، زمانا دؤندو،
قیرغینلارا دوشدو آذربایجان.

محمدرضا خان سانکی داو اولدو،
آنالاری آغلار قویدو ساوولدو.
بیرگون ده ایراندان ایت تک قاوولدو،
«شاه گتندی» بایرامی قالخدی بوردان.

قوروب جمهوریت ایندی بو یئلر،
کسیلمه ییب آنجاق حله سام یئر.
یئنه گؤزله نیلیر او داشغین سئلر،
آخین - آخین آخسین دنیز تک انسان.

ایشچیله - اکینچی بایرام ایله سین،
هر آغیز هر دوداق نغمه سؤیله سین...
قانلی بایراق آلتدا ائل بئله دئسین:
دؤنه - دؤنه سنه: «یاشا، ستارخان!»

شیخ محمد خیابانی حماسه‌سیندن
 تبریز قوردو او ایل یئنی بیر دؤوران،
 اون بیر آی دایاندی، دورمادی، اینان!
 انقلابچیلاری ایشه چاغیردی،
 استبدادچیلارا قالخیب باغیردی.
 محکمه یاراتدی، قاراقول قوردو،
 محمد علی شاه اوْنونده دوردو.
 ستارخان، باقرخان یاراندی او گون
 تبریز ماجراسین یاخشيجا دوشون.
 خیابانی اولموش اونلارا رهبر،
 هر نه یازسان شاعیر، یاز اونا، ده یهر.
 ده یهر، ده یهر البت، خیابانی چون،
 جان فدا ائده نلر، چوخ ایدی او گون.
 «خیابانی» دئییه، هایغیردی ملّت،
 سنگر لر یاراتدی ائیله دی همّت!

عاشیق سوسما

عاشیق سوسما، تیرهت قیزیل، تئللری،
 تسخیر ائله اوره گیمی، روحومو.
 زخمه لری قالدیر، یئندیر بیر به بیر،
 داد فعانا - سیزا گتیر هر سیمی.

عاشیق بیلهم نه سیرر وار سیمینده،
 سیز لایاندا، گیزیلدیری اوره گیم.

سسله ننده بیز - بیز دورور توکله ریم،
یاتمیش ایدی اعماریندا ایسته گیم.

قاناد باغلیر روحم اوچور گوئلرده،
قوشلار ایله بولوتلاردان اوتوشور.
ترپنجک بیر دفعه سیمین، مین کره،
پرده لرده سئیران انیدیب گزیشیر.

منیم روحم دویور سنین دردیوی،
سوسما، سیزلات باجاردیقجا سزینی.
سیزلات - سیزلات اوچوموزده یاش تۆکک،
تا یئتیره ک محبتین یازینی.

عاشیق مین سیرر یاتیب سنین سزیندا،
قانارمی هر انسان سانان اؤزونو؟
سن سئودالی، من سئودالی، ساز دهلی،
سن دئیرسن سازدا سؤزون دوزونو.

قوربان سنین اللریوه، سوسما چال،
درتلی لردن قوراجاغام بیغینجاق.
چال، قوی آشسین باغیر تیمیز داغ - داشی،
دورنالارلا اوچوب گتتسین ان اوزاق.

سوسما چال کی قارا بولود یان گندهر،
قبزیل گونش آخیر دوغار سمادا.

محببتین چیچک لیرین بئجه رده،
سئودالیلار گونه چیخار دونیادا.

بیزله سندن سونرا، سیرداش کیملردیر،
بودوره ده عاشق ده لی سازینا؟
قورخما نه دن، آنلاییریق آنجاق بیز؟
سازین، سیزین، سوزون، دردین بورادا!

آغریما هئچ شیشکی دن، سخره دن،
سن درتلی سن وئرمه باها اونلارا.
باجاردیقجا قالدیر گویه سیزیوی،
همدم ائله آزاد اوچان قوشلارا.

کیچیک شعرلر / ص 109 - خنیه کندی - 11 / 2 / 1343.

اصلاحات!

بیر گون شاهلار شاهی شهره جارلادی:
«حؤکوموزله بوتون خان - بیگلر اؤلور.»
بیلیندیردی بیلیمیر بو مثل کی:
یوغون اینجه لینجه، اینجه اوزولور.

آ ترقی پرور یوکسک یارانمیش!
فاغیرا - بوخسولا وئردیگین نه دیر؟
خانی - اربابلاری چکدین تهرانا،
اکینچی یه تاخدین باشقا بیر امیر.

سؤیله دین ایشچی یه، کندلی یه، خلقه:
 «- آنجاق تکجه منله ایشله ملی سیز.
 آقا بیر اولاجاق، آلاهیذا بیر،
 فئوداللیقدان دای قالمایاجاق ایز.
 گوئلرده آلاها، یئرده ده منه،
 گونده بیر نئچه واخت باش آگه جکسیز.
 قولدورلاریمینلا حؤ کوملریله،
 یئرلی - بیئرسیز منی هی اوویه جکسیز.

آلاهیین کؤلگه سی، مولانین آلی،
 عاغیللی صاحبکار، شانلی بیر شاهام!
 نژادیم یوکسکدیر، گوئیده گونشم،
 من کی دارنده ی شوکت و جاهام!»

یوغونو اینجلتدین، گتیردین دیزه،
 «نیکسون» چون ائیه دین گؤزه ل اصلاحات!
 اما چوخ گووه نمه، ائلیم دوز دئسه،
 سنه گوستره ره م آ شرفلی تات!...

اوچغون داخما / ص 59 - آبان آیی 1347.

رشادتی

باقر رشادتی اهری 1325 - نجی گونش ایلی «اھر» شھرینده آنادان اولوب. رشادتی، شعرلرینده، خاص بیر فورماسی وار. او، اؤز درین دوشونجه لرینی، قیسّا و آز حجملی شعرلرینده اوخوجویا چاتدیریر. اونون قوشما، گرایلی، بایاتی و ... فورمالاردا شعر ی وار. ایندییه ده ک «رشادتی» دن 5 جیلد کیتاب چاپدان بوراخیلیب و اؤزلوگون، شعر عرصه سینده ثبوت ایدیب.

گولوش آغلاماغی

گولوش آغلاماغین، گوروبسن هئج؟

اوره ک داغلی لالاگولو یارپاغیندا،

شّهه بنزهر

گونش دوغجاق،

شقایق دن، قیزیل آخار.

گئجه گلجه ک،

قابارلانمیش نیسگیل لرین،

داغ نیشانلی قارا خالدا،

شکیل باغلار.

بیر ایچیم سوچا

صفاسی یوخدو بیلیکلی بین هئج.

قارانقوش اولوب،

آچماسا قانادا،

ذیروویه انسان

بیر ایچیم سوچا دهیری یوخده

بیتکین انسانین فانی دونیادا!

گوناهى ندير؟

اينجيدير روحو، دايم بو سؤال:
 ندنسه قان اودور، گوجسوز دونيادا؟
 آشى نين دن – دوشو، اولوبدور خونديل
 ياشايير هميشه سيخما – بوغمادا.
 * * *

بوتون آرزيلارى قاليب گؤزونده
 داريوخير غوصه دن اؤزو – اؤزونده
 قورتولماز حسره تي هر بير سؤزونده
 گؤبه يى كسيليب، بدبخت قصادا
 * * *

قارا باخت چيخاندا چشمه باشينا
 آخار سو قورويار گئدسه قارشينا
 زههره سوقاتيلار، دادلى آشينا
 اونلارين گوناهى نه دير آرادا؟

سنلى اولسون

فلک چرخى فير لاناچاق
 سن اولساندا، اولماساندا
 چاليش گينان:
 ياشاييشى چيچك لندير،
 انسانليعى يو كسك لندير.
 دولانيشلار،
 سنسيزكى يوخ،
 سنلى اولسون.

بیر گون اگر سن اولماسان،
 زامان دورسون،
 ساغر و قورسون!

دویغوتک سنودا . . .
 «هئج نئیم» دئمیین
 سوز گلشیدیر.
 یوخساک،
 اوره‌گینده دویغوتک بسله‌نن
 «سئودایام»
 اونودانماسان!

بولاق گۆزو
 بولاق اوتو، ده‌ریلر کن
 بولاق گۆزو، یاشادولدو.
 دامجی - دامجی، گۆز یاشلاری
 آراز - آراز، خزه‌ر اولدو!

ابوالفتح

«ابوالفتح سلطانی» قاراداغین «دیزمار» ماحالی نین «سیرکش» کندینده 1330 -
 نجی گونش ایلی، آنادان اولدو. بویا - باشا چاتاندان سونرا، اکینچی‌لیک ایشینه
 باخدی. طبیعتین صفاسی، آخار چایلارین نیداسی، اونو شعر یازماغا چاغیردی. ابوالفتح
 اؤز دوغما آنا دیلینده شعر سویلمه‌یه باشلادی.

«ابوالفتح» ین شعرلری، ساده، آخیجی و صمیمی دیر. اوست – اوسته اونون شعرلرین خلقه محبت، وطنه علاقه سؤزلری احتوا ائدیر.

نهیه دهیر؟

بیر اوجا داغ اولا، گۆیه دایانا
باشیندا اولماسا قار، نهیه دهیر؟
اودلو سیلاحلاردان چه پهری اولا
بیر باغدا اولماسا بار، نهیه دهیر؟

کیشی ده، کیشی لیک صیفتی اولا
حقیقت آختار، گنده دوز یولا
نیلیرم هر یاندان گل – هاگل اولا
سخت اولماسا وار نهیه دهیر؟

«ابوالفتح» آختاریر قلبی یانانی
ایزله بیر هر زامان سؤزو قانانی
تاپسین خومار گؤزلو، قاشی کامانی
بو سیری بیلمه سه یار، نهیه دهیر؟

سن ده گول

چال آی عاشیق، دیللی، تئلی سازی
اوبا گولور، ائلر گولور، سن ده گول
طبیعت سوسله بیر باهار گلینین
داراخ گولور، تئلر گولور، سن ده گول

آداخلی ساخال یار، آداخلی پایین

دهرہر «کھلیک اوتو»ن، دملہ یر چاپین
چال سازی اوجالسن ائلرہ هایین
شاقیلداییر سئلر گولور، سن ده گول
* * *

نانجیبه بئل باغلاماق، عبثدی
اوندان خئییر اومماق یئرسیز هوهسدی
دئیهن یوخ «ابوالفتح» آغلاما بسدی
بولبول گولور، گوللر گولور، سن ده گول!

سیز آلاه!

قوینوزدا ساخلایین، یاتیم، دینجه لیم
دره لر، سیز آلاه، داغلار، سیز آلاه!
قویمایین بولبولر سوسا قوینوزدا
مئشه لر، سیز الله، باغلار سیز آلاه!
* * *

چکمه یین سینمه داغی، داغ اوستهن
آینمه گئیدیرمه قارا، آغ اوستهن
ساخلا، شامامانی اوزمه تاغ اوستهن
بوستانلار، سیز الله، تاغلار، سیز الله!
* * *

«ابوالفتح» خسته دیر، دورانمیر هله
یار سوراغینداییر، یار گله - گله
خسته اؤز درمانین آلماسا آله
سیز یلدار، سیز آلاه، آغلارسیز آلاه

یار دیارینا

دوستوم! سن گئندنه یار دیارینا
 یاریم خبر آلا، آلامیش اولماز
 بیلهرسه گلیسن یار دیاریندان
 منی یادا سالار، سالمامیش اولماز
 * * *

دئیهرسن، گوذاری دوشمور او یئره
 دؤور سینده دؤنوب تولکولر، شئره
 اوره گی ایسته ییر بیر سلام وئره
 دئیین گلسه قالار، قالمامیش اولماز
 * * *

«ابوالفتح» باش آیمز ثیروه ته، وارا
 ایندی مونس اولوب چوخ آهوزارا
 گلیر فرهادکیمی داغ یارا – یارا
 قؤل بوینونا سالار، سالمامیش اولماز

تیکان، گولده ریر

زامان دوشوب، کج فله بین الینه
 چرخی زامانه نی، ترسه دؤنده ریر
 گؤر نئجه پوزولوب ائلین قایداسی
 ایندی قیز اوغلانا ائلچی گونده ریر!
 * * *

نه تتر آغار دیری، جاوانلار ساچین
 خان اولدی یاپالان، دوستاقدیر لاجین

من اولسام دئیهرم: دویونون آچین
 کئچل لر باشینا، تئل لر قونداریر
 * * *

«ابوالفتح» گؤز یاشین سیلهن اولمادی
 خسته نین دردینی بیلهن اولمادی
 نامردین باغیندا گولو سولمادی
 تیکاندان گول اولور، گول دن گول ده ریر!

پاک اول، دیلرده دولان
 آی عاشیق، ساز الده، دردین جانیم
 آغیر اول، تمیز گز، ائلرده دولان
 آنا — باجی تانی، ائلین قادی نین
 آله داراق کیمی، تئلرده دولان
 * * *

دوز اولسان مجلسه، ائلر آپارار
 داراق کیمی سنی تئلر آپارار
 پیس اولسان، آتارلار، سئلر آپارار
 پاک تمیز آدیلان، دیلرده دولان
 * * *

«ابوالفتح» ی سنده هردن سال یادا
 گؤرورسن وفا یوخ، فانی دونیادا
 بو آنا تورباغی، وئرمه هئچ بادا
 «بم» لردن آل گوتور، «زویل» لرده دولان!

یار – یولداشدا گوناہ یوخدور
 زامانا آغاردیب منیم باشیمی
 زاماندا گوناہ وار، باشدا گوناہ یوخ
 سورمه نی چه که نلر، آیری چکیرلر
 قارا گۆزده، قلم فاشدا، گوناہ یوخ!
 * * *

نه قدر یازساندا، سۆز چاتماز باشا
 آنلایان انسانلار یوز یاشا – یاشا
 کاسیبین قویوسو، تئز چینخار داشا
 بختینده گوناہ وار، داشدا گوناہ یوخ!
 * * *

«ابوالفتح» ده قالدی دارد، مینتده
 دادینا یئتمه دی دوستلار موختده
 قیسمتیم بئله ییمیش شاید، البتده
 بختیم یاتیب، یار – یولداشدا گوناہ یوخ.

محرم قاراداغلی

محرم رخنکا، شعرده «قاراداغلی» و گاهدان دا «محرم» تخلص ائدیر. او 1332 –
 نجی گونش ایلی، «کلئیرین» یاخینلیقیندا اولان «گولدهره» ادلی کئنده آنادان اولدو.
 محرم بیر یوخسول عایله ده بويا – باشا چاتیر و کیچیک چاغلاریندان تحصیلدن
 ال چکیب، «تهرانا» گندیر و نقاش شاگردی اولور.

شعر یازماقلا، اوز آجی حیاتین، شیرینله شدیریر و اوره ک سۆزون بو زنگین اثرلرده،
 وطنداشلارینا یتیریر. محرّمین شعرلری، عاشیق ادبیاتیندا و اونون فورمالاریندادیر.

بسدير

بودور حیاتیمدا آرزیم — دیله ییم
 اولسا پاک ایخلاصیم، ایمانیم بسدير
 خوشبختم اونداکی، ائل لر ایچینده
 ده بيمه سین بیر کسه زیانیم، بسدير
 * * *

نه زر وورغونویام، نه دوولت، نه مال
 آینا ویجدانیم وار، قازانجیم حلال
 نه ییمه لازیمدیر باشقا بیر احوال
 اولسا بیر اوره کدن یانانیم، بسدير
 * * *

دونیانین حؤکمونو، یاز سالار منه
 ناحقّه بوینومو، ایمه رهم یئنه
 هفتهم ایله دونه، دقیقه م گونه
 کئچسه شرافتله بیر آنیم بسدير
 * * *

باخ بئله یاشاماق آی «قاراداغلی»
 آختار دوستلار آرا کمالی — آغلی
 قییم کؤنلون آلا هر دیلی باغلی
 تکجه جانان یانان جانانیم بسدير

سنی هر گۆرنده

سنی هر گۆرنده، آی اوزلو پیریم!

داغلارین کوله یی اسیر باشیما
خیالین گزیری، بیر کولگه کیمی
اودلو اوره گیمده جاوان یاشیما
* * *

دوغرودان اوسایاق سئودیرینسه سن
عهدینه گۆز یومدون انصافسیز ندن؟
کؤنلومون پریسی، ایندیده سنسن!
سنله یازدیر، پاییزیمدا، قیشیمدا
* * *

زیادخان اوغلویدوم عشقینه بیر گون
هجران سینهمیزه، ووردو مین دو یون
یوخسوللوق، آرزیمی ائیلهدی سورگون
عشقین له اوچاردی کؤنول قوشومدا
* * *

من «قاراداغلی» یام، گز اوره گیمده
عشقین تهمه لینی قاز اوره گیمده
گؤرنده آچیلیر، یاز اوره گیمده
چیچک آچیر، تور پاغیمدا، داشیمدا!

گول دره

سوروشدون قارداشیم، هارالی یام من؟
ائلیم قاراداغ دیر، کندیم «گول دره»
اودلار دیاریندا، جنت گوشه لی
ساهیر اوره گیمده، بندیم «گول دره»

* * *

یازیندا، یابیندا نهلر وار نهلر؟
 یاشیل چه من لردن، دهر بنؤشه لر
 جوشور اوره گیمده بو شن نغمه لر
 اولوبدور مقدس آندیم «گول دره»

* * *

اتلردن آد آلیب، اولدوغو قدهر
 لاله لر سئیرینه وار سه حر - سه حر
 طبیعت حوسنونه لطافت چیلهر
 سنی جنت باغی ساندیم، «گول دره»

* * *

هجران چاغی، «قره داغلی محرم»
 یاغیر ساچلارینا قار بیرهم - بیرهم
 اؤز جانیمدان آرتیق سنی سئویرهم
 محبتدن وار کمندیم، «گول دره»

من بیر زنگینم کی ...

من بو فاغیرلیقده، بیر زنگینم کی
 میلچک جه سانمادیم، زر آلاهلارین
 اصلاندان اؤیره ندیم شجاعت درسین
 باغرینی اوخلادیم، مغرور شاهلارین

* * *

مین لرجه حقسزلیک گوردو، گؤز لریم
 ضحاک لارا، شیمشک اولدو، گؤز لریم

ظولم اؤنونده، بو کولمه دی دیزلریم
ایرادهم کول ائتدی بارگاهلارین
* * *

پاک ایخلاصیم شاهلیغیم دیر، تاجیمدیر
خوش نفه سیم، اوجاغمیدیر، ساجیمدیر
وطنداشلار، قارداشیمدیر، باجیمدیر
گؤرچک اودلانیرام، وولقان آهالارین
* * *

گل ای «قاراداغلی» آز فغان ائله
دوניה قورولاندان، یارانیب بئله
داملا گۆز یاشلاری، دؤنه جک سئله
داغیداجاق ایستیکبارین کاخالارین

اولماز - اولماز

کده رنمه شاعیر کؤلوم
داغ، دو مانسیز اولماز، اولماز
دوز اولورسا، آیری ده وار
اوخ کامانسیز، اولماز، اولماز
* * *

سرو آعاجی، یئتیرمز بار
هر یئله باش آیمز چینار
گۆزهل دئییب ضیالیلار:
گول، تیکانسیز اولماز، اولماز
* * *

سن اونوتما دؤستوم آغلی
 یالتاق اولار دیلی یاغلی
 آز غم ایله «قاراداغلی»
 سئل زیناسیز اولماز، اولماز

آنا تورپاغی

چوخدان یووارلانیر، خزانلی کؤنلوم
 آری ساحیلینه چاتانمیر آراز
 دیکسینیر، یوخودان، هراسان قالخیر
 هجران غصّه سیندن یاتانمیر آراز
 * * *

ایللردی اویونور دیله یه چاتسین
 باش قویوب یاسدیغا، آرخایین یاتسین
 دونیانین کدرین باشیندان آتسین
 وجدانی قیزیلا ساتانمیر آراز!
 * * *

سنی سرحد یازدی نانچیب شاهلار
 یتمه دی دادینا، او قیبله گاهلار
 سهنده اوجالدی، دالغاک، آهلار
 بوندان آیری رنگه بؤیانمیر آراز
 * * *

بو آنا یوردومون، تورپاغی — داشی
 اولوب «محرّم»ین عزیز سیرداشی
 سبب سیزده بیل کی، گۆزومون یاشی

آخیر چشمه لر تک، دایانمیر آراز

عاشیق غفار ابراهیمی

جعفر اوغلو، «غفار ابراهیمی» 1333 – اونجی ایلین پاییز فصلینده، «کلیبر» ماحالینین «ناپوشته» کندیده آنادان اولدی. آلتی یاشیندا تیریزه کوچدی. اوستاد عاشیق لاردان، ایلهام آلای، عاشیق لیق صنعتینه داخل اولوب، بیر گوزهل سسلی عاشیق کیمی آدلاندى.

عاشیق غفاردان، ایندییه دهک ایکی شعر توپلوسو: «اائل قوشمالاری» 1372 – اینجی ایله و «یئنی دئیشمه لر» 1386 – اینجی ایله ایشیق اوزوگوروبلر.

مقدس آنا

وطن بیر مقدس آنادیر منه
یولوندا قوربانلیق گيله وئرمیشم
یولموشام کؤکونو یاغی دوشمانین
یازدا داشیقین گلن سئله وئرمیشم.
* * *

یئمیشم چؤره گین دادمیشام دوزون
ایسته رم سیر داشین عؤمرونو اوزون
بو اولکهنین ظلومات اولان گوندوزون
آیدین لیغا چکیب، ائله وئرمیشم.
* * *

دئمیشم کئچمیشده قهرمانیندان
وطنین یولوندا کئچیب جانیندان

بویایب دیر داغی — داشی قانیندان
 ایندی وطن اوغلو بیله وئرمیشم.
 * * *

آنا بیلیب قوجاغیندا یاتمیشام
 قانان انسان لارلا اولفت قاتمیشام
 حق امری ایله مورادیم چاتمیشام
 گونده اوچ یول سیغال تئله وئرمیشم.
 * * *

زور بازور لوق ده ییل ووروب بیخام من
 اؤز گه حقین یئیپ باشا چیخام من
 کؤنول ایسته ره م کؤلگه سینه سیغام من
 «غفار» ام گوجومو دیله وئرمیشم.

قیزلار

آنایا دایاقدیر یامان گونونده
 آنالار حورمتین گتیره قیزلار
 هارا گتسه گؤزلرینین اؤنونده
 اؤزونو آنایا یتیره قیزلار.
 * * *

زحمت چکر گنجه گوندوز دونیادا
 یازی سی یازیلیب ازهدن یادا
 آغرییا آجییا اولار آمادا
 سیلر غم — کدری یتیره قیزلار.
 * * *

حَقِّين نورو يارانيبدير اوزونده
خوشا گلر هر باخانين گۆزونده
ايلقار وئريب دايانارلار سۆزونده
ايلقارى يئرینده بيتيره قيزلار.
* * *

«غفار» دئير چوخ اولوبدور تلاشيم
اللى ايلي اوتوب تزهجه ياشيم
آنالار سؤيلهسه آغرى بير باشيم
يارپاق كيمي اسيب تيره ير قيزلار.

گۆزه لدير

اؤز انا يوردوما قوربان اولوم من
دره سى گۆزه لدير، داغى گۆزه لدير
ياز آيلارى، گول چيچكه بورونن
بستانى گۆزه لدير، باغى گۆزه لدير.
* * *

گۆروب اوغلو قيزى گلير ايلهاما
شوهره تي ياييلىب اورومدان شاما
باغى بار گتيره گۆزه ل شاماما
شاماما بسله ين تاغى گوزه لدير.
* * *

قيش اولار بو رونر داغلارى قارا
بوتون گۆزه لليكدر دوشر آشكارا
چاره سيز دردلره بيرليكدير چارا

«غفار» دئیہر بو سایاگی گوزہلدیر.

1- گرایلی

یولا وئرمیر

«من» زامان لا، یول گئدیرم

زامان منی، یولا وئرمیر

دیبه‌رم گل، گزه‌ک قوشا

او منله قول قولا وئرمیر!

ندهن دیرسه آتیر منی

تورپاغلارا قاتیر منی

اوجوز آلیب ساتیر منی

اوزده‌یریم پولا وئرمیر!

رحم ایله‌میر گوز یاشیما

حسرت قویور قارداشیما

کؤلگه سالماغا باشیما

فورستی هئچ کولا وئرمیر!

زامانیندا گولوشو وار

عدالت سیز بولوشو وار

هر ائلده‌کی مرد کیشی وار

میلی نی ساغ سولا وئرمیر

* * *

راضی اولدوم چوخا آزا
 او اؤزونو قویور نازا
 «غفار» آل آتاندا سازا
 اوره گینی پولا وئرمیر

سن الله

سحر سحر آسن آی صبا یئلی
 یه تیر سلامیمی یارا سن الله
 قارا تئلر حلقه وورسون آغ اؤزده
 پریشان تئل لری دارا سن الله.

* * *

یار اویناییب گولسون اولماسین غمی
 هجران اودلاییب دیر اودلو سینهمی
 سن اولگینان نازلی یارین همدمی
 او دوشمه سین آه – زارا سن الله.

* * *

غریبم غوربته آتیلدی داشیم
 غم چکدیم آغاردی کیر پیسیم قاشیم
 «غفار» ام آغلادیم آخدی گؤز یاشیم
 اولمادی دردیمه چارا سن الله.

ذوالفقار

ذوالفقار کمالی، قارداغ شاعر لر یئندندی کی 1334 – نجی گونش ایلی «ارضین»
 کندیده آنادان اولوب. اونون ایلك شعرینی گونش ایلی 1354 ده یازیب و اوندان بئله
 بیر آیدین فیکیرلی، درین دوشونجه لی حقیقت دیله ییب و حقیقت یازان، ظلم و جهل
 و عدالت سیزلیکله یورولمادان ووروشان، آنا یوردو آذربایجانا، ائلینه، اوباسینا وورغون بیر
 شاعر اولوب و ده یرلی اثر لر یارادیب.

ذوالفقارین بیر شعر توپلوسو، 1371 – نجی ایله ده، تبریزده «قایمیز آچیلیر گونشه

ساری» عنوانلا یاییلدی.

من ائل بالاسی یم

وورغونام ازه لدن آذربایجانا،
 من اونا بالایام، او، منه آنا.
 قوی آنام یولوندا بله شیم قانا،
 چونکی عاشقی یم من اوژ ائلیمین
 آنامدان یئتیشن شیرین دیلیمین
 * * *

حئیرانام وطنه، عاشیقم ائله،
 نجه کی عاشیق دیر بولبولر گوله.
 یانیب، یاخیلارام، دونه ره م کوله،
 آیر یلسام ائلیمدن یانار اوره گیم
 یوخ اولار بیر آندا آرزیم، دیله ییم
 * * *

باش آیدیم وطنین محبتینه،
 عشق اولسون ائلیمین شراقتینه.
 مین آلقیش یاز یلسین متانتینه،
 قوی من ده بوی آتیم ائل قوجاغیندا

ہم غملی چاغیندا، ہم شن چاغیندا
* * *

اٹل دردلی اولاندا، آغریبار باشیم،
آرازین چایی تک، آخار گوز یاشیم.
خالققدیر دایاغیم، اٹلدر سیرداشیم،
من اٹل بالاسی یام، اٹل منی آتماز
اٹلدن آیری گزهن، مقصدہ چاتماز

قارا بولوت

یئنہ باشیم اوستہ نہہرلہ نیرسن؟
پاسلی قیلیچ کیمی زہہرلہ نیرسن!
گاہدان او جالیرسان، گاہدان انیرسن
ایتیل گوز او نوندن، آی قارا بولوت
باخیب گولومسہ سین، آی، قارا بولوت!
* * *

قوی گوروم سمانین گول جمالینی،
لکہ گوتورمہ یین جاہ – جلالینی.
نشانی قیزی کیمی پاک خیالینی،
او ماوی سمادا سن بیر لکہ سن
چیچکلر باشینا غم می تۆکہ سن
* * *

عؤمرومدہ، من سنی چوخ سینامیشام،
عذابلا، محتتلہ، یاشا دولموشام.
ہم گوندوز، ہم گنجہ، ہم سحر – آخشام،

منیم طالعیمه قدم قویوبسان
 باغیریمی سونگوتک، ائشیب، اویوبسان
 * * *

چکیل! خیالیمی ائتمه پریشان،
 قوی گولسون طبیعت، قوی گولسون جهان.
 گون چیخیب، پارلا سین بیر آذر نشان،
 یاییلسین داغلارا نور سپه - سپه
 قاینار بولاقلاری هئی اوپه - اوپه

سنین باخیشلاریندا
 داغلارین عظمتی
 شیمشکلرین قدرتی
 چیچکلرین عیصمتی
 سنین باخیشلاریندا.
 * * *

صداقتین بیر دنیز
 ایسته بین گولدن تمیز
 حیات، غصه سیز غم سیز
 سنین باخیشلاریندا.
 * * *

سن عشقینه صادیق اول
 حیاتدا مین بول دوغول
 سعادتہ دوغرو بول
 سنین باخیشلاریندا.

* * *

ناحق دوغولمادین سن
پاک عشقین اته بیندن
معنالار دوپورام من
سنین باخیشلاریندا.
* * *

دونیا سنه دار اولماز
که هر آتالار یورولماز
اومید هئج واخت قیریلماز
سنین باخیشلاریندا.
* * *

مین یول دونیا یا گلسن
اٹله بئله یاشارسان
اوخونور گؤزلریندن
سنین باخیشلاریندا.
* * *

یوسف جمالیم منیم
ماهیم هیلالیم منیم
شاعیر خیالیم منیم
سنین باخیشلاریندا.
* * *

یالان سؤز نه یه لازیم
نه چاشدیریم نه آزیم
منیم ایسته ییم آرزیم

سنین باخیشلاریندا.

دایاندیق بیز

مینلر حسرت قالدی اوره گیمیزده،
 نامرد آت اویناتدی کوره ییمیزده.
 سولدو آرزیمیزدا، دیله ییمیزده ،
 بیز یئنه دؤنمه دیک ایسته ییمیزدن
 یئنه ایلهام آلدیخ داغدان، ده نیزدن
 * * *

محکم دایاندیق دا، چاغلادیق دا، بیز،
 داغلاندیق، سینمادیق، داغلادیق دا، بیز.
 آغیر یارالاردا آغلادیق دا، بیز،
 قالدی زنجیرلرده، قوللاریمیزدا
 آیریلدی یولداش دا، یوللاریمیزدا
 * * *

یئنه کوهنه لمه دیک، بیز، قیزیل کیمی،
 بیرین اینجیتمه دیک آجی دیل کیمی.
 سسیمیز گلنده بیر بولبول کیمی،
 * * *

سئویندی چمن ده، سئویندی گول ده
 سئویندی اوبادا، سئویندی ائل ده

رحیم

رحیم عالی، آدی گوزل اوغلو، گونش ایلی 1334- ده آرازین قیراغیندا اولان «کوردشت» کندینه آنادان اولوب. رحیم بیراکینجی عایله ده، اولدوغونا گوره، آلتی کیلاسدان آرتیغ درس اوخوماغا ایمكان تاپماییب. لکن گوزهل قوشمالار یازیب و کوردشتین، شاعیر بیجردن هاواسی، اونا دا بویوک تأثیرلر قویوب. میرزا خرم کوردشتی، (1166 هـ. ق - 1241 هـ. ق) و نوه سی خاور کوردشتی، بو کنده نیستلری وار.

رحیم عالی نین شعرلریندن نمونه

1- قوشما

(1)

من سنه جان دئییب باغریما باسدیم،
بیلمه دیم جانیم اود اولاجاقسان.
اودونسوز، اوجاقسیز منی یاندیریب،
کؤوره لیب گوزومه دود اولاجاقسان.

چای کیمی جوشموسان حددن زیادا،
شاه مردان اؤزون یتیش فریادا.
غرق ائتدین سن منی قعر دریادا،
بیلمه دیم نهنگی سن اوداجاقسان.

الله دان قورخون یوخ بنده دن حیان،
چوخ یاتما غفلتده گوزون آچ اویان.
اثل دئییر «رحیم» - ه صبر ائله دایان،
انشاء الله آخیرکی بود اولاجاقسان.

(2)

مجنون کیمی چۆلدن چۆله کوچورم،
 نه لیلی گو رونور نه ده ایزلری.
 بو دونیانی بئله کی وار گۆرورهم،
 نه اگری تانییر نه ده دوزلری.
 * * *

نه دوستو تانیندی نه ده دوشمنی،
 هریانا باخیرام وه ره م خبر منی.
 بو دنیا دا گۆردوم من جهنمی،
 آلسوز یانیدردی یالان سوزلری.
 * * *

کیمی قورد کیمیدیر قویون دالینجا،
 کیمی تولکو کیمی اویون دالینجا.
 «رحیم» گۆزتچیدیر هرگون دالینجا،
 دومان چیسگین چم بورویوب دوزلری.

(3)

قار آلتیندان گوز ائیله ییر،
 چیچکلرین تزه داغلار.
 کۆچ کروانی یول ائیله ییر،
 کۆچور قونور سیزه داغلار.
 * * *

سورمه چکیب گوزه لالا،

سورو قالخیب سرین یالا.
 سود گتیردی خیردا بالا،
 عجب وئردی مزه داغلار.
 * * *

قویون - قوزو گله گله،
 چوبان نئیین آلدی اله.
 بولاق دئدی گوله گوله،
 گل قوناق اول بیزه داغلار.
 * * *

آخار سولار سس سالاندا،
 بولبول لرین دم آلاندا.
 «رحیم» گویلون غم آلاندا،
 قوناق گله سیزه داغلار.

(4)

اوز اوسته سوروندوم من حقه ساری،
 وصاله یئتمه‌دیم آ ائل لر - ائل لر!
 چکیلمیر یولومون بورانی، قاری،
 آزدیریر یولومدان آ یئل - یئل،
 * * *

اسدی سازاق، قوپدی کولک تپه‌ده
 کرم کیمی غرق اولموشام شپه‌ده
 خیال لانیب گاه قالیرام شوبه‌ده
 نه هفته، نه آی، آ، ایل لر، ایل لر

* * *

اۆلۆبدور داغلارین شئری، پلنگی
تولکو فرهاد اولوب وورور کولونگی
مردین سینه سینده بئرنوو توفنگی
باش آبییر نامرده آ ائل لر - ائل لر

داوران

ناصر داوران، 1336 - نجی ایل، اهرین «جووه‌ند» کندینده حیاتا گۆز آچیب،
تحصیلاتین بیتیره‌ندن سونرا، بیر مدت معلم‌چیلیک وظیفه‌سین داشیب، سونرالار بیر
خصوصی شیرکتده، چالشیب.
داوران، چاغداش آذربایجان ادبیاتیندا تانینمیش چهره‌لردن اولوب و اوز شعرلری
ایله ائلیمیزه - اؤبامیزا الده اولان امکانی ده، خدمت گۆستریب.

معارفه

ایسته‌سن بیله‌سن، کیمین اوغلو یام،
آتام نسیمی دیر، آنام نیگاردیر
سؤروشسان ائلیمی یوردومو منیم
آتشلر اؤلکه‌سی بیزیم دیاردیر.

* * *

دیلیم فیضولی نین یازدیغی غزل
جنت دیر وطنیم، هر یئری گوزهل
شعريت بیزیمله یارانیب ازهل
کلمه‌لر: گول چیچک، دیلیم باهاردیر.

* * *

قانیمیز ایستی دیر، قلبیمیز آینا
 اوره کدن یاناریق دوستلوق اودونا
 محبت نامینا گلدیک جاهانا
 دوز ایلقار دئیله ن بیزیم ایلقار دیر.

سن سیز لیبیم

من سنی سون دفعه آغ دؤندا گؤردوم
 سفردن گلیمش دین گوللو یاز کیمی
 باش قویوب سینهمه، قلبیمی دویدون
 اوره گیم سیز لادی سینیق ساز کیمی.

* * *

هفته لیک سفرین حسرتلریندن
 دؤیونجا ده ییمه میش گؤزوم گؤزونه
 آیلا رین، ایللرین سفر یولوندا
 حسرتیم بئش کلمه شیرین سوزونه.

* * *

ایندی سون گوروشون خاطیره سیله
 سنسیز گونلریمی آخشام ائدیره م
 اوز اقلاردا قالمیش گونلره دوغرو
 سنلی صاباحلاریم - دئییه، گئدیره م.

جزالی

گؤزون گؤزومه یالان دئدی
 گؤزلرین آلداندى منی

گۆزوم باخا — باخا
 دیلینده منیم سئوگیم
 باشقاسینا محبت
 اوره گینین گیزلی یئرله رینده
 قایناییب آخدییم سن بیتن چوللره
 تورپاغین قاتلاریندان جوشان سولار کیمی
 دوم — دورو
 صاف — ساده
 دئدییم یورغونلوغومدا
 کؤلگه لی چینار اولاجاقسان
 وقارلی، مهربان
 اؤزله یه جه ک خوشبخت گونلریمی
 قیزلار، گلین لر!
 * * *

وفاسیز جاجیخدین قارشیم
 الین الیمده دیرسه
 الیمده دئییل
 باشقا محبتین سوراغینداسان، بیلیره م
 منیم دوز ایلقاریما
 سویوق — سویوق یاناشماغین
 هانسی گوناھین جزاسی دیر؟!

پیچیلتی

دریر قولاغیم
 قوزومله شمه سینه بلنمیش
 توتک سسینی
 بو شن دوران چوللرده
 جیلیر بوداقلی بیر قوش اوزومو
 داش اوستونده یاییلمیش کرتنکله یه
 پیچیلدا بیر
 هئج بو ایل خبر – اثر اولمادی
 خان چوباندان

«باایاتی لار»

قیزیل گول تک، گول اولماز
 ائلیم کیمی ائل اولماز
 قوربان اولوم دیلیمه
 دیلیم کیمی دیل اولماز.
 * * *

گزمه یه چمنیم وار
 اولمه یه کفنیم وار
 چوخونون وار – دولتی
 منیم ده وطنیم وار.
 * * *

دار گونده دایاغیمدیر
 قولوم دور، بوداغیمدیر
 مقدس وطن عشقی

یوللاردا چیراغمیدیر.

دؤشونده گوله قوربان
داراخلی تئله قوربان
وفالی یار بئجرندن
وطنه، ائله قوربان.

ساقی

گتیر گولگون مئی و صلی، دولاندير مجلسی ساقی
آماندير دوردو قلیبیم، دورما، یاندير مجلسی ساقی.
بلورین جامی گزدير، قوی وصالی دادمايانلاردا
یتیشین وصله، وصله بیر ایناندير مجلسی ساقی.
نهدير ساکیت دوروب دورغون سوتک مسموم اولور مجلسی؟
شراب ایچدير، دنیز تک دالغالاندير مجلسی ساقی.
اورهک بیجا یئرہ یوخ، بیر بویوک عشقه گرہک یانسن
بو عشقه یانماغا یانساندا قاندير مجلسی ساقی!
وصال یارایله گولشنده بولبول نغمه سین دینله
گؤزهل مجلس قوروب بولبول، اوزاندير مجلسی ساقی.
یالاندير ناصحین فیتواسی، عشقین کعبه سین طوف ائت
حقیقت شمسینه یئر تک دولاندير مجلسی ساقی.
بو قیشدا ایستی لندیر آتش مئی دن سویوق جانی
الیندن آل زمستانین آماندير مجلسی ساقی.
دامارلاردان شراب آخسین، آلوانسن سویوق جانلار
قیام ایله، قیامت سال، اویاندير مجلسی ساقی!

آغیارلی

حسین سیف هریس که «آغیارلی» آدیله تانینیر، گونش ایللی 1336 دا قره داغ ماحالیندا، هریس - خانمرو د بؤلگه سی نین «خه نه یی» (= خانقاه)، کندینده آنادان اولوب، سونرالار تهرانا کؤچوب.

«آغیارلی» نین شعرلرینده، انسان سئورلیک، وطن پرورلیک و محبت موضوعلاری گؤزه چارپیر. اونون «گونشه ساری» عنوانلی شعر توپلوسوندان کی 1381 - نجی ایلده تهراندا یاییلیب، بیر نچه نمونه شعرلریندن اوخویوروخ:

یانا - یانا

بیر شمع اولوب ارییه دیدیم،
دوست باغیندا یانا - یانا.
سئوینج اولوب یئر ییه دیدیم،
یاناغیندا یانا - یانا.

بیر دومانسیز داغ اولای دیدیم،
یاکی، یاشیل باغ اولای دیدیم.
نه اولاردی باغ اولای دیدیم،
چیراغیندا یانا یانا.

سارسیلما یان ائل اولای دیدیم،
ائله، قیزیل گول اولای دیدیم.
بیر دانیشان دیل اولای دیدیم،

دوداغیندا یانا — یانا.

آل قان اولوب بله نئیدیم،

ایشیق اولوب آله نئیدیم.

وطن دئییه چيله نئیدیم،

قوجاغیندا یانا — یانا.

«آغیارلی» گلدیم جانا،

نجه قالدیم یانا — یانا.

بیر شمع اولوب چاتام سونا،

اوتاغیندا یانا — یانا.

آتالار اوڭودو

بیر مثل قالیدیر آتا بابادان،

یاش ایسه قورونون اودونا یانیر،

کدورت، عداوت، گتسه آرادان،

دوستلار بیر بیرینی اوره کدن تانیر.

قچار باشیمیزدان ظولمت، فلاکت،

دوستوم بیر داغ کیمی اولسا دایاغیم.

قالسا آرامیزدا اولفت — محبت،

اولار اونون ائوی، ایستی قوجاغیم.

بیزه اوڭودلرده دئمیش هر آتا،

دوست دوستو گۆزوندن آتماسین گرە ک.
اونو بیگانیه، اغیارا، یادا،
قورو تېسۆمه ساتماسین گرە ک.

آختاریرام

آختاریرام

سمالاردا ایسته دیگیم اولدوزلاری

آختاریرام من اونلاری

آختاریرام، آختاریرام.

ایسته بیرم قیزیل گونش

بو قارانلیق اۆلکه لره

ایشیق ساچا، ایشیق ساچا.

آختاریرام

بیر آغاجی آختاریرام

بیر آغاج کی

قول قانادی آزاد اولا

اونون یاشیل یارپاغیندا

من ده سینیق قلمیم له

اوخیرداجا اوشاقلارا

ناغیل یازام

ناغیلیمدا، شوش بوینوزلو کئچی قالا

آج قوردقاچا، آج قوردقاچا

آذربایجان

من بولبولم گولوم سن سن،

آغزیمداکی دیلیم سن سن
 اوبام سن سن - ائلیم سن سن
 آذربایجان، آذربایجان.
 * * *

یاشیل - یاشیل چۆلرین وار
 چۆلده قیزیل گولرین وار
 سارسیلمایان ائلرین وار
 آذربایجان، آذربایجان.
 * * *

داغلاریندا، گزه ر جئیران
 ائلر باخار قالار حیران
 جانیم قوربان، گوزوم قوربان
 آذربایجان، آذربایجان.
 * * *

آنا وطن، ایکی گۆزوم
 دیلیمین ازبری، سۆزوم
 «آغیارلی» یام، اودوم، کۆزوم
 آذربایجان، آذربایجان.

نرگیز

عشق اودونا من ده یاندیم
 سن دایاندین، من دایاندیم
 شوقوندان اود توتوب یاندیم
 یارپاقلاری قوشا نرگیز.

* * *

اوره گیمده غم اویاندى
 درد سینهمده چالخالاندى
 گۆز آغلادی کۆنول یاندى
 عۆمور چوندى قیسا نرگیز.

* * *

«آغیارلی» یام یارا کۆنلوم
 هئی دۆیونور یارا کۆنلوم
 اوچوب گئدیر هارا کۆنلوم
 اوخوم دئییدی داشا نرگیز.

* * *

«یوللارینا گول سپهره م»
 گویلرده کی دان اولدوزوم
 دیلیمده کی شیرین سۆزوم
 منیم گۆزهل نازلی قیزیم

یوللارا، گول سپهره م گل
 گۆزلریندن اؤپهره م گل

* * *

گل دانیشاق آتا – بالا
 قویما منی کدهر آلا
 غم کۆنلومده سازین چالا

یوللارا گول سپهره م گل
 گۆزلرینده اؤپهره م گل

* * *

گوئیده بولودلار کاریخار
یاغار، سولار، جوشغون آخار
یوردوموزدا اولدو باهار
یوللارا گول سپهره گل
گۆزلریندن اوپهره گل

آیاز ائل اوغلو

آیاز حیدرنژاد کی شعرده «ائل اوغلو» تخلص ائدیر، 1337 - ده، قاراداغین
گرمادوز ماحالینین، «دیل بیلیمز» کندینده آنادان اولوب.

ائل اوغلونون، ایلک تجربه سی «کۆنول آیناسی» آدیلا، 1373 نجی گونش ایلی
تبریزده ایشیق اوزوگوردی. اونون شعرلری، اولدوقجا صمیمی، ساده و گاهدا
خصوصی دیر. او اؤز خاطیره لرینی، اوره ک سۆزلرینی، شعريله دئییر و آتابابا سوزلریندن
فایدالانماقلا، اؤز شعرلرینده صفا و جلا و ابهت بخش ائدیر. «آرزی بوچچاسی»،
«تانریدان گیلایه» آیازین آیری اثرلری دیلر.

کۆنول آیناسی

باخسامدا گۆرورم من باخسامدا
کۆنول آیناسیندا هر زامان سنی
صباح گونشی سن، گۆزوم اوئونده
اونودا بیلیمیرم هئچ بیر آن سنی.

* * *

هر حسرتین درد - غمی بول اولار

دگیلرکی قلبدن – قلبه یول اولار
 آراسیندا قارا تیکان کولو اولار
 ال امان – ال امان – الامان سنی.
 * * *

«ائل اوغلو» آیازام ائله عاشیقیم
 خومار گۆزدن آخان سئله عاشیقیم
 ساز چالان ده ییلم بئله عاشیقیم
 ازهلدن دویموشام کار – نادان سنی!

زهر – ی مار
 سال پته یه بارماغوون بشینده
 قوهوما بال یئدیرت، یادا زهر – ی مار
 یالایاندان سورا دئیهر آجی دیر
 وای قوروشوهرته، آدا زهر – ی مار.
 * * *

نادان سنی یاخسا قور عوضینه
 جهنم یاخشیدیر گور عوضینه
 فرقین قانمایانا، چور عوضینه
 یا، بلی دئگینن، یادا زهر – ی مار.
 * * *

دانیشاندا یاخشی – یاوا قویماییب
 نه دوست آراسیندا شاوا قویماییب
 صولحه راضی لاشیب، داوا قویماییب
 چوخ یئرده سوووبدور، قادا زهر – ی مار.

* * *

اوزوک گۆزدن دوشر، اوقاشدان سورا
 بدن نیه لازیم، دئه، باشدان سورا
 انصاف دیر «آياز» دا، بوياشدان سورا
 اؤزگه سوفراسيندا، دادا زهر — ی مار؟

داريخير

تاچالاردا توز بوروين دفتريم
 سن ده داريخماسان، زامان داريخير
 اوشاق کیمی اوره کله نیب اوستومه
 آغلایان قلمیم، یامان داريخير

* * *

نه زیندان چکیرسن، زیندان ایچینده
 سن تاچادا دوستاق، منده غمینده
 اویان دوشمانیمیز یاتیب کمینده
 اؤخ یایا سؤیکه نیب، کامان داريخير

سنسيزله ميشم

سنه سنسيز یازیلان دفتريمی، گيزله ميشم
 کؤنلومون گوز گولرينده، شکيلين ايزله ميشم
 بير زامان بيرگه اولوب، سن من ايدین، من سن ايدیم
 سنی بيلمم نجه سن؟ من سنه من سيزله ميشم!
 دولاما عشقی بولانمیش داغا بنزه، باشیمیز
 گل منیم گؤزلریمین چيسگینی، چن سيزله ميشم
 کؤنلومون قوشلاری آختاردی کی، بير دفتر آچا

سوسدو بیردن قلمیم، بلکه ده دنسیزله میشم
یوخسا فیکرینده ده ییل عهدیمیزه «ههن» دئمه یین
منی حیئران یاشادان یار، یئنه هنسیزله میشم
روحوم عشقینله گزه رکن، اوجالیب آن — بویوما
عشقین آلدن وئره لی، اینجه لیب، آنسیزله میشم
«آیازا» جاندان عزیزسن، یاخینیم سان، یاخینیم
بیر اوزاقدان منه باخ، گؤرنجه سنسیزله میشم

آیازا منی

زیندانبان من ایله بد باشلابیدیر،
قویمور بیرگون چیخام آیازا، منی
جلادتکین خنجر آیب دستینه
ایسته بیر کاباب تک آ، یازا منی.

ائل قهری چکمکدن اولدوم یارالی،
قاید ا بودور یار دردینی یارآلی
جان چوروتسه یار منتی یار، آلی
قورتار زمستاندان آ، یازا منی.

خسته کؤلوم نار ایسته بیر، نارین گل
باخ سؤزومه نارین دانیش، نارین گل
پرویزین دردینه درمان نارین گل
بلکه یار یئتییره «آیازا» منی.

جنغالی قوشما

وفالی دوستلارین ایلک محبتین

نظمه چکیب، تاریخلره یاخشی یاز

عاشیق دئیر یاخشی یاز

یاخشی پاییز – یاخشی یاز

آل قلمی دستینه

یارا مکتوب یاخشی یاز

بیر بولبولم بوران – چیسگین – قار گؤرموش

قیش قورتارسین، قوی باشلانسن یاخشی یاز

اوره کلر اود توتور دیل آلولانیر

قصدیمیزه کوت اولگوجلر سوولانیر

من عاشیغام سوولانیر

داغدا مارال اوولانیر

اوخ ده ییبیدیر سینه مه

یارام قالب هوولانیر

ملحم گتیر، شفا تاپیم الیندن

سنده احوالیمی یارا یاخشی یاز

«ائل اوغلو» آیزام اتلدن آرالی

گوموش کمر اینجه بئلدن آرالی

عاشیق دئیر آرالی

ترلان یئرین، سار، آلی

ازهل گوندن قایدادیر

یار دردینی یار، آلی

دوست – دوشمان ایچینده ائل آراسیندا
سالدین منی آه – زارا یاخشی یاز

هریزلی

زین الدین هریس نژاد کی شعرلرینده «هریزلی» (= هریسلی) و گاهدان «حاجی»
تخلوص ائدر، 1337 – نجی گونش ایلینده، «هریس» شهرینده ایشیق دونیایه گوز
آچمیش.

هریزلی، ایلک شعرلرینی غزل و قطعه قالیبینده، فارسی دیلده یازیب و سونرالار،
آنا دیلینده بویوک اثرلر یارادیب.

حاجی هریزلینین، شعر و مقاله لری ایران و آیری اولکه لرین، قازتئرینده چاپ
اولوب. «حیات ترانه سی» ایلک شعر توپلوسودی کی «هریزلی» چاپدان بوراخیب.

تکجه بیر یول

عؤمور وار سویوموش سوورولموش اوجاق
عؤمور وار اوجاغی کؤز ایله دولو
سینه وار بیر آغیز سؤزو توتانمیر
سینه وار دریا لار سؤز ایله دولو.

گون لر دال با دالا دوزولور بیر – بیر
حیات دویولماسا عؤمور گون ایتیر
حیاتی دویماغا، ایکی گوز نه دیر؟
بیر اورک ایسته بیر گؤز ایله دولو.

حیات یولون آزدی دایانیب دوران
 مقصده چاتمادی بوینونو بوران
 آتلی لار ساوشدو سانکی بورراغان
 تکجه بیر یول قالدی توزایله دولو.
 * * *

یاتیق کرمی

یورقون خیالیمی ینه بیر کره
 نغمه قانادینا میندیر کرمی
 دولاندیر داغ به داغ دره به دره
 اصلیم دیارینا قوندور کرمی.
 هارای هارای سالدیم هایا گلن یوخ
 آغلادیم گوزومون یاشین سیلن یوخ
 سئودالی کونلومون دیلین بیلن یوخ
 دیندیر اوره گیمی دیندیر کرمی.
 آرزیم دوستاخ اولوب بدن ایچینده
 قورخورام چورویه کفن ایچینده
 سرحد اسیرییم وطن ایچینده
 شغفا سر حدلری سئندیر کرمی.
 چکمیشم، چکرم وطن غیرتی
 بو یولدا خوشالارام هر موصیبتی
 آجینی، آغیری، دردی، حسرتی
 سیزلا، جانیمیزا سئندیر کرمی.
 عشقین آتشینده من آلیشیرام

بو اودا یانیرام هر سحر آخشام
 سنین اوجاغندا یانماخلا خوشام
 یاندیر «هریزلینی» یاندیر کرمی.

یاواش یاواش

اریبیر هجرانین بوز صلابتی،
 وصال آرزیسلا دوز یاواش یاواش،
 هجران سویوغوندا اوشوبین جانیم،
 چیخار کول آلتیندان کوز یاواش یاواش.
 * * *

کاش سئجه بیلیدیم قیزیلی میسدن،
 قالفان کول لارینی لاله نرگیسدن،
 قارانلیخ کچیلیر، یاخشینی پیسدن،
 کاش سئجه بیلیدی گوز یاواش یاواش.
 * * *

هیجرینده عومرومو ورمیشم بادا،
 نغمه م چئویر بیلیدی ناله - فریادا،
 اولسه م ده سیرریمی آچمارام یادا،
 سنه آچاغام سوز یاواش یاواش.

زمانه سی بولبولون

چمن ایچره اودتوتوب اودلانیب،
 ندن آشیانه سی بولبولون
 پوزولوب سوسوب بوتحسره

ده ندير بهانه سی بولبولون.

اٹله بیل کی بوللودو نیسگیلی

پوزولوبدو حالی یانیب دیلی

گۆره سن چمنده سولوب گولی؟

کسیلیب ترانه سی بولبولون.

دئییه سن زمانه سی قان اودوب

اوره گینی غمله — کدر توتوب

سازینین قولاغینی غم بوروب

داغیلیب چغانه سی بولبولون.

غمین آچماغایو خودور کسی

کسیلیب اودور کی حزین سسی

دئییه سن دۆنوبدو دۆنرگه سی

قارالبب زمانه سی بۆلبولون.

سیزی تانری بیر آرایین بؤلون

اؤزو یوخدو وار ایزی بۆلبولون

اوزه رینده گۆزیاشی وار گؤلون

باخ اودور نشانه سی بولبولون.

قانا اگله نییدی ترانه سی

اودور آهوزاره بهانه سی

نه ایزی قالیب نه نشانه سی
ده قالیب داها نه سی بؤلبولون؟

قانا دی سینیق دیلی باغلیدیر
کدر ائولی دیر، غم اوتاقلی دیر
او «هریسلی» تک سینه داغلی دیر
بو ایمیش، فسانه سی بولبولون.

هایا دؤنموشم

عمانین عشقیله یانیب آشدیم
دایانمادیم عمان دئیبه چالیشدیم
جولادان آخارکن داغلاردان آشدیم
دنیز سوراخلاشیب، چایا دؤنموشم.

ایشیق لیغا ساری یول آرادیم من
گؤزومو یوممادیم پارلاق گونشدن
اودور کی ایله دیم سمادا مسکن
گونشدن نور آلیب، آیدونموشم.

دنیزدن اویرندیم گورچاغلماغی
شمشکدن اویرندیم شاقیلداماغی
اوگوندن بوشلادیم بوش آغلماغی
سیزیلتی ایدیم، ایندی هایا دونموشم.

قولایما ده گدی چایلارین سسی
 دلی گۆنول ائتدی باها رهوسی
 کوسومه، توخوندویا زین نفسی
 باریتتیره ن ایستی ییادونموشم.
 * * *

آلدادا بیلمه دیم اوزومو اؤزوم
 حقیقت آرادى اوره گیم - گوزوم
 «هریسلی» یم سؤزور اوخ کیمی سوزوم
 گر نشیب دار تینیب، ییادؤنموشم.

آیریلیق

سینه مین داغلارینا چؤکدودومان - چن سنسیز
 قارا ساچلاریما دوشدو گۆزه لیم دن سنسیز
 توکه نیب دیردوزوموم دوشمه ده سندن آرالی
 سپهرم حسرتی گۆنلوم قوشونادن سنسیز
 آیریلیق قویدوتا مارزی وصالین نشئه سینه
 کدریم، نیسگیلیم آرتا رگونو - گوندن سنسیز
 آیریلیق دردینه چاره: دئدیلمر دؤز مکدیر
 دوزه بیلیم، دوزه بیلیم نه اندیم من سنسیز؟
 قاناد آچما قدا خیالیمدا قالار آرزوی قوشو
 خولیا لار عالمینی سئیره چیخارکن سنسیز
 گۆر نه فرقتده «هریسلی» اوره گیم توتقون اولوب
 سینه مین داغلارینا چوکدودومان، چن سنسیز

وطن، دیل

اوگوندن کی دویدوم عشقین معناسین
 منیم آنا وطن، سئوگیلیم اولدو
 اوگوندن تانیدیم هنر دنیاسین
 دو یغومون سیردashi اوز دیلیم اولدو.
 * * *

حیاتا گوزومو آچاندان بری
 دیلیمین اولوبدور وطن از بری
 ساغالتدیم اوره کده آغیر دردلری
 آیریلیق ساغالما زنیسگیلیم اولدو.
 * * *

آنجاق حیات یولوئنه دولاشدی
 دنیزتک دورمادان چاغلادی داشدی
 قاسیر قالار گلیب باشیمدان آشدی
 دوز اینام، سعادت ساحلیم اولدو.
 * * *

چالیشدیم نهایت چاتدیم ساحله
 شعریمی حصر ایتدیم وطنه — دیله
 سئویب سئولمکدن سوز آچدیم ائله
 سودالی اوره کلر منزلیم اولدو.

نینیم

بیر اود دوشوب جانیمایندی یانمائیم نینیم
 توکندی طاقت و صبریم اوسانماییم نینیم.
 سنه کی چاتمیر الیم باغریما باسام گوزلیم

غمین عومور بویی ایستکلی سانماییم نینیم.
 ائله گلیر منه کی، منده هچ یوخام سنسیز
 ایتیرمییم اوزومو، یاکی دانماییم نینیم.
 بو آیریلیخ چولودور بوردا یوخدی دالدا ناچاخ
 بو چولده اوز غمیمه دالدا انماییم نینیم.
 گونوم اولوبدی قارا، آرخاسیز قالان «حاجیپام»
 بو قارا گونلریمه آرخالانماییم نینیم.

یاشیل آدری

قیشین سویوق نه فه سی
 هوپدو مئشه نین جانینا
 سازاقین بوز نغمه سی له
 تیتره شدی جو یورله ر
 دوندو سولارین سه سی
 قوش لارین نغمه سی
 دوندو آغاج لارین دامار لاریندا قان
 دوندو مئشه ده هر زاد
 دونمادی آنجاق حیات
 مئشه نین کؤگسونده دؤویوندو اوره ک
 یام یاشیل آرزو لار لار.

اهری

داوود اهری 1338 - نجی گونش ایلی، قاراداغ ماحالینین مرکزی اولان «اھر» شهرینده ایشیقلی دونیایا گۆز آچدی. «قارانقوش» امضاسیلا، داوود اۆز شعرلرین مختلف قازه ترده یاییب و ایلك کیتابین «بیرگون پاییزدا» عنوانیه 1376 - نجی ایله تهراندا چاپدان بوراخیب. «داوود اهری» عمومیتله سربست و آغ شعر قالیبیرینده، مضمونلی اثرلر یارادیب.

آجی دیر ایریلیق خاطره سی

لاپ ساده سی، بیلیردیم بیرگون
الریمدن اوچاچاقسان
درین خیاله باتاچاقسان
ایسته سن گونشده چاتاچاقسان
آما . . .

بیلمه ییردیم آجی دیر آجی
باهاردا آبیریلماق خاطره سی!

یاس

- «گنجه ایدی

آی یاتمیش ایدی

باغچامیزدان گیزلین

دریلدی بیر قیزیل گول

آتیلدی چایا.

آپاردی قیزیل گولو

چای آخارکن قارانلیقد!

گنجه ایدی

آی یاتمیش ایدی
 سحر بوتون گول لر
 یاسا باتمیش ایدی . . . »
 منه بئله سؤیله دی
 بوگون آغلایار کن

بیر ارا که پهنک!

سون گؤروش
 داها من گئدیرم
 بیر دویونجا باخیم
 گوزومده دنیز لر
 * * *

دالغانسادا

یول لار گودور منی
 اونوتمارام سنی
 اوره گیمده داغلار
 * * *

ساوالانسادا!

گولوشون وارلیغیم
 کده رین یوخلوغوم
 یازیق کؤنلوم سندن
 * * *

یارالانسادا!

قارادیر گئجه لر
 اولماسا گؤزلرین
 اولدوز لار گؤیلردن
 * * *

یئرہ سالانسادا!

ایسته مم حیاتی
 نئیلیرم جاهانی
 صباح سحر سنسیز یئنه باشلانسادا!

یانیر اوره گیم، یانیر!
 اوچدولار، او قالان قوشلار
 گئتدیلر او قارانقوشلار
 اسهن پاییز یئل لری دیر
 اونون ساری تتل لری دیر
 تانیر ال لریم تانیر . . .
 * * *

یاغیر یاواشجا یاغیشلار
 ایسلانیر گوژده باخیشلار
 ایتیر سویوق فاصیله لر
 دامیر ایستی خاطره لر
 باخیر گوژلریم باخیر . . .
 * * *

آی و اولدوز دایانماز میش
 کئچن گونده قالانماز میش
 سنی مندن دانارمیشلار
 بیزی آیری سالار میشلار
 یانیر اوره گیم یانیر! . . .

گنجه رؤیاسی
 گله جکده

ده نيز دن آت گله جک!

قير آتین بئلينده

چنلی - چمنلی بئله

«روشن» گله جک!

من گئدەرم

دایانمارام

دیزدن آت گله . . .

- «آی کیشی! اوغلون

نه دئیر؟! نه سؤیله بیر!؟»

- «هتج!

کؤر اوغلونون ده لی لرینین

بیر یسی سایاخلا بیر!»

«حیات یولداشی»

سوت گونی

گل بیر گؤروشک

سوتی سندن

چؤره یی مندن!

دوز گونی

گل بیر اوپوشک

دوزو سندن

چۆرهیی مندن!

سسله ییم: دوز چۆره ک یئدییم
حیات یولداشی!

ائل اوغلو

صدیار وظیفه، کی شعرده «ائل اوغلو» تخلص اندیر، گونش ایلی 1338 دا قره داغ ماحالی، آراز ساحیلینده، کۆچری بیر عائله ده آنادان اولدو.
ائل اوغلو، ایلك تحصیلینی اؤز آنا دیاریندا و اورتا تحصیلینی ده «اهر» و «تبریز» ده باشا وئردی.

ائل اوغلو، 18 یاشیندان شعر یازماغا باشلایب و اؤنملی اثرلر یاراتدی. 1385 –
نجی ایله آذربایجان جمهوری سی اوینورسیتته سی طرفیندن ائل اوغلو، فخری دوکتورلوق درجه سی وئریلدی.
دوکتور ائل اوغلو، ایندی لیک «خدا آفرین» مجله سینین باش دییری اولوب و نچچه جیلد کیتاب چاپدان بوراخیب، اوجومله دن: «نیظامی نین تورکی دیوانی»، «قوشمالار – قوشمالار»، «ایللرین قانادیندا»، «بیر بؤلوک دورنا» و ...

ألرین

باغچانیزدا پاییز لامیش نارام من،
گل آغاجدا چورومه میس دهر منی.
اوره ک دولو باهارام من، بادام من،
کۆنوللری خسته لره، وئر منی.

دوست باغیندا گیلؤوشه یه، گیلؤوشه،

ایستکلرین یازیندایام همیشه.
 وئردی منه اؤز عطرینی بنؤو شه،
 دریب آپار دسمالیندا، سر منی.
 * * *

اوزاقلاردا لاپ آپارسا تئلرین،
 اوستوموزده توزو قالسا ایلرین.
 اینام دولو، سئوگی دولو اللرین،
 ساخلا یاجاق تزه منی، تر منی.

آغلاماغیم گلیر

سؤز آغیزدا گیرده له نیر،
 سؤزه آغلاماغیم گلیر.
 کؤز اوستونه کول اله نیر،
 کؤزه آغلاماغیم گلیر.
 * * *

نه بیر سؤزه دون گئیدیرین،
 نه سؤز اوتون، نه چئنه بین.
 بیزه گولنلره دئیین،
 سیزه آغلاماغیم گلیر.
 * * *

کیم یتیشیر کیمه دادا،
 کیم دوستونو سالییر یادا.
 بئله ایری زامانادا،
 دوزه آغلاماغیم گلیر.

* * *

اوره گیمین ایچ اوزونو،
دیدمیشم عؤمروم اوزونو.
عاشیق، قورتارما سؤزونو،
تزه آغلاماغیم گلیر.

* * *

«اتل اوغلو» آلیشار مودام،
یانیب سؤنلره قدام.
اوز ووراندا اوزسوز آدام،
اوزه آغلاماغیم گلیر.

مرد الیمیز وار!

یادلار بونو بیلسین له کی شانلی ائلیمیز وار
آل قانلی آراز تک هله داشقین ستلیمیز وار
«زینب پاشا» میز – قوج «نبی» میز اؤلسه ده بیلسین
«ایواز» کیمی مینلر اریمیز، مین ده لیمیز وار
یوردوم دوغاجا قدیر بیزه مینلره «کوراوغلو»
«ستار» کیمی مئیداندا دؤیوشگن که لیمیز وار
«قافلانتي» میزین قارلی باشین آلسادا چیسگین
شان «بوزگوش» وموز وار، هله خیلی بئلیمیز وار
«قوشقار»، «ساوالان»، شانلی «سهند» ائولادی بیک بیز
مشگول لره فاییق گؤزه لیم، مرد الیمیز وار
آچسین قولاغین، دشمن یاغی بونو دويسون
طوفان قوپاران، ساختا – سازاقلی یئلیمیز وار

دایم دیلہ رہم کی توکہ نہ آیر بلیق، ہجران
نتیلیم کی «اٹل اوغلو» ابدی نیسگیلیمیز وار!

افسانہ

نہ ایسہ سیغیشمیر انسان عاغلینا
یا لانلار،

حقیقت یاشایان یئرده
بعضآده دوغرویا اوخشاییر آخی
یا لانا چئوریلہن افسانہ لرده

اٹلہ افسانہ لر اٹشیدیر انسان
اینانیر اونلار،

اینانیر عینی
بلکہ ده یا لانلار اونودونوبلار
دوغرولار یاشاییر افسانہ کیمی

آنچاق افسانہ لر شیرین اولسادا
عاغیل حقیقتین اووسونوندا دیر
عاغیل حقیقتین اووسونوندا سا
حقیقت هایاندا؟ بس هایاندا دیر

گل باشینا دولاندیغیم

یوللارینا گول سپہ رہم
گل باشینا دولاندیغیم
گل کی، اوزوندن اوپہ رہم

گل باشینا دولانديغيم
* * *

ائلر تانیر سیر داشیمی
منیم هجران آتشیمی
گل منیم گۆزده یاشیمی
سیل باشینا دولانديغيم
* * *

قانادلانديم اؤتوشمه گه
قارداشیملا اؤپوشمه گه
گۆدهک اولدو گۆروشمه گه
قول باشینا دولانديغيم
* * *

غم باغیریمی بیچه - بیچه
گۆز یاشیمی ایچه - ایچه
دۆزمه لی یم نئچه - نئچه
ایل باشینا دولانديغيم

سئودا

پاکیزه غلامی، ابراهیم قیزی 1339 - نجی گونش ایلی (1960م) کلئبیرین
«مئشه پارا» ماحالینین «ناپوشته» کندینده دونیا یا گۆز آچیمیش، 1350 - ده
عائله سی ایله بیرلیکده تبریزه کۆچوب.

1357 – نجی ایلهده، قاراداغین تانینمیش عاشیقلاریندان اولان عاشیق «غفار

ابراهیمی» لا ائولنمیشدیر.

مهربان و همیشه اوزو گولر اولان پاکیزه خانیم، شعرده «سؤدا» تخلصونو
سئچیب. اونون شعرلری ساده و صمیمی دیر.

منیم

ظالیم فلک نئيله میشدیم من سنه
بوکدون قدیم قیردین قولومو منیم.

بولبول ایدیلم قونموشودوم بیر گوله،
یار، یار ایله بیر دانیشا مین گوله،
گؤلشن ایچره وورغون اولدوم بیر گوله،
آلدیلار ایمدن گولومو منیم.

هئج بیلیمرم زامان نئجه زاماندير،
دینه نه دئیرلر دینمه آماندير،
گونوم قارا کئچیر حالیم یاماندير،
کسیلر ساغیمی سؤلومو منیم.

«سؤدا» قیزام منده قارا داغلی یام،
گول – چیچکلی دوغما یوردا باغلی یام،
ظولم اودوندا یانیب سینه داغلی یام،
وئریرلر یئلره کولومو منیم.

دولانا – دولانا

باهار گلدی آچدی گوللر،
 داغی دولانا — دولانا.
 اوخویور شئیدا بولبوللر،
 باغی دولانا — دولانا.
 * * *

قیز گلین لر یایلاقلاردا،
 الده کوزه بولاقلاردا،
 شیرین نغمه دوداقلاردا،
 داغی دولانا — دولانا.
 * * *

مارال کیمی دسته — دسته،
 صف باغلابیب بولاق اوسته،
 مئی دولانیر دوداق اوسته،
 ساقی دولانا — دولانا.
 * * *

ظولم گوروب آیلا — ایللر،
 گول چیچکلی بیزیم ائلر،
 «سئودا» آچیر قرنفیل لر،
 تاغی دولانا — دولانا.

آلاگوزلو، دوز ایلقارلی
 من قوربانام شهلا گۆزه،
 دانیشدیغین شیرین سۆزه،
 سنسبیز دردیم چاتار یوزه،

آلا گۆزلو دوز ایلقارلی.

سن عشقیمین ازه لی سن،

سۆزوشیرین مزه لی سن،

بو دونیانین گۆزه لی سن،

آلا گۆزلو، دوز ایلقارلی.

سنده گتدین قانا – قانا،

منی قویدون یانا – یانا،

اود دوشویدور شیرین جانا،

آلا گۆزلو، دوز ایلقاری.

گوز یاشلاریم دونوب سئله،

بیر دقیقه م دونوب ایله،

سنسیز قلبیم گلیب دیله،

آلا گۆزلو، دوز ایلقارلی.

«سئودا» یام باغیریم قان اولار،

کۆنلوم اتوی ویران اولار،

دونیا سنسیز زیندان اولار،

آلا گۆزلو، دوز ایلقارلی.

انباز

علیرضا انباز 1341 – انجی گونش ایلی «اهر» ده آنادان اولوب. تحصیلاتین قورتارانندان سونرا، 1362 – انجی ایلده معلم چیلیک وظیفه سین داشیییب و سورالار، لیسانس مدرکی آماقا نایل اولوب.

انباز، اوز شعر یازماغینین باشلانماسینی، سید ابوالقاسم نباتی اوشتبونینی، آذربایجانین بویوک شاعرینین، پاک نفسیندن بیلیر. اوگوندنکی، اوشتبونین، مدرسه سینده، معلم چیلیگه باشلادی، شعر پری سی بونون سوراغینا گلدی. انباز بیرینجی شعرینی، نظامی گنجوی نین بیر غزلینه، تضمین یازدی، ایندیلیک، مختلف قالبیلرده، شعر یازیب و گازه ترده چاپا وئیر.

تئل اینجی یهر

هوس یئلی ده یسه تئله،
شانه کوسهر تئل اینجی یهر.
گل مه سه گول اوسته بولبول،
بوداق سینار گول اینجی یهر.

بولبول وئره گولونه جان،
جانین ائدر یارا قوربان.
ناشی باغبان تر غنچادان،
بارماق ایزین سیل، اینجی یهر.

چالیش «انباز» هجرانا دوز،
سوز وار سالیر سینهنه کوز،
شاعیر دئسه ایری یه دوز،
تورپاق آغلار ائل اینجی یهر.

حۆرمتلى معلم

ای مسیحا نفه سین جان سئزا جان بذل ائله یین،
قانی قاچمیش دامارا لطف ایله قان بذل ائله یین،
اولۇ داغلار باشینا شئحلی دومان بذل ائله یین،

ساقی علم و محبت سنی تکریم ائدیره م
قوزی قوربانى نه دیر جانیمی تقدیم ائدیره م

دونیا بیر دالغالی دریا کیمی، سن بیر گمی سن،
اؤز بالان تک بۆتون اؤیره نجی لرین همدمی سن،
بیر طبیب تک یارالی سینهلرین مرهمی سن،

سنی ذهنیمده یئنه اوج دا ترسیم ائدیره م
قوزی قوربانى نه دیر جانیمی تقدیم ائدیره م

بیر اوشاق تک گل اوغوندور بیزی سن چال لالایی
سؤرتولوب میس کاساتک جاندا گئدیپ دیر قالایی
آرزو سؤن سوزدی گئجه ظلومت اولوب یؤل دؤلایی

«انباز» ام باغریمی جانانیمدا تسلیم ائدیره م
قوزی قوربانى نه دیر جانیمی تقدیم ائدیره م

فئانه لیللا

بوخاغان مست اولارکن دؤیمادیم اؤل جام و مینان،
دوبار ماهی مگر بیر جؤزعه شیرین آب دریان؟
یادیمدان هئچ چئخارمی؟ سن کناریمدا اؤلان چاغلار،
اؤدم لر کی آلا گؤز لر دا شئردی ناز و اغوان.
لیباسین تیرمه، آغزین قۇنچا، رویین ماه و دیل شیرین،

نهلر چكدى باشيم بيلمم سيه زولف چليپادن؟
 اگر سؤز آچمئرام، عفو ائت منى اسرار حؤسنوندىن،
 كى محراب عبادت اؤد توتار اؤل طور سيناندىن،
 وصالين دن آلا ر معنا غزل اؤج لطافتده،
 اؤدم كى ياد ائده ر مجنون كي مى فتانه ليلادن،
 منيم درديم گر عماندى طبييبم سن سن اى ديلبر.
 اولوم دن يو خدور هئچ قورخوم جوازين وار مسيحادن،
 حرام اولسون سنى ياد ائتمه ميش بير باده قالديرسام،
 اوزول سؤن اللريم ميخانه دن گؤلگون مينادن،
 دئمه واعظ جهنم واردى، قورخودما سن «انبا ز»ى،
 مگر اؤد عاشيقه نئيلر؟ گنجيب دونيا و عقبى دن.

جنگالی تجنیس

كؤنول بير قوش اولوب يار باغين گزير
 اونون ميلى المادادى ناردادى
 من عاشئغام نار دادى
 ألما دادى نار دادى
 هر ميوه نين طامى وار
 ان گؤزه لى نار دادى
 اسكندر تك پهليوان لار كؤچدولر
 سولئيمان تك حؤكمرانلار نار دادى¹؟
 * * *

¹ - ناردادى = زيردهدى؟ (هاردادى؟)

باغبان قویماز بولبول حاققین گؤل دانا
 دانان گؤلی چکیب باغلار گؤلدانا
 من عاشتغام گؤل دانا
 سئوگیلیم سن گؤل دانا
 آتا باشدا تاج اولسا
 باخچالاردا گؤلدو آنا
 آتا ایله آنا حاققین دانانین
 قیسمتی دیر جهنمده نار دادی.

زیروه لر هئچ اریمز قار قالار
 «انباز» یاغار قار اؤستوندن قار قالار
 من عاشتغام قار قالار
 یاغیش گندهر قار قالار
 زیر زیبیلی دونیادان
 دویماز آلا قارقالار
 حئکمتی وار ایلاهئینین حیات دا
 بیر زیبیل دادیر بیر نار — دادی!

انلچی

یازدان بیر آی گئدیر،
 نه میش لیک بیر گون.
 بیر جوت گوزهل ککلیک،
 گزیر چمن ده.
 قوخویوب هر یاندا،

گول لر چیچک لر،
 لاله لر سونبول لر،
 تر پیچنک لر،
 قانات آچئیب گولدن گوله قونورلار،
 شوقدان هوسدن،
 آغ کپه نکلر،
 * * *

اوقدەر گوزهلدی گول لر چیچک لر،
 چاغئرئر سیر اوچون،
 هر بیر انسانی،
 ال آتیب دریره م،
 تر بنوشه نی،
 قوخویوب قویورام،
 گوزله ریم اوسته،
 اوتان جاق بیر قئز تک،
 رنگی آلیئنیئر،
 حیادان،
 اوزونده شئح مونجوق لاری،
 ته ریئرینه،
 لعل و گوهر آخندیر،
 هوس دن گوزله ریم،
 دولوب دایانیر،
 گوز یاشیئم یاغیش تک،
 آخیر اوزومه،

بوخاغا یئتمه میش،
 گوزله ریم یاشی،
 قارئشیر ته رینه، تهر بنوشه نین،
 گوزله ری گوتور مور قارا بولوتون،
 دامجی دامجی توکور،
 گویدن یاغئشی،
 یوخاری باخاندا،
 بیر قطره یاغئیش،
 قاریشئر ته رینه تهر بنوشه نین،
 بئله بیر زاماندا،
 بله بیر گونده،
 اوره گی عشق دن داشان بیر شاعیر،
 اوره ک دن سئودیکی،
 نازلی بیر قترا،
 آغ بیر گوپه ر چینی،
 ائلچی گونده ریر!

انصار قاراداغلی

قوربان انصاری، کلیرین «اوزو» کندینده، گونش ایلی 1343 ده ایشیق دونیایه
 گوز آچدی. قوربان، 1364 – جی ایلده، شعر پری سینه وورولدی و دویغولو و دنیا
 گوروشلو شاعرلردن اولدی. انصاری، شعرده «انصار» تخلصی ایشله دیب، اوز شعرلرین،
 بیر پروسس و حادثه اوزره یازدی.

من گولمه دیم

گولودو دریالار قیزی آخشام باشی، من گولمه‌دیم
 آی منی دیندیردی هر آددیم باشی، من گولمه‌دیم!
 عومرومون هر لحظه‌سین رسم ائتدی رنگین بیر قلم
 گولودو هر بیر نقشیمه جان نقاشی، من گولمه‌دیم!
 من، سحرسیزده سلام ائتدیم سحر سردارینا
 قالدخدی اول دهم روزگارین قارقیشی، من گولمه‌دیم.
 صوبحومو سالدی نظرلردن قارائلیق جبهه‌سی
 من کیشی، دشمن‌ده، بیر آیغیر داشی، من گولمه‌دیم!
 بیر اولو الله بو بحرین کشتی سینده ناخدا!!!
 گول دئدی هر دمده چرخین گر دیشی، من گولمه‌دیم.
 هم خزان، هم یازگون او تچه‌ک . . . یازدیالار افلاکده
 بو ساحاتدان یوخدور عومرون دای قیشی، من گولمه‌دیم.
 خلقت آخیر اوژ ایلف – باسیلا وئردی درسیمی
 یوخ – یوخ اوستادیم یئنه اولدو ناشی، من گولمه‌دیم.

فله‌یین کج مداری

یولونا گۆز تیکیره‌م قورخولو هجران گۆرورم
 نفه‌سین جاری اولان چؤل دؤلی جیران گۆرورم
 گئتدین آخیر، او بالار آی سارا! سن سیز قالدی
 هله‌ده چای پارادا مین ده‌لی چوپان گۆرورم
 سارائین تئل دارا‌غی، هانسی ساچی شان‌ه‌ل‌ه‌بیر?
 او تئلی، زولفو، ساچی خیلی پریشان گۆرورم
 کۆرپوسیندی، دئنه قورسون قارا هجران کومه‌سین
 قاریشیب سئل سئل، ساحیل لری طوفان گۆرورم

باختی یاتمیشدی ازهلدن، قاراداغ دلبری نین
 خان چوبان! آرپاچایین هر یانا وریان گۆرورم
 هانسی رسام چیکیدی، فلهیین کج مدارین؟
 دؤلانا چرخى اگر، هرهنه یی پایان گۆرورم
 سیزلاییر دان قیزی قصرینده قارانلیق گنجهنین
 نه یه من، هر نه کنچیر دهرده آسان گۆرورم
 دای غزل دفتری ده، عاشقه سیر ساخلاماییر
 کۆنلومون سیر سۆزون هر ساحهده عوریان گۆرورم
 سۆزومو گۆیده قانادلار سالان ایزلرده یازین
 هئچ کیتاب اتمبهجک، رازیمی پونهان گۆرورم

بیهنمیر! . . .

بیزیم یئرده خان لار - بی لر یاشاردی
 قاراداغی ایندی چوبان بهیهنمیر! . . .
 ایلاهی دن قهر ائیلهین داغ لاری
 روزگار قلبی، قوجا زامان بهیهنمیر.
 * * *

گوندوزوموز گنجهلره باج وئیریر
 سلطانیمیز گدالره تاج وئیریر
 ائل قاریسی یاد گلینه ساج وئیریر
 کند گۆزه لین هئچ بیر جاوان بهیهنمیر.
 * * *

باهاریمیز اؤز عشقیندن آرالی
 پاییزیمیز فلک لردن یارالی

تتیز اوولانیر طبیعتین مارالی
داغیمیزی داها جئیران به یه نمیر.
* * *

آمان آلاسه اودوموزو اوجاقدان
سن آلدین، سن، نوروموزو چیراقدان
یاخینیمیز بیزه باخیر اوزاقدان
دؤست باغچاسین تانیس باغبان به یه نمیر.
* * *

صداقت کی، داشا چیخیب شهرده
آما هله گوزه ده بیر بو یئرده
صحبتینه ساز باغلابیب هجرده
مرد آنانی نامرد اوغلان به یه نمیر!

سئحر آما

سن ده من اؤزومو غریب گؤرورم
سئحر آما سن آلاسه زامانی قایتار! ..
ایتیب روزگار لاردا آغیر بیر سورو
ایتنه سورونویوخ، چوبانی قایتار
سئحر آما سن آلاسه، زامانی قایتار
* * *

بویوللار عشقیمی آتا میندیریر
چؤللر دوغمام دئییه منی دیندیریر
دوشور خاطره لر یادیمایا بیر - بیر!

عؤمرومو وئرمیشدیم سنه یادگار
سئحر آما سن آلاسه زامانی قایتار

* * *

سنین هر شاد نغمهن، هر شاد ترانهن
بیرگون غملى اولور، اوجا داغ! ندن؟
قلبیمده آغری وار وطن، آی وطن

مندن آلدیغین او درمانی قایتار
سئحر اما سن آلاسه زامانی قایتار

* * *

بیرگون اوشاغیدیم، دور یئری، دئدین
یاشیل دی حیاتین گووهری، دئدین! . . .
آچدین قول لارووو، گل پری، دئدین

آما هئچ دئمهدین حسرت وار، درد وار
سئحر آما سن آلاسه زامانی قایتار

* * *

هر کسین سنده بیر سؤز دفتری وار
قیزلیق شالین بوردا ایتیریپ باهار
سن دئییهن قوجالدی بیزیم بابالار

آی داغ! او مقدس دؤورانی قایتار
سئحر آما – سئحر آما! زامانی قایتار

* * *

سئحر اما گون گنچدی، زامانسیزلادیم
اوجا بیر داغیدیم، دومانسیزلادیم
یازیم قیشا دؤندو، یامان، سبزلادیم

یووادا اوولاندی عؤمرومون قوشو
آغریتدی باغیریمی فلهیین داشی.

بهاریندان گیزلی، بیر قیش قار آلیر
 ذیروهنده، بیر جئیران نه نه سیز مه لیر
 گه دیه دن گه دی یه بیر سس یوکسه لیر:
 «یوردان بیر آتلی گئچدی
 آتین اویناندی گئچدی
 یئل کیمی قانات چالدی
 گون کیمی باتدی گئچدی

او گئجه ن آتلی یا منیم سوزوم وار
 سئحر آما سن آلا ه زمان ی قایتار

سئل او غلو

لطف الله اوغلو، علی فرضی زاده «سئل اوغلو» 1344 – نجی گونش ایلینده آراز
 چاینین ساحلینده یئرله شن «جعفر قولو اوشاغی» کندینده دونیا یا گوژ آچیب. شاعیر
 «سئل اوغلو» سونرالار «تهرانا» کوچوب و اورادا یئر سالیبدیر. شاعیرین بیرینجی شعر
 توپلوسو، «ائلچی» آدیله 1382 – نجی ایله و ایکینجی کیتابی «آیدین، آیگون»
 عنوانیه، عاشیق ادبیاتیندا اولان شعر قالیلری اساسیندا 1386 – نجی ایله یاییلیدیر.
 «سئل اوغلو» عاشیق شعرین قالیلرینده شعر یازیر. او جمله دن: گرایلی، قوشما،
 دیوانی، موخمس، تجنیس و ...

ائلچی

ایسته بیر سن آنام اوژو
 ائلچیلی یه سیزه گل سین
 آنان ایله دانیشما قا
 آماق اوچون سیزه گل سین.

* * *

آنام بیلیر قلبیمیزی
 اوردا آپسین دردیمیزی:
 «ایستیر اوغلو سیزین قیزی
 گلین اولسون بیزه گلین»
 * * *

دالدا سؤزلر چیخسین اوزه
 سؤز یاییلسین کندیمیزه
 گل – گئد اولسون بیزدن سیزه
 بلکه یارام اوزه گلین
 * * *

آداخلاناق گورسون هامی
 ایستیلهدک سویوق دامی
 ایچمک ایچون دولوجامی
 یارین گزه – گزه گلین
 * * *

داریخا ندا، دار حیاتدا
 یار گل اوتور باغ – باغاتدا
 هر ده یقه ده، هر ساعاتدا
 گوژوم قوربان گوژه گلین
 * * *

«سئل اوغلو!» اولمامیش خسته
 گئت یاریندان وعده ایسته
 سن گئت، اوتور بولاق اوسته

یارین الده کوزه گلسین

اؤزوده خسته

دونیانی دؤرد اللی توتاندان آمان
اؤ زوده خسته دیر، گؤزوده خسته
پول اوسته غیرتین ساتاندان آمان
گؤزوده خسته دیر، اؤزوده خسته!
* * *

«قارون» جا دوولتی اولسادا اگر
گؤزو ییغیشارمی اللردن مگر؟
دوخسان دا یاشاسا ایسته بیر دیگر
یوزوده یاشاسا، یوزوده خسته!
* * *

یاخشینی یامانی آراماز جوشار
دئیرلر خشیل تک آمانسیز داشار
نه قدر دانیشا ترسه دانیشار
اؤزوده خسته دیر، سؤزوده خسته!
* * *

خاطیرین حورمتین قدداری اولار
کیمسه یه یتترسه آرخادان چالار
توپوردرد اوزونه بیر قیران آلا
قولودا خسته دیر، دیزی ده خسته!
* * *

«سئل اوغلو»! نه دئییب، نه دانیشیرسان؟

نه دؤیوب باشووا، نه آلیشیرسان؟
 نه دوشمان اولورسان، نه باریشیرسان
 باریشما! ائيله ير بیزی ده خسته.

گۆزه ده

(جیغالی تنجیس)

ایلک گۆروشه گوروشنده جانانلا
 مایل اولدوم کامان قاشا، گۆزه ده

عاشیق ماییل گۆزه ده

قوربان کسیم گۆزه ده

بئل بوکولدو نه یامان

تور چکیلدی گۆزه ده

بو هجرانلی دردی چکن جان آغلار

بیخدی منی پیاله تک گۆز، اده.

یالواردیم کی، قال دولاناق داغدا بیز

گل ایلیه ک آرامیزی داغدا بیز

عاشیق یانددیق داغدا بیز

آراندا بیز، داغدا بیز

بئینیم ایله برابر

دای اولموشوق داغدا بیز

یار گلمدی توکلر اومو داغدا بیز

اغیار یله گزدی داغدا گۆزه ده.

«سئل اوغلو» یام یارلاکسدیم سۆزومو
 یاریاریندان قرار اولدو سۆز اومو
 عاشیق ائشیت سۆزومو
 سوزون بودوز سۆزومو
 ترسا قیزی ترسینه
 ترسه قاندى سۆزومو
 داغدا اریر چکسه منیم سوزومو
 ترسه اويدوم اشارهیه، گۆزهده.

گول آكهك

آگولوم، آبولبولوم!
 گل چيخاق ايوانا بيز
 درديميزی چاتديراق
 هارداسا ديوانا بيز!
 * * *

اغيارا اودتيخماغا،
 دردی، غمی ييخماغا،
 واختی گليب چيخماغا،
 عرصه دؤورانا بيز.
 * * *

حاققimizی آنديراق،
 قانمايانی قانديراق،
 قانماسا اودلانديراق،

آیمه یک حیوانا بیز.

بیلدیره ک یاتمیشلارا،

عار – ناموس آتمیشلارا،

اؤلوری باتمیشلارا،

اؤلوری ویرانا بیز.

چن بوروین داغ گندهک،

ایشده اوزو آغ گندهک،

امین – آمانلیق ائدهک،

داغلاری جیرانا بیز.

گل بو ایشه آنداچک،

شاهید اولسون گول چیچک،

«سئل اوغلو!» گل گول آک،

اؤلکه‌میز ایرانا بیز.

عندلیب اهری

سختوت عزتی، شعرده «عندهلب» تخلص ائدیر. 1345 – نجی گونش ایلی،

قاراداغین «هینی آباد» کندینده آنادان اولدی. ایلك شعرینی، مدرسه‌ده 1362 – نجی

ایله، اوشاقلارین قاباغیندا اوخودی. و مدرسه‌نین مودوروندن، جایزه آلدی. 1364 –

نجی ایلدن «آذربایجان ناغیل لارین» توپلاماغا باشلایب و «نغمه‌لی داستان لار» و

«محبت داستانلاری» کتابلارینی چاپا وئردی. «عاشیق‌لاردان ایشیق‌لار»، «یاخشی کی سن وار سان آی صدفلی ساز»، «غمکئشین دیوانی» عنده‌لییین سونکی اثرلری دیلر. عنده‌لیب، مختلف قالیبلرده شعر یازیر و گازه تکرده یاییر. اونون شعرلری، آخیجی و ده‌رین مضمونلو اولورلار.

گل آپار منی

بیر گون منه بئله بیر مئساج گلدی:

«بیر گون گلجیم سوراغینا الیندن توتوب سنی آپاراجییم بیر یئره کی هئج کسین الی بیزه چاتماسین»

امضاء: سنه قوربان، عزراییل

«یالانلار بؤهتانلار دونیاسیندیام»

گل بئله دونیادان، گل آپار منی

بیر اؤزگه دونیاین سئوداسیندیام

بو قال و غوغادان گل آپار منی

گل بئله دونیادان، گل آپار منی

سئومک یالان اولوب، سئوگی اویونجاق

«شنلیک ذرره - ذرره غم قوجاق - قوجاق»¹

گل وئرك ال - اله قوشولاق، قاجاق

بو غملى غولیدان گل آپار منی

گل بئله دونیادان، گل آپار منی

¹ - بو مصراع اوستاداشیق میکایل آز افلی داندیر.

قیزیلی - گوموشو داش - قاشی یالان
 گولوب اویناماغی، گۆز یاشی یالان
 دوستو محبتی، یولداشی یالان
 یالان تمنادان گل آپار منی
 گل بئله دونیادان، گل آپار منی
 * * *

محبتی یالان، عشقی کیندی بو
 قیبله سی بیلینمز، ایمان، دین دی بو
 بهره سی هئج اولان بیر اکیندی بو
 سونسوز ماجرادان گل آپار منی
 گل بئله دونیادان، گل آپار منی
 * * *

گل کی، گلیشینی گۆزلئییر گۆزوم
 سنی گۆزلمکدی گنجه گوندوزوم
 یامان یاد اولموشام اؤزومه - اؤزوم
 قورتار بو جزادان گل آپار منی
 گل بئله دونیادان، گل آپار منی

میزه باخ میزه

دیشدی معناسین عشق و محبت
 دوشدو اعتباردان سۆزه باخ، سۆزه
 یالانی باشاران باشا چکیلدی
 قالدی آیقلاردا دوزه باخ، دوزه.
 * * *

کیمی خیانتته صداقت دئدی
 کیمیسی نیفرته محببت دئدی
 کیمی سئوینج آلدی، کیمی غم یئدی
 زامانین چالدیغی سازا باخ، سازا.
 * * *

یاخشى یامان بیر – بیريله دئیشیر
 عؤمور گئدیر انسانایلا دؤیوشور
 آی عندلب مقاملاردا دئیشیر
 الدن اله کئچن میزه باخ، میزه.

یاز یقلار بیزه

بیر واخت سنینه من باخ بو مکاندا
 ابدی آیریلیب، وداعلاشمیشیق
 ایندی او زاماندا چوخ ایلر کئچیر
 دره لر کئچمیشیق، داغلار آشمیشیق.
 * * *

آیریلدیق دئیرم، نه دئیم گولوم
 بوتون فیکیرلریم سنینه قالدی
 آیریلدیق آرانى آلدی دومان، چن
 کیملر روحو موزو آیرا بیلدی.
 * * *

زامان کؤهلنینه چاپدی دؤرد نالا
 آیلاری، ایللیرى توتا بیلمدیم

زامانسیز، مکانسیز بیر دونیا گزدیم
نتیله ییم آرزوما چاتا بیلمدیم.

آرزو:

انسانلاری یاشادان بیر حسّ
انسانی یاشادان، اؤلدورنده او
آرزو:
بو گوندن صاباحا الین آچان یول
گۆزلری آغلادان، گولدورنده او
* * *

من قالدیم، بو یترده ابدی قالدیم
سنی آیین یازین سالدی دیدرگین
سن گتتدین، من قالدیم بیرده او یئرلر
آیریلیق مکانین گۆرورم هر گون.
* * *

سن باخان پنجره کور اولوب ایندی
سن دوران قاپیدا غم دایانیبدی
تینده کی، چشمه نین قورویوب سویو
کوچه ده کیم قالیب، کیم دایانیبدی
* * *

کوچه دن داغیلیب یاشیدلاریمیز
کوچه میز نه یامان قوجالیب بوگون
او قیزلار، اوغلانلار هره بیر یتره
دؤورانین ایله گتتدی دیدرگین

* * *

من قالدیم بیر دونیا آجی خاطره
 منیمله قوجالمیش بیر کوچه قالدی
 گونلر اؤتوشدو کجه، آغاردی ساچیم
 قوجالدی منیمله هر شئی قوجالدی

* * *

سنین گنجلییین ذئهنیمده هر گون
 گۆردوگوم آنلار تک گنج یاشاییردی
 منیم خیالیمدا سن همان کی قیز
 همان رنگ رخسار دینج یاشاییردی

* * *

بیر وئدیو کاستتده سنی گۆرنده
 تانییا بیلمدیم منی باغیشلا
 باغیشلا دئیرم، ذئهنیمی زامان
 کورلادی میلیونلار نقش و ناخیشلا

* * *

گۆردوم کئچیردیگین عذابی، دردی
 اوزونه ایز سالان قیریشلاریندا
 طالعین آجی سی اضطرابلاری
 اوخونور بیر به بیر باخیشلاریندا

* * *

یامان قوجالیسان آکۆوره ک مارال
 سنهده منهده یازیقلار اولدو
 ایللر ایز قویدوغو اوزونو گۆردوم

خیالیم قوردوغو دنیا پوزولدو

بیلن اولماییب هله

بو قاپیدان گئدن چوخ،

گلن اولماییب هله.

گئذنلر آغلار گئذیر،

گولن اولماییب هله.

تاپیلان یوخ ایتن چوخ،

قورتاران یوخ باتان چوخ،

بو بازاردا ساتان چوخ،

آلان اولماییب هله.

سحرین یئلی اسیر،

گون گئتمگه ته له سیر،

بو دنیا بیر باغلی سیر،

بیلن اولماییب هله.

گئچدیم غملر آداسین،

گۆردوم شنلیگین یاسین،

توزلو کۆنلومون پاسین،

سیلن اولماییب هله.

آشیق چالیر جنگینی،

کرمی، شنشنگینی،

كۆنلومون آهنگینی،
چالان اولمايیب هله.
* * *

تیر تیکان باسیب چۆلو،
ایتیب حیاتین یولو،
دیریدن چوخدور اۆلو،
اولن اولمايیب هله.

انوجیک

اوچورتدوم اوغلومون قوردوغو ائوی
کدرلنیب یامان ناراحات اولدو
بس نییه اوچورتدون دئییب آغلادی
کدهرلی یاشیلا گوزلری دولدو.
* * *

یئنی دن قوراراق دئدیم آی بالا
گور نه چتین ایشدی بیر ائوی بیخماق
ائوجیک اوچوشونا دوزه بیلمیر سن
حیات اوچوشونا کیم دوزر آنجاق.
* * *

سعادت سارایی دیله هر کسه
سینده خوش گونون بو قورو مدادی
تالانتی سئوهنین کونلو تالاندی
کیم دئییر سعادت اوچورو مدادی.
* * *

یاز گلیر داغ دره بزہ نیر گولہ
 آچاغا – اوجایا بیر گلیر خزان
 انسانلار گولرسہ سنده گولرسن
 آغلاسا بونو بیل آغلیاجاقسان.

نہ دئییم

اسیب کۆنوللرہ آجی یئل کیمی
 محبتی دوندور انا نہ دئییم
 ایستی نہ دیر، سویوق نہ دیر آنمایب
 کۆنلوموز و سیندیر انا نہ دئییم.
 * * *

عۆمور گئدیر آددیم، آددیم گون ایله
 دیل یاراسی درمان اولماز مین ایله
 نیفرت ایله، غضب ایله، کین ایله
 عشق اوجاغین سؤندورہ نہ نہ دئییم.
 * * *

شیرین – شیرین سؤدالاری قاندیریب
 گولہ – گولہ محبتی آندیریب
 عشق اودویلا عندیلیی یاندیریب
 سرین – سرین گئن دورانا نہ دئییم.

سیل گۆروم

گۆردن آخان یاشی سیلمک آساندی
 اورکلردن آخان یاشی سیل گۆروم
 گل ها گلده هامی گلر عزیزیم

هونرین وار گئدها گئتده گل گؤروم.

سئوگی باغچاسینا گیرمک ایسته سن
 گؤز للیکدن سرگی سرمک ایسته سن
 بو دونیانی گؤزل گؤرمک ایسته سن
 ازل باشدان اؤزون گؤزل اول گؤروم.
 * * *

قویما دوشمن وطن اوسته ال آپسین
 ائله دانیش آنا دلیلم دیل آپسین
 آرزولارین چیچک آپسین، گل آپسین
 «لاله گؤروم، سونبول گؤروم، گل گؤروم.
 * * *

قوی قیزیسیم اوجاغیندا ای وطن
 یئر ویر منه بوجاغیندا ای وطن
 داغلارینین قوجاغیندا ای وطن
 اوبا گؤروم، اویماق گؤروم، ائل گؤروم.
 * * *

یئرسیز یئرله اؤز - اؤزونو اؤین دوست
 من - من دئییب سینه - سینه دؤین دوست
 عندلییه عئیلی سن دئین دوست
 دوز اوغلانسان اؤز عئیینی بیل گؤروم.

دوینیا

یئمیشم یئتیشیم سونرا در منی

آماندی درمه سن کال منی دنیا
 نه اعتبار سنین بیرجه آئینا
 فیرصت وئر قورتاریم کلمه نی دنیا.
 * * *

چیغیران هرایام، هایام، فریادام
 دوندوران داغ بوزو، یاندیران اودام
 سنینله اؤزگییم، سنینله یادام
 سیلسن دقتیرندن سیل منی دنیا.
 * * *

عندلیب اللی ایدیم یوزه چاتمادیم
 دره دن، تپه دن، دوزه چاتمادیم
 قویدوغون ایره ده، ایزه چاتمادیم
 یوردو چاشباش ووران یول منی دنیا.

اقبالی

دوکتور ابراهیم اقبالی، 1345 - نجی گونش ایلی، قره داغین «ورزیقان»
 محالینین «دیزه ج صفرعلی» کندینده آنادان اولوب. ایک تحصیلاتین همان دوغما
 کندینده، تکمیلی تحصیلاتینی دا «تبریز» ده باشا وئر یب. سونرا «تبریز»
 اونیورسیتیه سینده ادبیات فارسی رشته سینده، ليسانس و فوق ليسانسین آلیب، 1378 -
 نجی ایلده «تهران» اونیورسیتیه سینده، دوکتورلیق مدرکین آماقا نائیل اولوب. ایندی
 ایسه، «تبریز» اونیورسیتیه سینده، هیئت علمی عضوودی.

اقبالی، ایلك شعرلرینده «صامت» و سونرالار «اقبالی» تخلصوندن فایدا لانیب.

روزگار الینده

قالدی یاخامیز خمار الینده،
 حال کی دولوجام یار الینده،
 گئتدی اوزو مست جام نخوت،
 عشاقی قویوب خمار الینده،
 سندن سورا عشقی نئیلیهره من،
 گئدسن بونودا آپار الینده،
 قلبیم له سنی خاطر لایاردیم،
 صیادی گوروب شیکار الینده،
 عقشینده ثباته باخ کی یازدین،
 اشعاریمی یادگار الینده،
 سال بیر یادیوا اوتور موشویدون،
 اوتلاقدا اوگون سه تار الینده،
 یئل گول سه پهرک نه اوینا بیردی،
 عشرت الی آبشار الینده،
 زولفون یوزووه دوشوب گوروندی،
 آی عقرب نابکار الینده،
 بیلدیم کی قاباق دا ایریلیق وار،
 هجران می ای روزگار الینده،
 غم قفلی اور کده نئیله بییم کی،
 شادلیق آچاری نیگار الینده،
 آهوی ختن کیمی سمندین،
 اویناتدی مارال تاتار الینده،
 کونلوم دئدی «گئتمه» نی منه یوخ،
 سویله اوناکی ماهار الینده،

چوخ دوسلاری برکه قویماق اولماز،
 قالمیش هامی روزگار اینده،
 خورشید حقیقته یول آختار،
 قالما بو قَدَر غبار اینده،
 مظلوملارا یاردیم ائت «علی» تک،
 قدرت هاراجان کی وار اینده،
 بیر گون یئتتیریک وصاله بیزده،
 گر اولمه سک انتظار اینده،
 «اقبالی» نی اولدورور سن اولدور،
 یاساخلاکی اختیار اینده،

سن سیز

یوخدور بو گلستان دا طراوت گوله سن سیز
 نغمه قاپی سی باغلی قالار بولبوله سن سیز
 قلبیم داریخار اولماسا گر عکس جمالین
 بوتوزلی سینیق اینانی کیمدیر سیله سن سیز
 افسانه اولوب مهر و وفا گتدی سن ایله
 سئوگی دیلی نی کیمدی عزیزیم بیله سن سیز
 باخ بیر اوبوغولموش یئله گورکی اودامن تک
 تورپاغ الهیب باشینا دوشموش چوله سن سیز
 آی قاره وروک بیرده دولاش بوینوما آخیر
 من میل ائیلهمه زیدیم دولاشام سونبوله سن سیز
 آی صبح گوتور بوقارا روبندی اوزوندن
 ممکن ده ئیل اولدوز یاشینی گوی سیله سن سیز
 قلبیمدن اوچوب دور داها شادلیق قوشونئیلیم

او نازلی سونا گلمیه جکدیر گوله سن سیز
 اشک ایله گوزوم صفحه رخساریمه یازدی
 کور اولسون او عاشیق گوزوکی بیر گوله سن سیز
 «صامت» ائله دی کونلوم آدین دینمه یه اما
 رسوا ائله دی عشقی گتیردی دیله سن سیز.

مناجات

ای شمع روینی ائله یین رهنما منه
 مشکات غیبیدن کرم ائیله ضیا منه
 ظلمت سرای فیکریمه سال نور وحدتین
 ائیله طریق عشقده کشف غطا منه
 غفلت توزی دو توبدی کونول آیناسین هانی
 خاکستر غمین کی وئره انجلا منه
 هاجر کیمی عطشده یانیب سسله رم سنی
 زمزم ندیر بوچولده کی وئرسین صفا منه
 باران رحمتیندی ولا اهلینه بلا
 یوخدور غمین نه قدر یاغیر سا بلا منه
 نی ده ک سیز یلدارام گئجه گوندوز بوشو قیله
 تابیر گئجه اوزون دیه سن بینوا منه
 قید وفا ایلن منی اغیاریدن آبیر
 آنجاق بو قدر سویله مه سینلر رها منه
 سال دنیانین اوزونده کی بومکر پرده سین
 ائیله کریه منظرینی برملا منه
 باران فتنه سیل بلادن قوتارماقیم

یوخدور مگر نصیب اولا کوی رضا منہ
«اقبالیا» کونول قوشی افلاکی سیر اندیر
گویا قاناد وئریدی صفادن دعا منہ.

آنا

اولوکی هوش آپارایبرده قوجاغیندا آنا؟
منی کی سیخدی فلک اوزگه بوجاغیندا آنا!
بیر یهودی ائوینین توزدا ایتن قرآنیام
اوخو عشق آیه سی نی بارلی دوداغیندا آنا
اوره گیم قیزمادی ذره بوسویوق قانلی لارا
ایستی لیک قالدی سنین هیسلی اوجاغیندا آنا
دوندوراردی منی قارلار قاری سی گوردو مگر
بیر امید شعله سی نی لاله یاناغیندا آنا
منی دئولردن آلیب بیرده پری لرله یاتیرد
شیرین افسانه لرین سحرلی باغیندا آنا
او ایشیق یوخ نقدر شهری چراغان آنده لر
گورموشم طور اودونو لامپا چراغیندا آنا
اوره گیم بیر تیکه دی کندی سنی گورمک ایچون
چیرپیناندا شافاغین سئوگی بولاغیندا آنا
قاریشیدیر او حزین ماهنی لارین ات قانیما
نی قالان تک قوزونون کورپه قولاغیندا آنا
طبعیم عیسی کیمی دیلنمه یه ائیلیردی هوس
دیزچو کوردون کی اولوتانری قاباغیندا آنا
عشقی «اقبالیا» ایچیپ ساخسی سهنگینده اودور

کی ملک لڑ سوا پچر پاسلی چاناغیندا آنا
بیلیمیرم نئیلیہم آخیر نئجہ حاقین بیترہم
اذن وئر تورپاغ اولوم یورغون آیاغیندا آنا!

عومور کروانی

تبدہ یانمیش جسمیمین احوالینا جان آغلا بیر
قانه باتمیش کونلومون سوگیندا جانان آغلا بیر
گور نئجہ فردوس وصلیندن قوولدوم کیم منی
آتش ہجرانیدا گوردیکجہ شیطان آغلا بیر
بللی دیر یوخدور قایتماق کاروان عمرا یچون
باخ جرس فریادہ گلدیکجہ بیابان آغلا بیر
بیرینلمز شہسوارم کی یاتان بایراقیما
مین کرہ تیغیمدن اولموش خستہ دوشمان آغلا بیر
بیلیمیرم گولگون شافاق قوینوندا اولدوز پارلا بیر
یادایانمیش باشیم اوستہ نازلی جانان آغلا بیر
اولموشوق مات قضا بو عرصہ شطرنگیدہ
آت یاتیر قلعه اوچور سرباز اولور خان آغلا بیر
قاچماق اولماز یئل آتیلان قلعهی تقدیردن
مورسان «اقبالیا» بوردا سلیمان آغلا بیر.

غملی باہار

شن لیک ائدیر جہان کی گلیب نوبہاریمیز
مندہ فغان کی بیزلری ترک اتندی یاریمیز
باخ بیر کونول سماسینا ایتمیش غباریدا
گویا کی ہئی وروب آتینا شہسواریمیز

من لاله‌یه نه اوزله باخیم شاد اولوم هله
 ماتملیدیر غمینده دل داغداریمیز
 قوی قان ایلن نیگار اولا عاشیقلرین اوزو
 گوزلرده کی یاشی داها سیلمز نیگاریمیز
 بیر جرعه ایله مست ائله میشدی بیزی ولی
 مین کاسه ایله رفع اولا بیلمز خماریمیز
 سئلر اوزونده دالعالنیر سارائین ساچی
 آنجاق کی نقش اولوبدی سویا روزگاریمیز
 یاز صبحونون قایتما غیناتاب ائدیمیرم
 یلدالره قووشدی اوزون انتظاریمیز
 گولر دوشوبدی هر بیرر بیر رنگه شرمیدن
 سئیرانه چیخماییدی بوایل گلعداریمیز
 «اقبالیا» رودی بهارین خزان اولا
 الدن گئیدی یاز توره دن شهریاریمیز¹.

جلال

جلال محمدی کی شعرده گاهدان دا «گولچین» تخلص ایدیر، 1346 - نجی
 ایله آراز کناریندا اولان «مفروزلو» کندینده بو غربت سرایه گؤز آچدی. بو یا - باشا
 چاتدیقجا، شاعرلر کروانینا قوشولدو. دهرین مطالعه یه گیریشدی، آخیجی شعرلر و
 دؤلغون مضمونلار یاراتدی.

¹ - استاد شهریارین ماتمینده یازیلیب.

جلال ایندییه ده ک، اون ایکی جیلد کیتاب چاپدان بوراخیب، و «آدین چیچکله نیر .
 .» آدیندا بیر شعر توپلوسى دا واردی. جلال کلاسیک فورمادا و سربست (آزاد) شعر
 یازماقدا، اوز مهارتین گوستریب و درین معنالار نمایش اتتدیریر.

سۆزلر آلیشسین

هاچان بو آیریلیق چاتاچاق باشا
 عۆمور ده نيز سه ده قور خورام داشا
 یاشا، هله چیرپین، اوره گیم یاشا
 اوره کله، اویانسین، گۆزلر آلیشسین!
 * * *

آرزیلار قایناسین، گۆزلردن آخسین
 اومود یاغیشلا سین، باخیشلار شاخسین
 گوز گولر اوز – اوزه دایانسین، باخسین
 دوداقلار تیتره سین، سۆزلر آلیشسین!
 * * *

سویوق دامارلاردا، قایناسین قانلار
 ایتسین بیر – بیرینده ایشیق لی جانلار
 گونشدن گئیسین لر کۆینک انسانلار
 کۆهنه اوجاقلاردا کۆزلر آلیشسین

سنده بیلمه دین

سوسوزدان آلیشدی یاشیل آغاچلار
 بولاغلا ر بیلمه دی، سنده بیلمه دین
 کۆچدو یوردوموزدان سس سیزجه باهار
 بوداغلار بیلمه دی، سنده بیلمه دین!
 * * *

سنین باخیشیندا اوره کله یاندی
 خیال پرده سینده دیله کله یاندی
 آهیمین اودوندان فلکله یاندی
 اوجاغلار بیلمه دی، سنده بیلمه دین!
 * * *

سیزلادیم نی کیمی یاندی بوغازیم
 اریدی گۆزلریم، آخدی آرازیم
 داها من نه دئییم، داها نه یازیم
 قولاغلار بیلمه دی، سنده بیلمه دین!
 * * *

آجاغلار قورودو، دریا باخا - باخ
 قارا باغ یارالی! هایا باخا - باخ
 قولاغلار ائشیمیر! دنیا باخا - باخ
 دوداغلار بیلمه دی، سنده بیلمه دین!

یالقیز سسلر

هر ائلین آغیسی، مرثیه سی وار
 منده اؤز ائلیمین مرثیه سی یم
 داغلی سینهلرده اودا بورونموش
 قانلی بو غازلارین یانیق سسی یم.
 * * *

ائلیم آجاغلاردی، ائلیم ائولردی
 آجاغلار کسلیبر، ائولر یئخیلیبر
 هریانا های دوشور: «دئولر گلدیبر!»

جانلار بوغازلارا یئتیر، سیخیلیر.

یارالی دیله بییم، یارالی ائلیم

ایندی قان ایچینده ال — آیاق چالیر

بو دیری دونیانین گۆزلی اؤلوب

گۆرمورلر یوردوموز نه گونه قالیر؟

قولالار ائشیتیمیر یالقیز سس لری

من بو یارالاری نه یه باغیریم؟

دوشمان کی دوشماندی، دوستلاردا دینمیر

منیم کیمسه م یوخدو، کیمی چاغیریم؟ . . .

گۆیرچین

آه اوره گیم!

نه دی بئله چیرپینیرسان؟

نه دی بئله،

گولله دیمیش گۆیرچین تک

دؤیونورسن؟

نه دی بئله

دامجی — دامجی تۆکولورسن گۆزلریمدن؟

نه دی بئله اریبیرسن؟

الوو — الوو داغیلیرسان سؤزلریمدن . . .

آه اوره گیم!

آه گۆیرچین!

بلکه یئنه وورولوبسان

بلکه یئنه . . .

ایشیق بایرامی

من گونش یوردوندا آنادان اولدوم

گونشله بویودوم، بوی - باشا چاتدیم

گونشله سحرکن یوخودان دوردوم

گنجه لر گونشله قول - بویون یاتدیم

آه . . . سیزه نه دئییم؟ گاهدان دئییرم

گونشله ایکیمیز ائکیز قارداشیق

ایشیق بایرامیدیر، ایشیق گونودور

قارداش ساغلیغینا، چال سازین عاشیق!

آیدینلاشمیشیق . . .

بیز نه مجنونوق کی چکسین چؤلره لیلا بیزی

بیز نه فرهادیق کی شیرین لر، ائده روسوا بیزی.

هر ایکی عالمدن آزاد اولموشوق عشقیله بیز

ایسته بیر زنجیره چکسین شاهد دنیا بیزی.

هر بوروقدا یاتسامین اصلان، بویولدان دؤنمه ریک

ساحیله اوز قویماریق، بوغسا اگر دریا بیزی.

عشقیله آچدیق قاناد بو دار قفسدن اوچماغا

گوئلره ساری چکیر بو عشق، بو سئودا بیزی.

بیز گونشله قول - بویون اولماقلا آیدینلاشمیشیق

آختاریر آیلا بیزی، چایلار بیزی، آینا بیزی.

بیز نه فرهادیق کی داغلار سینه سینده جان وئرك
 بیز نه مجنونوق کی سر گردان ائده صحرا بیزی.
 حضرت میثم کیمی شوریده عاشق لر ده نیک
 یاندیریر عشق جمال حضرت مولا بیزی

آغلچار . . .

دئمه دیوانه یوخدور، زولفونو زنجیر ائدن یوخدور
 جراحت ایسته یین وار، قاشینی شمشیر ائدن یوخدو
 اوره ک بیر پارچا اوددور، چیرپنیر سینه مده حسرتله
 بو ایلر تشنه سین جام می ایله سیر ائدن یوخدور
 کؤنول غم، روزگار غم، هر نه وار غم، غمگساریم غم
 بو غم لردن بیرین دلداریم ائدن یوخدور
 آغلچار هر بیر بی «دار» دیر بو باغدا ای منصور
 تاپیلیر بیر «انالحق» اهلی کی تکفیر ائدن یوخدور!

خسروخان

خسرو سرتیبی که شعرده «خسروخان» و گاهدان دا «ساقی» تخلص ایدیر 1346
 — نجی گونش ایلی، یایدا، «کلئبیر» ماحالینین گوزهل و تاریخی کندی «شوجا آباد —
 شجاع آباد» دا دونیایه گوز آچدی. خسروخان، اتاسی محمدخان و اتاسی ناهیده
 خانیمین تأثیرینده، شعر و موسیقی به علاقه یئتیریب، 15 یاشیندان، شعر یازماغا
 باشلایب. اونون بویوک ایلهام منبعی، آذربایجانین آدلیم شاعیر و عاریفی
 سیدابوالقاسم نباتی اولموش.

خسروخان تاریخ رشته‌سینده اونیورسیتده تحصیلاتینی باشا وئریب. ایندی‌لیک معلم‌لیک وظیفه‌سین داشیییر، تبریزین شعر انجمنیین عضوو و کلیبرین حکیم نباتی انجمنی‌نین باشچیسی‌دیر.

ایستیرم

ایستیرم یئیندن حیات باشلییام،
دوشونمک ایستیرم قانماق ایستیرم،
عشقین حرارتلی سؤنمز اودونا،
آلشماق ایستیرم یانماق ایستیرم.
* * *

ایستیرم دوشونم نیه گلمیشم
نیه یارانمیشام بو خلقتده من
ایستیرم دوشونم گوره‌سه‌ن کی‌مم؟
سری آچیلمايان بو حکمتده من
* * *

ایستیرم حیاتدا کدر اولماسین
عشقین نغمه‌سینی چالسین اوزانیم
ایستیرم دوستلوقون محبتلرین
هارا‌یین ائل لره سالسین اوزانیم.
* * *

ایستیرم الیمه آدقیقیم قلم
حیاتدا حقیقت سوز و نو یازسین
ایستیرم قدرتی قاندیقیم قلم
حیاتدا عدالت سوزونو یازسین.
* * *

ایستیرم گویلوم تُوخ سَفَرمه آچیلی
 نه کی واریم اولا خیریم اولمایا
 ایستیرم مرد اولام بوینو یوکلویوخ
 بیر یالتاق هنریم شعریم اولمایا.
 * * *

ایستیرم هامینی من اوزوم کیمی
 هامییا سعادت هامییا عزت
 ایستیرم هامینی من گوزوم کیمی
 هامییا خوش باخیش همی بصیرت
 * * *

ایستیرم یاشییام هاما آز اولسون
 آنجاق آز عومریمده ناز یاشییام من
 ایستیرم بو حیات گوزه لیگینی
 سنله بوله بیلسم ساز یاشییام من
 * * *

ایستیرم تویوغا کیش دئمی یه م من
 خلقین ایستی آشینا سویو قاتمیام
 کیمسه نین قاطیرین اولکو تمییه م من
 تولکو دالداسیندا نده یاتمیام
 * * *

ایستیرم عشق اولا شیرین آرزیلی
 داغلارا سس سالام بیر فرهاد کیمی
 سئومیره م انسانلیق آیاقدان دوشه
 آله ایتی قیلیش بیر جلداد کیمی

* * *

ایستیرم دیبه‌لر بابک کیمی
قولونو ویردی‌لر هتچ اوخ ائمه‌دی
ایستیرم دیبه‌لر باغلاری گزدی
اؤزگه‌نین بارینان بیرین یئمه‌دی

* * *

ایستیرم دیبه‌لر منصور کیمیدی
دری سین سویدولار اوزون دانمادی
سئومیره‌م دیبه‌لر یوز ایل یاشادی
عومرونده یاخجی پیس بیر آن قانمادی.

عدالت و صداقت

سوروشدو اوغلوم کی کیمدی عدالت
هر یئته‌ن دیل آچیر اوندان دانشیر
بیرده سؤیله گوروم کیمدی صداقت
انسانلار آدینان یامان چالیشیر

* * *

دئدیم کی عدالت بیزیم کتدیدی
کار اولوپ کور اولوپ کاردان چیخپیدی
صداقت عمیده قونشو کتدیدی
یامان قوجالیپیدی حالدان چیخپیدی.

«سنومک اوچون یارانمیشام»

گوزه‌لیگی گوزه‌ل لرده
سئومک اوچون یارانمیشام

گوزهل لرده گوزه لیگی
گورمک اوچون یارانمیشام.
* * *

داغلاماغین نه فایداسی
باغلاماغین نه فایداسی
آغلاماغین نه فایداسی
گولمک اوچون یارانمیشام.
* * *

قونشومونان چوره گیمی
دوستومونان امه گیمی
سئوگیمینهن اوره گیمی
بولمه ک اوچون یارانمیشام.
* * *

بارگتیره ن بوداخلاری
خلقه آخان بولاخلاری
حق کلاملی دوداخلاری
اوپیک اوچون یارانمیشام
* * *

گوزه لیگین قیمتینی
یاشاماغین لذتینی
بیر عومرون عزیزتینی
بیلمک اوچون یارانمیشام.
* * *

قولونو وئر یار قولونا

گاه ساغینا گاه سولونا
شیرین جانی دوست یولونا
وئرمک اوچون یارانمیشام.
* * *

کیم تورپاغین آتا بیلەر
کیم تورپاغین ساتا بیلەر
کیم تورپاغسیز یاتا بیلەر
اؤلکم اوچون یارانمیشام
* * *

آلی آچیق آغ گزیره
اوجا اوجا داغ گزیره
یاشیل یاشیل باغ گزیره
چیچک اوچون یارانمیشام
* * *

قولاق آسین خسروخانا
کونول وئریب خان چوبانا
تورپاقلاردان آسمانا
اوچمک اوچون یارانمیشام

سنه باخما

سنه باخما سوروشمور سان حالیمی
من سنین یولوندا جان باغیشلارام
سنه باخما آخیدیرسان قانیمی
من سنین عشقینله قان باغیشلارام

* * *

سنه باخما هئچ گوزُ آلتی باخميسان
 من سنه پای انداز دئدیم گوزُمو
 سنه باخما هئچ آختاریپ تاپميسان
 من سنی تاپیادا آتدیم اوزُمو
 * * *

سنه باخما یول لامادین پاییمی
 من سنه اوره گیم پای یول لامیشام
 سنه باخما سایما بیرسان هاییمی
 من سنه عشقیمله های یول لامیشام
 * * *

ایندی آیر منی آتیپ گئدیرسه ن
 من سنه وئردیگیم اوره گی ساخلا
 دوز دور کی سن منه وئرمه دین چیچک
 من سنه وئردیگیم چیچگی ساخلا
 * * *

سن منیم عشقیمله دوشوبسه ن دیله
 گوزه لیک چلنگین باشا قویوبسان
 چوخدا مغرور اولما او گوزه لیگه
 من سنی سئومیشم گوزه ل اولوبسان

سن من

سن دونه ن سوز وئردین اونوتدون بوگون
 من دونن سوز وئردیم دوردوم داغ کیمی

سن منله گوروشدون بوزاردین یامان
 من سنله گوروشدوم اوزو آغ کیمی
 * * *

سن دئدین گل بیزه دئدیم باش اوسته
 من دئدیم گل بیزه باش آتدین نییه
 من سنین یولوندان گوتوردوم داشی
 سن منیم یولوما داش آتدین نییه
 * * *

مین کره دوستلو قدا سینادین منی
 هر بیر سیناغیندان چیخدیم باش اوجا
 بیر کره الیمی سیخمادین ندن
 مین کره الینی سیخدیم باش اوجا

بیر داش آتدان - بیر داش اوستهن
 حیات بیر ایز قویان ماسا
 بیر داش آتدان - بیر داشا اوستهن
 عومور خئیر اولان ماسا
 بیر داش آتدان - بیر داش اوستهن
 * * *

الیم الدن یاپیش ماسا
 دیلیم شیرین دانیش ماسا
 قلبیم عشقه آلیش ماسا
 بیر داش آتدان - بیر دانش اوستهن
 * * *

آیر بولاخ آخان ماسا
 آیر گوزلر باخان ماسا
 آیر شیمشک چاخان ماسا
 بیر داش آتدان - بیر داش اوستهن
 * * *

بیر سفره کی قوناغی یوخ
 بیر خیرمان کی چاناغی یوخ
 بیر گوزهل کی یاناغی یوخ
 بیر داش آتدان - بیر داش اوستهن
 * * *

شاعیر سوزون یازان ماسا
 فرهاد داغی قازان ماسا
 اوغول حلال قازان ماسا
 بیر داش آتدان - بیر داش اوستهن
 * * *

بیر نامازکی خلقدن اوتور
 بیر سلام کی تختن اوتور
 بیر دوستلوق کی وخن اوتور
 بیر داش آتدان - بیر داش اوستهن
 * * *

دوست کی دو یون آچان ماسا
 دوست یولوندا قاچان ماسا
 بیر قارتال کی اوچان ماسا
 بیر داش آتدان - بیر داش اوستهن

* * *

خسروخانی بیہن مہسن
گوزہ لیگین گورہن مہسن
قیمتینی وئرن مہسن
بیر داش آندان - بیر داش اوستہن

بوگون

ایندی قدریمی بیل نفسیم گلیر
سُوراکی محبت کاریمما گلمز
ایندی اورہ گیمہ محبت گتیر
سُوراکی شفقت کاریمما گلمز
* * *

صباحدان خبر یوخ گل بوگون گولک
فرصندی بو عومور قوتارار دئمک
ایندیکی یاشیریق قدرینی بیلک
سوراکی صداقت کاریمما گلمز
* * *

بوگونون قیمتین بیللمہ سہن نہ وار
الیندن آیندی بلکہ اختیار
حیات کامانیندا اولاندا شیکار
سُوراکی دیانت کاریمما گلمز
* * *

مین گولون یئرینہ بیرجہ اورہک وئر

صباحی نینیره م بوگون دیلک دئر
گل بو اوره گیمه ایندی دیرک وئر
سوراکی کرامت کاریما گلمز
* * *

ایلم اوزول مه میش الیمدن یاپیش
کوسوبسه ن ساخلا ما گل بوگون باریش
عشقین آتشینه گل ایندی آلیش
سوراکی حرارت کاریما گلمز
* * *

بوگون ایچی دولو بیر خزینه یم
گوزله تاپتالانیپ من ازیل مه یم
صباح بیر سریدی گور بوگون نه یم
سوراکی سخاوت کاریما گلمز
* * *

ایندی خسروخانام عطیرلی گولم
اوره ک لر پاسینی ایستیرم سلیم
عطیریمی چکینکی عطیرلی گولم
سوراکی طراوت کاریما گلمز

سلطانی

دین عالمی، حجة الاسلام و المسلمین هادی سلطانی محمدی 1346 - نجی
گونش ایلی «ورزقان» محالینین «سیغای» کندینده آنانان اولدی. ایلیک و اورتا
تحصیلاتی آنایوردو «سیغای» دا و «تبریز» ده باشا وئرلیک، «تبریز» ین «دینی

مدرسه «سینه گئدیب و دینی تحصیلاتا باشلادی. 1368 - نجی ایلده «قم» شهرینین «علمیه حوزه» سینده تکمیلی تحصیلاتین اوخویوب، باشا وئرئندن سونرا «تبریز»ه قایدیب و اوردا سکونت ایدیب.

سولطان محمدی، شعرده «سولطانی» تخلص ائدیب و ایندییه دهک اوندان 4 جیلد شعر کیتابی چاپدان بوراخیلیب: «پیر سققا نغمه لری» (2 جیلد)، «شانلی یوردوم ارسباران»، «دوز نوحه لر» . . .

قره داغ

نجه توصیف ائله ییم شانلی محالین قره داغ
 قلم عاجیزدی یازا، وصف محالین قره داغ
 آغ بولود قالخار «آراز»دان، سیخار اوز کؤیگی
 لیل له نر چایدان آخان، آب زولالین قره داغ
 ایلدیریم گویده شاخار، یئرده ده داغ داش چیغیرار
 دولانار گویده بولود، یئرده مارالین قره داغ
 اولکوشه رلر سوروله ر، خسته چوبانلار چیغیرار
 دیسگینه ر داشدا یاتان، خاللی غزالین قره داغ
 یاز گلر، چیلله گئده ر، قار اریبه ر، سئلر آخار
 جوجه ره بوغدا کیمین، آما نهالین قره داغ
 یاز دایار پیز بورویه ر داغدا سرین چشمه لرین
 قیزرار مورداد آیی، باغدا زوغالین قره داغ
 آلاچیق لار قورولار، داغلارا چیسگین توکولر
 ایسلادار هر گۆزه لین اوزده کی خالین، قره داغ
 باشی یایلیقلی خانیم، داغدا یاپار آل چۆره بین
 اود قیزاردار قادینین روی هیلالین قره داغ

سومورالار آر یلار، گول چیچه بین شهدلرین
ساتیلار چرچی لره سوزمه لی بالین قره داغ
یایدا خرمنده اولاندا، قوشا سونبوللی اُکین
دولدورار هامپالارین، بوغدا چووالین قره داغ
مرجیمک لرده ریلر، چۆلده نخودلار بوزارار
ماشین اوستونده یاتار، مرجی خارالین قره داغ
یونجالیق یایدا قویار اؤز باشینا گۆی پاپاغین
خشه اورتهر باشینا، قیرمیزی شالین قره داغ
عالیمین موجته هیدین، خالقی هیدایت ائله بیر
بو جهندن دئیرهم، یوخدی میثالین قره داغ
مهد فرزانه لر اولدون، شعرالر وطنی
چرخ دانیشده بوگون واردی ریحالین قره داغ
وئرمیسه نان حالین، یئییب ائولاد وطن
قهرمانلار یئتیریب، نان حالین قره داغ
ظولمکار طوغیان ائده نده چوخالیب دیر خفقان
گورموسن «ستار» وون جنگ و جیدالین قره داغ
سنه هر کیم دئسه پیس سن، اوزونون ایشکالی وار
آچمیرام من سۆزومی، ائتمه سووالین قره داغ
یازدا «سولطانی» گلهر ائل اوپانی یوخلاماغا
قوناغا حؤرمت ائله بیر سوروش حالین قره داغ

در نعت حضرت محمد مصطفی (ص)

ای رسول مدنی! سید بطحا بطحا
سنه مؤمنلر اولوب، عاشیق شیدا شیدا

قبر پاکیندان اوزاقم، ولی دستان فراق
 صبر مولکون ائله ییب، غارت ویغما یغما
 اودو وروب خاطریمه، ایندی فراق شری
 آلیشیدور اوره گیم، دهرده پیدا پیدا
 «یشرب»ین یول لارینی سیر ائله بیر مرغ دلیم
 ائله بیر «طورا» گندیر حضرت موسا موسا
 زائر اولسام حرم پاکووا، ذی حجّه آیی
 سه په ره م قبریوه من، عنبر سارا سارا
 ای «بُراق» ایله گزه ن! لیلده آفاقی بو تون
 یو خدی هیچ یئرده سنه، بیر نفر همتا همتا
 ای اولان! اشرف مخلوق خداوند جلیل
 بشر عاجزدی انده مدحیوی انشا انشا
 سن امامت ائله دین، نوح و خلیل الله اوچون
 بو ایشه ناظر اولوب، مسجد الاقصا، اقصا
 گزمیسن سرعتیلن کل سماواتی گئجه
 تاپیب عزتله شرف، گنبد مینا، مینا
 گئتمیسن «رف رف» ایلن عرش معلایه طرف
 بیلدیریب قدرتینی، خالق یکتا، یکتا
 چرخ سوّم دا گوروبسن مه کنعانی اوزون
 سنه خوش گلدین ائدیب یوسف زیبا، زیبا
 یئتمیسن بیر یئره کی، بیک خدا اوردا قالب
 قوموسان جبرئیلی، واحد و تنها، تنها
 «قاب قَوْسینه» چاتیسان شب معراجده سن
 سوره ی نجم ده وار کلمه ی ادنا، ادنا

گۆستریبدوور، اۆزی خَلْاق جهان آیه لَرین
 محرم رازین اولوب، لیلَه ی اسرا، اسرا
 گورموسن آلاهیوی چشم دلیلن او گنجه
 درک ائدر بو سۆزومی عالم و دانا، دانا
 سنده اخلاق نکو مولک حجاز ایچره یقین
 جهل لر خارین ائدیپ سوسن صحرا، صحرا
 دائمن خوش دلیلن خلقی هدایت ائله دین
 اولدی فاسق کیشی لر صاحب تقوا، تقوا
 سنه قوربان اولوم ای! حضرت زهرا آتاسی
 گورمه ییب جن و بشر، سن کیمی آقا، آقا
 شمس رخشان هدایت، گهر بحر سخا
 رحمت عالمیان، سرور و مولا، مولا
 خاتم کل رُسل، رهبر هر پیر و جوان
 حامل وحی خدا، آیت کبرا، کبرا
 سنه خاطر یارانیب ارضله، افلاک هامیسی
 ائده بیلمز بو سوزی بیر نفر اخفا، اخفا
 صاحب فضل و کرم، سید و سالار حرم
 مالک رکن و مقام و شه بطحا، بطحا
 صدر پاکیندی سنین، صبر ایله حلمین دینیزی
 بو دنیز قطره سینه ائیله دیم ایما، ایما
 منبع دانش حق، معدن اسرار خدا
 اولموسان علمیده سن مظهر دریا، دریا
 گرچه اینجیتدی سنی دهرده جُهال زمان
 آچمادین لبرینی، نفرینه اصلا، اصلا

گندی جبریل امین «خُلق» عظیم آیه سینی
 گون کیمین اولدی آدین دونیادا پیدا، پیدا
 سن عبادتده سالیسان اؤزیوی زحمته چوخ
 عرضیمه شاهد اولور، کلمه‌ی تَشَقَّا، تَشَقَّا
 فضلیوی ظاهر ائدیب، آدمه جنتده خدا
 ملتجی اولدی سنه، همسر حوّا، حوّا
 گلیب «انجیل» ده آدین، حضرت عیسی اوخویوب
 سنی تصدیق ائله‌ییب، مریم و عیسا، عیسا
 نام پاکیندی محمد(ص) لقبین لیک امین
 بیرده قر آندا گلیب واژه‌ی طاها، طاها
 عاشیق جنت اولار عابد و زاهد بیلیرم
 ولی عاشیق‌دی سنه، جنت مأوا، مأوا
 ایندی «سلطانی» یه لطف ائله ایا بحر کرم
 دئه گوروم هاردا قالب یوسف زهرا، زهرا!

دولاشما

ای باد خزان، باغ و گول‌ستانه دولاشما
 گولزاری پوزوب، نرگیس و ریحانه دولاشما
 آلاهدان اوتان، پوزماگینان گولشه‌ن عشقی
 گولشه‌نده گه‌زیب، سرو خورامانه دولاشما
 سعی ایله نیگارین، باهارین، آما لیندن
 موژگانی بیخیب، عاریض جانانه دولاشما
 ال وورماگیلان، طوره جانانه آماندیر
 عاریضده اولان، زولف پریشانه دولاشما
 پروانه گه‌زیر، محفیل شمعه گوذهر ائتسین

دل قانه دونوب، شمع شبیستانه دولاشما
 قوی راحت اولا، بولبول شوریده چمنده
 رحم ائيله گيله ن، غونجه خندانه دولاشما
 عشق عالمینین، پوزماگیلان بزم و بساطین
 صحرانی دولان، مشرب عیرفانه دولاشما
 ای نرگس مستانه، بو بیچاره دن آل چه ک
 ترسا بالاسی، بیرده موسلمانه دولاشما
 قوی بزم وصاله یئتیشه، عاشیق زاری
 باغرین قان ائدیپ، سینئه سوزانه دولاشما
 «سولطانی» یه چوخ ناز ائله مه، طاقتی یوخدور
 هیجربنده یانیر، مورغ غزلخوانه دولاشما!

آنا

باخیسان اوزومه محبت ایله
 داراییب تلمیمی داراغین آنا
 آغلا یاندا، گوزباشیمی سیلیسن
 قویوسان اوزومه، دوداغین آنا.
 * * *

اوشاقلیقدا هر نه دئسه م آلیسان
 مندن اؤتور چوخ یوخوسوز قاللیسان
 یاتما یاندا قوجاقووا سالیسان
 یوخلادیب بالای قوجاغین آنا
 * * *

داراگیلان داراییسان باشیمی

چوخ یوبوسان اوز گۆزومی قاشیمی
 اوجاق اوسته پیشیریسن آشیمی
 سونمه سین اۆلکه ده اوجاغین آنا
 * * *

فلک قویوب غم اوخونی کامانا
 ووروب سنین کیمی شسلی جاوانا
 آغاردیب باشوون توکون زامانا
 ایندی آغیرلاشیب قولاغین آنا
 * * *

اینجیدیدی سنی غم روزگار
 قارا ساچلارینی اندیب میثل قار
 جاوانلیق گندی گۆزون اولوب تار
 قوجالقدی ایندی قوناغین آنا
 * * *

چوخ ایشله دین حلال چۆره ک قازاندین
 توکول داغینا، سن آرخالاندین
 آلاهیین لوطقیله هرگون دایاندین
 محکم اولدی سنین دایاغین آنا
 * * *

پاییز گنجه لهری اویاق قالاردین
 تاختانین اوستونده ایلمه سالاردین
 ساتاندا خالچانی، هرزاد آلاردین
 اوندا پاریلدardı باشماغین آنا!
 * * *

خالچا توخویاندا، چوخ تله‌سه‌ردین
 بیر آی قورتاراندا فرشی کسه‌ردین
 سئوینه‌ردین سونبول کیمی اسه‌ردین
 اوگون، چاغ اولاردی داماغین آنا
 * * *

چشمه‌لر دوناندا سویوق سازخ‌دان
 باش اچمازدان ائوده، بیرتیق یاماخ‌دان
 گوندوز یورولاردین پالتار یوماخ‌دان
 تهردن ایسلاناردی یاناغین آنا
 * * *

قارلار آغارداندا قیش گونی دامی
 کورسونون اوستونده بییه‌نده شامی
 شؤربامیز وئره‌نده قووورما طامی
 قونشونون بیله‌ردین اونماغین آنا!
 * * *

دان اولدوزو چیخاندا سن دوراردین
 سه‌حه‌ر چاغی، تندیره اود ووراردین
 چؤره‌یی یاپاردین، کورسو قوراردین
 قویاردین تندیرین دوواغین آنا
 * * *

اوشاغیدیم ولی یادیم گلر
 «سیغای» دا یوخودی برق دن اثر
 اولدوزلار وئره‌نده گنجه‌دن خبر
 یاندیراردین ائوین چیراغین آنا

* * *

گۆلده سهحر سَسْلهنده قورباغا
 گئدهردیک سنيله نُخود يولماغا
 باتاندا پالتاريم داغا تورپاغا
 سيلهردين اوستومون تورپاغين انا
 * * *

غم گلنده گوللر کیمی سُولاردين
 اوخشایاردین بولودکیمی دُولاردين
 گۆز یاشی توکهردین، نوخود یولاردین
 اوزده ایسلاناردی، یاشماغین انا!
 * * *

اوتانمیرام سۆزون اوستون آچماقدان
 نه فایدا وار دوروب باخام اوزاقدان
 «سولطانی» قُوی اُپسون یورغون آیاقدان
 بهشتین یولودور آباغین انا!

فرزانه

محرم فرزانة هریس، 1349 - نجی گونش ایلی، «هریس» شهرینده دنیایه
 گلمیش. بویا باشا چاتیب تحصیلاتینی اوز دوغما شههه رینده، بیتیریب، «موخابیرات»
 ایداره سینده ایستیخدام اولوب.
 فرزانه، بیر یورولماز تدقیقاتچی کیمی اوز آنا یوردو «هریس» شهرینه نئچه جیلد
 کیتاب یازیب و اورانین تاریخین، جغرافیاسین، قهرمانلارین، فولکلورون و ادبیاتین و ...
 آیدینلادیب.

فرزانه، ایلك شعر كيتابینی «ایستهك ذیره‌سی» آدیله 1380 – نجی ایله
تبریزده چاپدان بوراخیب. اونون شعرلینده ساده و صمیمی لیک و ساتیرا مضمونلار
گۆزه چارپیر.

قارداشیم شهید اولاندا

قیزیل تئل گونشیم اوفوقده باتدی
ایپهک ساچلی آیییم، یوخلادی یاتدی
یا لواردییم نه‌قه‌دهر، گۆزوندن آتدی
آردینجا سوزولن سۆزلری گۆردوم

رحم‌سیز بورودی جانیمی آلوو
«شَرهانی» چولونده اوولانییدی اوو
بوداقدایله‌شدی شاختادان قیروو
منه‌تای کیرییب سوزلری، گۆردوم

قورودو اومودوم کهریزلره‌تای
سارالدی دیله‌یییم، بنیزلره‌تای
دویغو دالغالاندی دنیزلره‌تای
قانلی یاش آخیدان گۆزلری گۆردوم

اوزولدو گولشه‌نین تاهی – تیفاغی
اٹو اوچدو خارهاخار، سیندی دایاغی
ایشلریم ائیلدی گۆرچک او داغی
ایتیب قارین آلتیندا دوزلری گۆردوم

قور تولدی باشاریق، بو کولدی که مه ر
 اولار سون گوروشی اونو تماق مه گه ر
 اوزولدی، آیریلدی، منه جان جیبه ر
 یولوندا سورونن دیزلری گوردوم!

سیزیلتی

پیتلاشیق تئلرتک اولاسان فلک،
 دوز ایشیق یوخ، چوخور چالاسان فلک،
 * * *

چوخلارین آپاریب، اوزون قالیب سان،
 اولره اوخشاما، قیرقین سالیب سان،
 قارداشلار بالالار الدن آلیب سان،
 غملری غم اوسته قالاسان فلک.
 * * *

اودلادین بوستانی یاندیردین باغی،
 قویمادین یانا، هئج بیر چیراغی،
 قیشدا گئچیتدین اودی – اوجاغی،
 نه دئییم صبیری چالاسان فلک.
 * * *

ایستیری آغیزلار، بیر گل سین دادا،
 فورستی آلیسان، وئریسن بادا،
 قوموسان اوزلری گولسون دونیادا،
 عاشیقسن سو یوقلوق سالاسان فلک.

* * *

يالان اولاسان، يوخدو دوز سؤزون،
 يول لاردا قويدون يئتيم لر گؤزون،
 قارداشى قارداشدان ائديسن اؤزون،
 هيتمتده آلچاقسان بالاسان فلک.

* * *

«فرزانه» باشينا سالييسان آغ دن،
 آج قوردتک گزيرسن، اوردا بوردا سن.
 گؤزون ده دويمورى اوزون تک نندن؟
 قينامارام داها يالان سان فلک!

سئودا

سن مننه ياراشيق مننه سن کؤمک
 گه وهن دير بو دونيا، گهل اولاق ايپهک
 سولماز بير چيچک دير، سولماز بير چيچک
 آرزى باغچاسيندا سئويب - سئويلمهک!

انتظار پنجرهسى

سيغمايير محبت کيچيک اوره کده
 ياريادى دولدوروب بالا کؤنلومو
 غلبه چاليدير سئوينچ آدوستلار!
 آز قالير اليمدن آلا کؤنلومو

* * *

ايشيقلی شهاب تک آخاراق بشر
 علی(ع) نین قیلینجی الینده گلر

او گلجەك دونیادان قارانلیق كۆچر
عدالت گتیرەر حالا كۆنلومو.

«فرزانە» مەھدی (ع)نی، سسلە فریادا
دوشندە موشگولە او گلسین دادا
بیردە او میصرەعی سال گیلن یادا
یار یادى دولدوروب بالا كۆنلومو

گل – گل!

آی منى غمەلە یاندیران، گل – گل!
كۆنلومو چیپچالاندیران گل – گل!
باغریمی قان ائدەن گۆزەل، گئتمە
جیگری پارچالاندیران، گل – گل!
هجرانین سونگوسون تاخان جانیمما
منى قانە بویاندیران، گل – گل!
گۆزومون کاسە سیندە اوینایاراق
گۆز یاشین چارپالاندیران، گل – گل!
دەنیز اولسامدا، سوسموشام سنسیز
دو یغومو دالغالاندیران، گل – گل!
سئوگیمین ماوی گۆیلریندە اوچان
گۆزلریمی سولاندیران، گل – گل!
کاش دئییدیم کی صبریمین چاناغین
آیریلیقلا جالاندیران، گل – گل!
سن ایدین باغیم ایچرە قار چیچەیی
قیشین عۆمرون اوزاندیران، گل – گل!

سۆزو «فرزانه» نین بودور یالنینز
ذوق کؤنلون بولانديران، گل – گل!

لوائی

محمدرضا لوائی، 1352 – نجی گونش ایلی، «اهر» ایله «تبریز» آراسیندا اولان «خوجا» شهرینده آنادان اولوب. ایلك تحصیلاتینی «خوجا» دا، سونرا «تبریز» ده تحصیلاتینی تکمیل لشدیریب، ادبیات رشته سینده لیسانس مدرکین آلیب. اونون شعر توپلوسی و کیتابالاری عبارتدیر: «منی اینان گلیرهم»، «درینلیمدی دهنیز»، «تئرو و آزادلیق»، «سونرا اوره گیمی اونلارا وئردیم»، «گونش سسین دیر باتیر»...
لوائی نین اثرلری مختلف گاز تئلرده یاییلیب و اوخوجو کوتله سینیی اؤزونه جلب ائتمیش دیر. ایندی لیک، لوائی، چاغداش آذربایجان ادبیاتی، شعر و ژورنالسم ساحه سینین تانینمیش چالیشان لاریندان دیر.

دووار پونه ماسی

بورا خسته خانا، بئشینجی اوتاق
یالنینز ایکی خسته واردیر بورادا
بیرینجی خسته ده، ایکینجی سایاق
غرق اولوب، قالیبدی گئنیش دونیادا!

بیرینجی قاپنین آغزیندا یاتمیش
گۆردویو دو واردی، گۆردویو دووار
پنجره یانیندا، ایکینجی خسته
گۆرور پنجره دن آما هر نه وار

از لادن انسانین قانلی سی انسان
 قالمیش انسانلارین باختینا حسرهت
 ائله بورادادا البت قالییدی
 بیرینجی ایکینجی تاختینا حسرهت
 * * *

حیاتی گۆرمه دن یورولان انسان
 یئرینده بیر باخیش موحتاجی اولور
 باخیشدا گول کیمی حیات باغیندا
 واختیندا آچیلیر، واختیندا سولور!
 * * *

ایچینده دئیهره ک اؤزو — اؤزونه:
 «یا تایدیم او تاختین اوسته کئشگه من!»
 سورور ایکینجی دن بیرینجی خسته:
 «ایندی پنجره دن نه لر گورور سن؟!»
 * * *

سسله نیر اوجادان ایکینجی خسته:
 «گۆرورهم آرابا، گۆرورهم انسان
 بورادان باخاندا شه هره، سانکی
 ناری ایکی بؤلوب، یئرله قویموسان
 * * *

بیر قیز، بیر اوغلانلا، قول — بویون گلیر
 زوغ اتمیش چینیینده سئوینج قوللاری
 گئجه نین بو واختی، آغ آرا بالار
 سوکیمی ایچیرلر قارا یوللاری!

* * *

بو تایدان اوتایا خیوان ایچره
بیر قوجا سووشور آغیر، گۆروره
حووضون آراسیندا، پارکین ایچینده
یاغیش یئردن گویه یاغیر، گۆروره!
* * *

چیراقیلار آلیشیر، گۆزلرین کیمی
گنجه هر بیر شییه معنا وئریدیر
بیر باخ! پنجرهده بیزدن آشاغی
انسانلاردا اسیر، گنجهده اسیر
* * *

داربخما نه قدهر تاخت اوستوندهسن
سنه گۆز اولارام، قولاق اولارام
داربخما نه گۆرسه، بو پنجره
سنه تعریف له ره م، من، سحر — آخشام.
* * *

بورا خسته خانا، بئشینجی اوتاق
کیم باسا آیاغین بو دار اوتاغا
گوره هر ایکی خسته، ایکی مهربان
بیری گۆزه دونوب، بیری قولاغا
* * *

ایکینجی دئدیکجه گۆردوکلهرینی
حیات، رنگه دولور بیرینجی سینده
او، گۆردوکلهرینی دئدیکجه، بوندا

یارانیر سئوینجده، یارانیر کینده!

قفلدن بیر گئجه ایکینجی خسته

قارالیر، آز قالیر نه فهس گلمه سین

بوغولتو بیر سه سله او بیرینجی یه

دئییر: بارماغینلا باس زنگ دویمه سین!

بیرینجی خسته ده، آما بیر خیال

اؤدیر اوره گینی ایچینده دویون

او، بونو چاغیریر کؤمه که، بودا

هله فیکیر چه کیر جینایت ایچون

ایکینجی خسته یه بو بیرینجی نین

بیردن نه اولدوکی اوره گی اسمیر؟!

زنگین دویمه سینی باسماغا نه دن

انسانلیق ته له سمیر، بارماق ته له سمیر؟!

او گؤردوک له رینی هر آن دئیهره که

بونا حیات وئریب، بونا جان وئریب

بو آما «نرس» نی، خبر ائتمه یی

اونا آرتیق گؤروب، اونا چوخ گؤروب.

بو زنگ دویمه سینی باسمیر کی بلکه

او اولسون بو اونون تاختیندا یاتسین!

ایشده بئله اولور، ایکینجی خسته
 اولورکی بیرینجی مسئله به چاتسین.
 * * *

داها نه ایسته بیر آرتیق حیاتدان؟
 گوتوروب بیر گئجه بونو سالیرلار
 پنجره یانیندا تاختین اوستونه
 بودا تله سیر کی گورسون هر نه وار
 * * *

داها، ایندی اوزو، هر نه یی گوره
 داها گره یی یوخ آیرسی هر آن
 باخیب پنجره دن شه هره، چؤله
 دئسین گوردویوندن، دئسین حیاتدان!
 * * *

داها گوره جکدیر خیوانلاری
 گوره جک هر نه یی اوز گوزو ایله
 زحمتله، عذابلا، قووزانیر، بلکه
 باخسین پنجره دن، ائشیگه، ائله
 * * *

باخشی، ائشیگه ساتاشماق همین
 سانکی اوره گینه تاخیلیر بیر اوخ
 پنجره اؤنونده یالیز بیر بویوک
 سیمیت دووار گورور، داها هئج نه یوخ!!
 * * *

بورا خسته خانا، بئشینجی اوتاق ...

شیمشک لردیر یوللار
 بیر ایزیم آی
 بیر ایزیم گونش
 چیینیمده، کاینات آدلی لش
 دورت بان
 ییخینتی دوشموش آیاقلاریم
 سیچرات قانادلارینی انسان
 چاخدیر دیغیم شیمشک لردیر یوللار
 خنجر دیر یوللار
 سیچرا انسان سوکیمی
 سرینلهت اوره گیمی
 شاللاق چک یوللاری بئلیمه
 میل کیمی داغلا یوللاری
 داغ چک دیلیمه
 * * *

هر شئی بو شونا وار
 آما کسگین لیک دیر یوللار . . .

جواد پور

علی جواد پور 1352 - نجی گونش ایلی، خودافرین بؤلگه سینین «ایسکانلی»
 کندیده حیاتا گوز آچیب. «ستار گول محمدی» و هابئله، قاراداغ شاعر لریندن تأثیر
 تاپیب، درین معنالی شعر لر یارادیب. «به یه نسه نده بودور، به یه نمه سه نده» اونون ایلیک

شعر توپلوسودی کی 1377 ده تبریزده ایشیق اوزو گوروب. ایکینجی کتابی،
«عصریمیزین یوخوسوندا» آدیلا، 1386 دا، یاشماق درگی سی وسیله سیله تهراندا
یا بیلیم و آقیشلانیب.

چیچکلرین آهی

او، اوره کدی قوشونونان آیینماز
قوی بیر دوداق تبسومله آلیم من
آغلا یاندا ایچین – ایچین آغلا ییم
گولنده ده لاپ اوجادان گولوم من

او گوموشو تئل لرینه دولاشیم
گؤزلریندن گوج آلاق یال آشیم
آچاقلاردا، اتک لرده نه ایشیم
زیره لرده دیریلیم من، اولوم من

بولودلارین گوز یاشلاری توکندی
چیچکلرین آهی گؤیه سؤیکندی
محبتین، سینیق کؤنول تیکندی
کاش عؤمورلوک محبتین اولوم من

اودسوز اوجاق نه آیشام، نه یانا
سومسوک اولان گونده گیرر هر دونا
اوخشات منی اوز اوغلونا آی آنا
دیشمه بییم قوی «جوادپور» قالیم من

حەلەلەك

حەلەلەك، ایستەییم

حەلەلەك آرزیم

ال چاتماز یترلەردە ساغلیقلا قالین

منکی اۆز – اۆزومو یالاندان یوردوم

باری سیزاوتورون دینجیزی آلین!

توتوب اوجالاری، توتوب زیروهنی

گۆزومه آزسوخون دومانی، چەنی!

ال چاتماز اولارام، بیر واختدا منی

گەزەرسیز باش آچیق سیز آباق یالین

ایندی نە دئییرسیز، سیز منە دئیین

داریشیب لاپ ائله کولگەمی یئیین

سیندیرین کۆنلومو، قلبیمە دەیین

سونرا تاپانماز سیز، گۆیلر قارتالین!

نە کوسون «علی»دن، نە داخا اومون

آردینجا دیکیلەن گۆزلەری یومون

اۆز حوکمو واریمیش هر بیر دورومون

یئتیشەندە یانیر اودونا، کالین . . . !

مکتوب

سن او شهرین گوندوزونده سن

من بو شهرین گئجه سینده

عؤمروموزون گئجه – گوندوزون یاشایریق
 گئجه سینی من یاشارام
 سن گوندوزلرده اول
 گونش دوغسون اوزونه
 سئوگیلیم

پاییز

مئشه ده پاییز
 بیر آغاجین یارپاغیندان باشلا بیر
 یارپاق – یارپاق پاییز لاییر آغاج لار
 آغاج – آغاج پاییز یاییز آغاج لار!
 چؤره ک حسرتینیز اوره گیمی آلدی
 پاییز کوله بی کیمی
 آی قارا آج لار!
 آی آغ آج لار!
 قویمادی آغزیمدا تیکه می اودام! ...
 پاییز لاییر دونیامیز
 آدم – آدم! ...

ایندی کی کؤچور سن ...

ایندی کی کؤچور سن نه بین وار آپار
 قالماسین یوردوندا، اوجاق داشیندا!
 بیرده کی آدینی کؤنلومدن قوپار
 قوی ساکیت یاشاییم بو گنج یاشیمدا!
 * * *

بیر قاتار دورناتک، کئج باشیم اوستهن
 اوقهدهر آرالان، گوزله ریمدان ایت!
 نه سنین آرخانجا، سورونه ره من
 نهده کی قوشلارلا، سن داها قاییت.
 * * *

داشلارین اوستونهن یئری، قالماسین
 گئتدیین یوللاردا، ایاق ایزله ری!
 دئدیین ناغیلین، بیر قالماسین
 اؤزونله بیغ آپار یالان سوزله ری!
 * * *

من سنین آردینجا، داش آتماسامدا
 آرخیین اول، سودا آتمییا جاغام! . . .
 ته له سیک کؤچونو، یوباتماسامدا
 داها یو کونوده، چاتمیا جاغام! ...
 * * *

ایندیکی کؤچورسه ننه یین وار آپار،
 قالماسین یوردوندا، اوجاق داشیندا!
 بیرده کی آدینی کؤنلومدن قوپار

قوی ساکیت یاشاییم
 بو گنج یاشیمدا! ...

کنشگه ...

کنشگه گوشه سه ریب
 قورودا بیله یدیم

بو، یاش دونیانی!
 آریدا بیله دیدیم
 بو، داش دونیانی!
 بیر چیمدیک سئوگی به محتاج دونیانی ...!

گولمه ز

غلامرضا پورمحمد که شعرده «گولمه ز» تخلص ائدیر، 1355 - نجی گونش ایلی، «اهر - هوراند» یولونون 30 کیلومتریلیینده یئرله شن «آمپار» کندینده دونیایه گوز آجیب. آلتی یاشیندا عائله سیله بیرلیکده «اهر»ه کؤچوب، بو شهرده، اورتاق تحصیلاته قدر درس آلدی، ایندیسه آزاد ایشه باخیر.

«گولمه ز» کلاسیک و سرپست فورمالاریندا شعر یازیب و اونون نظم و نثر اثرلری مختلف قازئترلرده چاپ اولونوبدور.

دیلم

آنالار لای لاسی تک سحریلی آوازدی دیلم
 اینجه لیکدن یونولان، معجوزه لی سازدی دیلم
 یالخی بیر کلمه سی یوز اؤدلو گونشدن یوخاری
 قارا قورخونجولو قیشدان باج آلان یازدی دیلم
 افتخارین دومانا چولغالانان ذیره سینه
 قانادی کؤلگه سالان قورخولو شاهبازدی دیلم
 تاریخین یادداشینا بوردا اؤتن ظلوملری
 آل قانیلان کؤچوره ن یاره لی سربازدی دیلم
 دوستا شئح مونجوغونون اویناماسیندان یوموشاق
 دوشمانا جان آلیجی، قوووه لی قاپبازدی دیلم

گاه گوناھسیز بیر اوشاغین اوره گیندنده سیویق
 گاهدا بیردن گوروسی بیر ایتی دریازدی دلیلم
 بیر زامان «ستار¹» ایاردیمچی اولان قانلی قیلینج
 ایندی «چنگیز²» سینه سینده چالینان سازدی دلیلم
 اوزون ایل لردی غزل چیگینه قان آغلا بیرام
 یوخسا «گولمز» آدینی اوستومه قویمازدی دلیلم.

زامان شعری

تاریخین ذهنینده عصیرلر بویو
 ایز سالیب، قالاندی اصیل شعرلر
 اوره کدن قایناییب، سوزولسه بیر شعر
 داش اوره ک لریده یاریب یئر ایئلر
 * * *

اصیل شعر اؤدورکی اوخونان زامان
 هیجان انسانین قلبینه دولسون
 ائلین سورگون اولموش آرزیلاریندان
 اؤنون لای لاریندا بیر نشان اولسون
 * * *

ایندیکی عصیرده گر کمز دها
 قاش گوزه سوز قوشوب، شعر یازا شاعیر
 چاغداش شاعیر گره ک یازسین، یاراتسین

1 - ستارخان، مشروطه نین بویوک سرداری

2 - چنگیز مهدی پور، آذربایجانین بویوک معاصر عاشیق لاریندان دیر.

ایتگین حقیقتین آدینا داییر
* * *

«گولمز»م شعریمین گوزگوسو آنجاق
خالقیمین آرزوسون گوستریرسیزه
گونش وورغونویام، آمینم آخیر
قارانلیق نه وارسا چوکه جک دیزه.

آنا

یازین یاشیل نفسی
محبتین گور سسی
اوره گیمین هوسی
سن ایمیشسن آنا! سن!
* * *

وارلیقیما مَرّه، تام
صاباح لارا عشق، اینام
بو قلبیمه سون ایلهام
سن ایمیشسن آنا! سن!
* * *

ایسینمه یه اؤد، اوجاق
سئوینمه یه اویونچاق
قارانلیقدا شام، چیراق
سن ایمیشسن آنا! سن!
* * *

گوئیده گونش، گوئیده آی

بوغازلاردا سَس، هارای
 اویخو نغمه لی لای لای
 سن ایمیشسن آنا! سن!
 * * *

حکمت دولو بیر سینه
 توکه نمه یه ن خزینه
 منه مکه، مدینه
 سن ایمیشسن، آنا! سن!

سُورا گئت

اوزومه گۆزلرینی بیرده دولاندیر، سورا گئت
 هله لیک تئزدی سفر، آزا یواندیر، سورا گئت
 نیلیرهم یولچی گلین! وارلیقی سندن سورا دای؟!
 سارسیلان جانیمی آل، چک اودا یاندیر، سورا گئت
 سنین آردینجا دوروب، گؤر! نه اینامسیز باخیرام
 منه سنسیز یاشاماق دردین ایناندیر، سورا گئت
 سیغینیب ساچلارنین قوینونا سرخوش اوره گیم
 یازیغین گلسین! اونو بیر جور اویاندیر، سورا گئت
 بیر غریب حس قونوب گۆزلرینین گوزگوسونه
 نه اولوبدور سن ایچون؟ سویله آماندیر! سورا گئت
 باشیمی سون کره لیک عاطیفه لی چینینه آل
 ساچلاریندان سوزولن عطره بویاندیر، سورا گئت
 گئدیسن؟! یاخشی سفر! تکجه بو «گولمز» اوزومه
 مهربان گوزلرینی بیرده دولاندیر، سورا گئت

اسلامی

قره‌داغین محشتم شاعری اوستاد عباس بارزین اوغلی، بابک اسلامی، 1356 –
 نجی گوئش ایلی «هر»ین یاخینلیغیندا اولان، «آرپیزان» کندینده آنادان اولدی.
 ادبیات اوجاغی اولان، بارزین ائوی، دامجی دامجی شعرین شیرینلیگین، بابکین،
 روحونا دادیز دیردی. بابک بیر شاعیر آتائین و شاعیر قارداشلارینین تربیه‌سینده، بویا
 – باشا چاتیب، اوزی بیر استعدادلی شاعر اولدی. ایندی ایسه ادبیات رشته‌سینده فوق
 لیسانس مدرکی آلیب، شعر ساحه‌سینده بویوک مقاملارا نایل اولوب. بابک چوخ حیصه
 شعری فارسی دیلینده و شیرین دادلی لاری آنا دیلینده اولموشدور.

(بو شعیر اوشاقلیق عالمینده منطیقسیز، اویار سیز سئویشیب و بیر آز مددتدن
 سونرا آیریلماق اوچون دادیگها یوللانانلارا خیطاب اولور):

تیکان گویهره جک ایزلریمیزده

بورا دادیگهین ازل پیلله‌سی
 بورا آداملیغین سون باهاریدیر
 تانریدان اوزاقدیر بئله بیر یازی
 آیریلیق ایبلیسین ایتیکاریدیر

بورا دادیگهین ازل پیلله‌سی
 بورادا سئوگینی دارا چکیل لر
 آیاقیم گلسه‌ده اورگیم کلمیر
 بیزی بو پیلله‌لر هارا چکیل لر؟

بو کورم سئوگینین یالان بوخجاسین
 دئینیرم وئردیگین یادیگارلارا
 بوسونسوز ایلقارین گوردوم فایداسین
 حاییف ایناندیقیم اعتبارلارا
 * * *

ایندیسه باشلانیر جهنم لی بیم
 منده جنازه لر صفه دوروللار
 باخماکی قوینومدا قالب ال لریم
 ایچیمده آزیلار سینه ووروللار
 * * *

یادیندادی یولدش یادیندادی هئچ
 هانسی خییاواندا اوز اوزه گلدیک؟!
 قورخوردوق گوره لر اهرده بیزی
 گیزلی سئویشمه یه تبریزه گلدیک
 * * *

یادیندا هانسی گون باغریما باسیب
 سارماشیق - سارماشیق ایلشیدیم سنه
 یادیندادی اوگون یادیندادی هئچ
 سیگارت - سیگارت آلیشیدیم سنه
 * * *

پلیس لر کاش بیزی توتایدی اوندا
 بو سئوگی کوکوندن تامام اولایدی
 نه منیم اوزلویوم گئدیدى الدن
 نه سنین وارلیقین حارام اولایدی

* * *

نه بیلیم سن بیر گون ایلیسه دونوب
نیفرتی ایچیمه آسقیر اجاقسان
نه بیلیم گوزلریم باخار کن منی
آرزی مزارینا باسدیراجاقسان

* * *

سن منی یاندیردین من سنی یاخدیم
آنجاق بو یانماقا اوشاغیدیق بیز
آنا لای لاییندان شیرین اولسادا
سئوگینی قانماغا اوشاغیدیق بیز

* * *

نه پاییز تانیردیق نه یئل نه خزان
یازدا ماراقلانان غونچا کیمی دیک
هئی بیزی یوزدوران سئوگی جاواب وئر!
ایندی کیم اولموشوق اوندا کیمی دیک؟

* * *

بیزکی یولداشیدیق کیم بیزی قوردو
دوئله چاغیردیق بیر بیریمیزی
ساختا فیلیم لره فیکرین گئتمه سین
اولدورور بو دوئل هر ایکیمیزی

* * *

هانسی بیخیلمیشی آیاخلادیق بیز
ندن سه قارقاندیق یامان گونلره؟
بوشوم یاشاییشدان نه یوخلادیق بیز

بیتیشدی باختیمیز کور دوگونلره

ایندیهه باشلانیر جهنم لی بییم

تانریلار آلیشیر یانیر ایچیمده

ایندیهه اهریمن اولادیر منی

سنی ده سئوگی تک دانیر ایچیمده

سئوگیلیم بو سئودا سون سئودامیزدیر

اینانما آیر یلساق گوله جه بیک بیز

پاییزدیر، آغاجلار اوخشاییر بیزی

ایندی آیاق اوسته اوله جه بیک بیز

بیر عومور یاشادیق ایکی داش کیمی

کیمسه گورنمه دی گولنده بیزی

سون گوروشده باری بیر یولداش کیمی

تانری یا تاپشیراق بیر بیریمیزی

وارلیقدان پاییمیز بیر اورک اولدو

بو یوندان آسالدیق سینخ قول کیمی

نه یاغیش باشلادی نه کولک اولدو

قاییتدیق سئوگیدن باغلی یول کیمی

ائله سویوق - سویوق باخدیق حایاتا

گونش بوز باغلادی گوزلریمیزده

بیز گتتدیک آمما بیل بویولار آرا
تیکان گویهره جک ایزلریمیزده

آلنیمین یازیلاری

عومروم بویو افغانلاری آلنیمدا یازیبیلار
البت قارا دیوانلاری آلنیمدا یازیبیلار
تقدیرین الیف – باسی دی دوستوم دئمک اولماز
باشدان باشا عصیانلاری آلنیمدا یازیبیلار
شاعیر ندر آنجاق منه چیلقین ده یاراشسین
مین بیر بئله عنوانلاری آلنیمدا یازیبیلار
دُونموش دیلیمه اویمایین آی شاختار سایاقلار
داغلار کیمی – وولکانلاری آلنیمدا یازیبیلار
بیر لحظه یاراشماز سیزه قارشیمدا دایانماق
دوشسم یولا توفانلاری آلنیمدا یازیبیلار
شعیریمده گونش دوغماسا خالقیم منی آتسین
بوندان یئنی پیمانلاری آلنیمدا یازیبیلار
ای کاش تازا بیر توهمتی مئیدانه چکئیدیز
چوخداندی بو دستانلاری آلنیمدا یازیبیلار
(بابک) کی قارانلیق حیاتین قایدینا قالماز
هاردان بئله بیر آنلاری آلنیمدا یازیبیلار

(بو شعر اسلام دونیاسینین بوتون قرآن قاری له‌ری و تفسیر معلم‌لرینه اتحاف اولونور)

ایشیقلی ذات

سسیندن دویموشوخ ازلی سیرلر
سسین یاشایاجاق بوتون عصیرلر

ده گوروم نه دئیر یاشیل سطرلر

کاینات حکمتین قوی دویاخ درین
دوشوندور انسانا نور آیهله رین

یئددی پنجره دن گوز آچدیق وارا
گونش باغچاسیندا یتیشدیق بارا
قوی جانلار قووشسون دورولوقلارا

آوازین گوسته ریر تانری هنرین
دوشوندور انسانا نور آیهله رین

ایشیقدان دندیگین او ذات کیمده دیر
اسکندر¹ سوردوغو حیات کیمده دیر
ایتگینلیک کیمسه یه، ثبات کیمده دیر

بللی دیر اولاجاق گونش ازبرین
دوشوندور انسانا نور آیهله رین

دولاندیر جاملاری جانلار دیله نسین
عرفان سما سینده (آن) لار اله نسین
دانش قوی وارلیقا ایشیق چيله نسین

بو شیلتا ق گئجه نین باغلا دفترین
دوشوندور انسانا نور آیهله رین

¹ - اسکندر ذوالقرنین

بیر قورتوم داموزدور او اودلو سسدن
فضیلی¹ چالخاللا کهنه هوسدن
یورولما عشقندن دوشمه نفسدن

ملک‌لر سیله جاق آنلیوین ترین
دوشوندور انسانا نور آیه‌لهرین

یورغون

فرمان فرضی مولان، قره‌داغین جاوان شاعرلریندن، «مولان» کندیده آنادان اولوب، تحصیلاتینی اوز آنا یوردوندا باشا وئره‌ندن سونرا، تبریز اونیورسیتیه سینده حقوق رشته سینده عالی تحصیلات آلیب. فرضی «یورغون» تخلصو ایله، بیرینجی کیتابینی «گۆزومده بیر دوداق دویغو» آدیله، تبریزده چاپدان بوراخیب.

«یورغون» درین دویغولارین و ها بئله اینجه و ظریف روحون، ائلی نین گنچه جکلری ایله و آتا باباسی نین ایگیدلیکلری ایله، طبیعتین گوزل لیکلری ایله آرتیق یاناشیدیریپ و احساسلی شعرلر یارادیب.

من سئویره م ...

من سئویره م گۆزلرینی، یول لاریمی گۆزله یینده
من سئویره م دیزلرینی، ایزلریمی ایزله یینده
من سئویره م آل یاناقی، انتظاردا سارالاندا
من سئویره م گئن اوره گی، حسرت ایچره دارالاندا
من سئویره م قاراساچی، دوشونجه دن آغاراندا
من سئویره م آغ بوخاگی، یاغی لره باغیراندا

¹ - فضیل عیاض

من سئویره م یاشایشی، عشقی ایچون اولهن زامان
 من سئویره م شیرین جانی، دوزیولوندا وئرنده جان
 من سئویره م قادینلاری، دایاناندا مرد یئرینده
 من سئویره م هجرلری، نبی لرین سنگرینده
 من سئویره م سارالاری، سئل ساجینی دیدهن زامان
 من سئویره م چوبانلاری، سئل آردینجا گئدهن زامان
 من سئویره م «یورغون» لوغو، صاباح لارا یول آچاندا
 من سئویره م آلیشماغی، قارانیقدا نور ساچاندا
 * * *

آیریلیرام

بوران دی یوللاریم، قاردی مقصدیم
 ایسته میرم سنی اونودوب گئدیم
 بلکه بو تترلیکده گله بیلمه دیم

اومیدینی دولدور قویدوغوم ایزده
 اوتور یول اوستونده یولومو گؤزده (گؤزله)

* * *

خیالین آخارکن دلیمین اوسته
 سانکی طوفان قوپور کولومون اوسته
 باخیشین گول اولسون یولومون اوسته

صداقتلی دایان وئردیین سؤزده
 اوتور یول اوستونده یولومو گؤزده

* * *

دونیادا هر کیمین بیر قیسمتی وار

بیرینه قیش دوشهر، بیرینه باهار
نینه یه ک بیزه ده دوشوب انتظار

بیر اوجو بیزه دیر بیر اوجو سیزه
اوتور یول اوستونده یولومو گۆزده

* * *

سنی سوسدورماسین نه بوران نه قیش
خیالیم لا قاینا، عشقیم له آلیش
اٹشیدسن اؤلמושهم سن آلاہ چالیش

آنام کده رله نر آغلاما بیزه
اوتور یول اوستونده یولومو گۆزده

* * *

آغلاما سئوگیلیم گئدرگی بیک بیز
آنچاق گئتمه یه جک بیزدن قالان ایز
آیری بیر دونیادی اوره ک لریمیز

یوبانما باهاردا، یاتما پائیزه
اوتور یول اوستونده یولومو گۆزده

* * *

وارلیغین سؤنسه ده اوزون دؤنمه سین
همتین اوجادیر چالیش یئتمه سین
گۆزون یورولسادا مورگولمه سین

عشقین دالدا سیندا دردینی گیزده (گیزله)
اوتور یول اوستونده یولومو گۆزده

* * *

قایدام محبت دیر، اونیچون ساغام

باسیلماز قلعه یه، اییلمهز داغام
بیر یوللوق گتتیره م قاییدا جغام

سنی خیطاب ائدیر روحوم بو سۆزده
اوتور یول اوستونده یولومو گۆزده

«یورغونام» چوروتسه م مین دهنه کفن
دئسه لر اولموشه م اینانما گینه ن
بیر زامان قاییدی ب گله جه یم من

حیات تاپاجیام دوز عشقیمی زده
اوتور یول اوستونده یولومو گۆزده

منیم عالمیم

آیری بیر عالم دیر منیم عالمیم
اوردا نه خزان وار نه ده قار یاغیر
دیلمین، ائلمین، اولو یوردومون
هر بیر بو جاغیندان ایفتیخار یاغیر

صداقت سوتونو ایچیردی ب آنام
اولماییب وار سۆزه یوخ دئییب آنام
دوغوردان دا صداقتلی انسانام
دیلمدن ائللره اعتبار یاغیر

صرافام، ائللری اوتوب کئچیره م
اصیل انسانلاری سؤیب سئچیره م

وارلیق زمی سیندن وارلیق بیچیره م
سۆزومدن، اۆزومدن بوتون وار یاغیر
* * *

«یورغونام» گزسه مده ائلی، اۆلکه نی
هله یورما بییدی بو گرمک منی
یول اوسته گۆزلورم بیر فیریشته نی
گۆزومون کۆکوندن انتظار یاغیر

نهدن؟

سن یول دا
من یول اوستونده
سن یوبان دین
من یوبان دیم
عۆمرو موزو موفته موفته
کیم یوباتدی گۆره سن؟
سن؟
یا من؟

قوی آیاغین آلتدا اولوم
قیرمیزی آلمایا چیچکله نهره م
تکی سن قوناسان بوداغیم اوسته
شان شان اولموش سینهم، پته یه دونر
شهیدینی دامیز سان دوداغیم اوسته
* * *

عومور تلسسه ده طالع یوبانیر

هله ده یول اوسته حسرت دایانیر
 دردین سیلله یئری اوزومده یانیر
 گل وصال یاشی اول، یاناغیم اوسته
 * * *

ایلشیب خزانا سولسادا گولوم
 سنین یاز پایندی، سنیندی گولوم
 قوی آیاغین آلتدا، ازلیم، اولوم
 خزه لهم آددیم باس یارپاغیم اوسته.

آراز

حسین زارعی، «آراز» تخلصو شاعر، 1358 - نجی گوش ایلی اهر شهرینده
 دونیایه گوز آچیب، 15 یاشیندان شعر دئمگه باشلایب. او ایندی «حقوق» رشته سینده
 تحصیلاتین ایدامه وریر. «آرازین» ایلک تجربه سی «آراز کیمی» ادیلا بیر شعر
 توپلوسو اولوب. بو شعرلرده رومانیتیک، فلسفه، انسان سئورلیک ژانرلری چوخ گؤزه
 گلیر.

دونیا سین

یاشاییشدا بو قایدادیر عزیزیم
 کج آنلایان، کج تاپاچاق دونیا سین
 قفلت او یغوسوندا بیر عؤمور یاتان
 یقین بیل کی، گئج تاپاچاق دونیا سین
 * * *

چالیش حله قودرت وارکن آیاقدا
 دار گونونده ائل ده دورسون دایا قدا
 یوخوسوندا داری گؤره ن تو یوق دا

آییلاندا، آج تاپاجاق دونیاسین

آی «آراز» دئمه کی ظلومه یوخ چارا
 خلقه تور قورانلار دوشه جک تورا
 حاق، ناحاقتی مغلوب ائدهندن سورا
 ظلومکارلار پوچ تاپاجاق دونیاسین

قبیرلر

دوزولوب قارشیمدا گوز یاشی کیمی
 باخ گور نجه گلیر، گوزه قبیرلر
 حیاتدا انسانین یادداشی کیمی
 گئندیکجه کهنه لیر تزه قبیرلر

نه فرعون، نه قارون، نه مصر، نه عزیز
 بو داشلار اؤنونده چوکه جکدی دیز
 هر تیکینتیمیزی اوجالدیقجا بیز
 یقین کی گولورلر بیزه قبیرلر

نئینه دیز دونیادا آل قوماشلاری
 گتدیز آغ کفنی، مرمر داشلاری
 ابدی منزیلین کیرا کئشلی
 موبارک . . . تیکیلیب سیزه قبیرلر.

سنوگی ادلی تانیش

یئنه یادا دوشدو بیاض بیر گئجه
 یامان گون تک عؤمورو آز بیر گئجه

خاطیرلاردان اونودولماز بیر گنجه
کندین اوسته گۆروشوموز واریدی
* * *

بیزه یاد گلیردی اینتظار، دؤزوم
قارشیمدا دورموشدو گنجه م گوندوزوم
او منیم من اونون و دونیا بیزیم
گۆز باخدیقجا اوروشوموز واریدی
* * *

نه وئجیمیزه یدی او، غرورلو دان
یئرین سیننه سینی سوکه جک هاچان؟
حسرتدن گویلرین اولدوزلاری جان
آلیمزدا قیریشیمیز واریدی
* * *

گنجهنین سیرلری نه ییدی بیلدیک
مقدس یئرلرین اوپوب اییلدیک
آی پاسلی اوره کلر بیز تک دئییلدیک
سؤگی آدلی تانیسیمیز واریدی.

اوشوم گنجه، اجل گلدی بو کنده
بوسبوتون ایسته یی اوبانین، ائلین
کندین قیزلارینا باجییدی حسرت
آتامین اورکدن سؤدی بی گلین
آتامین باشینین تاجی بییدی حسرت

* * *

ساریشین، مئه‌ر بیان، عشقین اؤز الی
 سارادان آبریلی، لیلی دن دلی
 هر دلی شاعیرین شعرى، غزلی
 دونیانین باشلانان اوجییدی حسرت

* * *

بیر شوم گئجه پاییز گلدی بو کنده
 ایتگین اجل ... مرموز گلدی بو کنده
 ماوی باخیش نه قیز گلدی بو کنده
 او اولمادی، آخی اوجاییدی حسرت

* * *

او گئجه صوبحه‌دک گوزونده یاتدیم
 اووجوندا سو ایچیب دیزینده یاتدیم
 ائله بیل جنتین دوزونده یاتدیم
 او گئجه باشقا بیر گئجه‌یدی حسرت

* * *

خیالکن، بویانا یولو دوشموشدو
 یادیمدا داغلارا دولو دوشموشدو
 سانکی اون ایلیقی دالی دوشموشدو
 سانکی نئچه ایلیک قوجاییدی حسرت

* * *

سوروشدوم! کیچیددین سرت روزگاری؟ ...
 زهر روزگاری، درد روزگاری
 منیم روزگاریم «ایت» روزگاری

سنین روزگارین نئجه بیدی حسرت؟!

گوروش وار گویلرده ...

سالام! بولوتلاردان منه زنگ ائدن
سن منه یوخومو خاطرلادیسان
بیر گۆز ووروموندا الیمدن گئدن
واریمی یوخومو خاطرلادیسان

دانش گنجلییمین ایتن گونلری
ایهر دانشیقین میننت دگیلسه
شانسیدان دوتدوغون او نمره لری
ذهنیندن اونوتما زحمت دئییلسه

قوی بو نفس لری ایستی ساخالایاق
گوروشه تلسمک حله لیک تئزدی
دانلاما! قورخورام اوز – اوزه گلسک
بیریمیز اینجیدیک بیریمیز بئزدیک

یادیمدان چیخمامیش حیسنه تاپشیر
گوروش وار گویلرده بو گلن جوما
بیرده کی سن آلاسه سسینه تاپشیر
داحا گیرمه سینلر منیم یوخوما

گزمهیه غریب اولکه

او گۆزلرین صاحیبی منی اونوتماز یقین

راحت یوموب گوزلرین، گنجهنی یاتماز یقین
من اونو آتسام حله او منی آتماز یقین
اونودسادا قورخمورام

منیم دوغما قارداشیم
دوغما باجیم دئییلکی

او قاشلارین صاحیبی یولومو گوزلر منیم
روحو کئشیک چیم اولار گنجه گونوزلر منیم
سنله، طبعیمی تانیر بوتون دنیزلر منیم
اولماساندا قورخمورام

شوکور اولسون آلاها
احتیاجیم دئییلکی

دئییرلرکی گزمه گه غریب اولکه یاخشیدی
معطلم، حئیرانام، بیلیم ... بلکه یاخشیدی
آنجاق وطنین سئومک، اولو تورکه یاخشیدی
آخی اؤزگه بیر دیار

منیم شرف بایراغیم
شوهرت تاجیم دئییلکی.

عزیزپور

ملیحه عزیزپور 1358 - نجی گونش ایلینده «اهر» ده دوغولموش و 3 یاشی وارکن عابیله سیله بیرلیکده «تبریز»ه کؤچموشلر. ایلک اورتا و اورتا متوسیطه

تحصیلاتینی تبریزده باشا چاتدیردیقدان سونرا، 82 - نجی ایلده «عمومی پُسیکو لوژییا» رشته سینده، لیسانس آلیب دیر. اونون ایلك شعر توپلوسو «یاغمور» آدیله 1382 - ده ویئنه «دمیر سوگی» آدلی کیتابی 1383 - ده و «گوی گۆزلو تانری» آدلی کیتابی 1386 - ده ایشیق اوزوگؤروب.

سر بیست شعرلر

(1)

وارلیغیمین چرچیوه سی دورد میسمارلا بر کینیب دیر

بیری تانری

بیری آنام

بیری اومود

بیری سی ده ...

یوخلوغونون اوچوروموندان آسیلمیشام

سون میسماریم!

قورتار منی

بو، اوچوشدان ...

(2)

"قورخاق قادین لاردان نیفرت ائده ره م"

دئیردی،

تومان آلتیندا گیزله نه ن

کیشی ...

(3)

...

گۆز لرین
 «خان اصلی» دیر
 اوره گیم
 «یانیق کرمی» ...
 (4)

«فضولی» دیوانی دیر
 «نسیمی» شعری دیر
 «نیاتی» غزله لی دیر
 گۆز لرین ...
 (5)

خزل لی پاییز!
 دئسم
 سنی یاشیل گئیملی یازدان
 داها چوخ سئویره م
 اینانار می سان؟
 بیلمیره م
 شاعیر لیک چاغی اولدوغوندان می
 یئر اوزه رین آلتین رنگینه بو یاد یغیندان می!
 یوخسا
 یا غمور لو صاباحلاریندان دیر
 کونلومده اوتوردوغون!
 بو، ایسته بییم
 ندهن اولور، اولسون
 آنجاق

منیم ایچین
 فصیل لر ایچره
 سولطان سن - سن
 (6)

سئوگیلرین بازار گونو
 بیزده
 آلیش - وئریش یاپدیق
 او
 بیر باخیش گونش وئردی
 منیسه
 بیر داملا، دنیز.
 (7)

سندن قالان
 یالنیز
 آیاق ایزلرین
 اُونودا
 یاغمورلار آلاجاق مندن.
 (8)

کئشگه اونوتما یاسان
 او، یاغمور سوز سوکاکلارد¹
 ایسلان دیغیمیز آنلاری

¹ - سوکاق: کوچه

بایاتی لار»

الینده ساز اولایدیم
 دیلینده سوز اولایدیم
 قیشدان کدرله ننده
 باغچاندا یاز اولایدیم
 * * *

طاباقدا اوزوم قالدی
 یئمه دیم گۆزوم قالدی
 یار منه گۆز ائیلهدی
 آغزیمدا سۆزوم قالدی
 * * *

عزیزیم قاشین قارا
 قاشیندان ساچین قارا
 آساجاق منی بیرگون
 او قارا ساچین دارا
 * * *

وئر یاراننی داغلاييم
 ملهم قويوم باغلاييم
 من آغيت باشارميرام
 سن اوخشا من آغلاييم.

تورک قیزی

عهدیه وحیدی لیجین، 1361 – نجی گونش ایلی، ورزقان محالینین «لیجین»
 کندینده آنادان اولوب. عهدیه خانم، کی شعرلرینده «تورک قیزی» تخلوصوندن
 فایدالانیر، شعر یازماقدا آذربایجانین بیوک شاعیرلری: بهمن وطن اوغلو، شجاعت و ...
 لردن ایلهام آلیب و آخیجی شعرلر یازیر.
 عهدیه خانیمین، بیرینجی کیتابی «اولموشام بیر عؤمور گیلینلی سندن» آدیلا،
 1386 – نجی ایلده یاییلیب و اونون قوشما و بایاتیلارین احتوا ائدیب.

آذربایجان

ائله باغلانمیشام آذربایجانا
 مین کره سویسالار، سویولمارام من
 قاریشمیشام تورپاغینا، داشینا
 ها سئل لر چاغلانمیشام، یویولمارام من
 * * *

او منه آنادیر، من بیر ائولادام
 آنا تورپاغیمدا دئمهرم یادام
 اوره گیم ایپه کدی، اؤزوم پؤلادام
 سینسام، دوز سینارام، ایلمهرم من!
 * * *

«تورک قیزی» اوچالدار شؤهره تین شانین
 یوردونا صداغا ائیله بیر جانین
 آدی اوستومده دی آذربایجانین
 باشقا بیر آدلارلا، دئیلمهرم من!

يازيقليغيم گلير

چوو غون گلیدی چمه نه
 چۆله يازيقلیغیم گلیر
 چال تیکانی، چیچک آچیر
 گوله يازيقلیغیم گلیر
 * * *

نوکر لر اولوبدو آغا

حورمت ائله میر قوناغا
 چیبان چیخییدی یاناغا
 خالا يازيقلیغیم گلیر
 * * *

بولبول لر چمه نندن چاشیر

آلارقا نغمه قوشور
 ایی لی گۆل لر آشیب داشیر
 سئله يازيقلیغیم گلیر
 * * *

هریئتین اولوبدو کاتدا

کندی چکه جکدی اودا
 ائلدار اولوبدو لات – گندا
 ائله يازيقلیغیم گلیر
 * * *

«تورک قیزی»، اون اوچون یاسدادی

کۆنلو اول درددن خسته دی
 لال لار اولوب سؤز اوستادی

دیله یاز یقلیغیم گلیر

یالوارا – یالوارا

آستایتری گئدن دیلبر

گلیم یالوارا – یالوارا

پونهان سؤزوم بیان ائدیم

گولوم یالوارا – یالوارا

ایلقار وئردین آیا گونه

اورهک سؤزوم بیلدین یئنه

قول آچ قوللاریم گردنه

سالیم یالوارا – یالوارا

«تورک قیزی» نین، دین ایمانی

عشق اودونا سالدین جانی

ایذن وئرسن یار، قادانی

آلیم یالوارا – یالوارا

«ساز اولایدی»

کئشگه بو دوز یوللار کیمی

انسانلاردا دوز اولایدی

سؤز گزدیریب، آرا ووران

بو دونیادا آز اولایدی

چوخ اولایدی دردی قانان
 انسانلیغی دوغرو سانان
 حقیقتی دویوب، آنان
 حاقلی گۆرهن گۆز اولایدی
 * * *

گونش ساچا چم یئرینه
 درد گلمه یه دم یئرینه
 کینه - کدر - غم یئرینه
 شیرین صوحبت سۆز اولایدی
 * * *

ائله قوربانندی «تورک قیزی»
 گونده نئچه مین یول آزی
 بودور کؤنلومده کی آرزی
 ائلین کئفی ساز اولایدی

باياتيلار

من عاشیغام ائله من
 شانہ ایدیم تئله من
 نه قاشدیم تایی توتدوم
 نه قاریشدیم ائله من
 * * *

من عاشیق وطن آدی
 ایسته بییم وطن آدی
 با غریمین باشی گۆینر

دوتولسا وطن آدی

سالدین چؤلله منی

دیلدن دیلله منی

پیس یئره آتیب گتدین

وئردین الله منی

من عاشیق اوزوم باری

آغاجدا اوزوم باری

ظالمیم فلک قویمادی

بیرگوله اوزوم باری.